

Budapest,
2006. április 5.,
szerda

38. szám

Ára: 1311,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
79/2006. (IV. 5.) Korm. r.	A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról	3114
20/2006. (IV. 5.) KvVM r.	A hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről	3138
21/2006. (IV. 5.) KvVM r.	Egyes védett természeti területek természetvédelmi kezelőjének megállapításáról	3164
1034/2006. (IV. 5.) Korm. h.	Dr. Dudás Ferenc újjáépítési kormány megbízottá történő kinevezéséről	3164
1035/2006. (IV. 5.) Korm. h.	Államtitkári juttatások biztosításáról	3164
23/2006. (IV. 5.) ME h.	A Magyar Köztársaság Kormánya és az Apostoli Szentszék által 1997. június 20-án aláírt Megállapodás egyes kérdéseit végrehajtásának áttekintésére létrejövő bizottságba delegált kormányzati képviselő felmentéséről és megbízásáról	3165
24/2006. (IV. 5.) ME h.	Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjának megbízásáról	3165
25/2006. (IV. 5.) ME h.	Főiskolai rektor megbízásáról	3165
26/2006. (IV. 5.) ME h.	Főiskolai tanár kinevezéséről	3166
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata (1/2006. BJE szám)	3166
	A Hajléktalanokért Közalapítvány Alapító Okirata (egységes szerkezetben)	3171

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelete

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

A Kormány a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: felsőoktatási törvény, Ftv.) 153. §-ának (1) bekezdés 3., 7., 8., 10., 11., 14., 15. és 20. pontjában kapott felhatalmazás alapján, figyelembe véve a 129. § (5)–(6) bekezdéseiben foglaltakat – a 23–27. §-ok tekintetében a Magyar Rektori Konferencia egyetértésével – a következőket rendeli el:

A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya a felsőoktatási törvény 3. §-ában meghatározott természetes és jogi személyekre, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, valamint az általuk folytatott tevékenységre terjed ki.

A felsőoktatási intézmény minimális (kötelező) létesítési feltételei, továbbá a kérelmek elbírálásának egyes szabályai

[az Ftv. 15. §-ának (12) bekezdéséhez]

2. §

(1) A felsőoktatási intézmények nyilvántartásba vételének, létesítésének és működésének minimális (kötelező) feltételeit e rendelet 1. számú melléklete határozza meg.

(2) A kollégium, valamint a felsőoktatási törvény 129. § (5)–(6) bekezdése szerint megkötött megállapodás esetében a diákotthon (a továbbiakban együtt: diákotthon) működésének minimális (kötelező) feltételeit e rendelet 2. számú melléklete határozza meg.

(3) A gyakorló közoktatási intézmények alapításának feltételeit e rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

(4) A felsőoktatási intézménybe felvehető maximális hallgatói létszám meghatározásának szabályait e rendelet 4. számú melléklete állapítja meg.

(5) Az alap-, illetve mesterképzés indításának és a karok létesítésének tárgyi és személyi feltételeit e rendelet 5. számú melléklete állapítja meg.

A felsőfokú szakképzés rendje

[az Ftv. 32. §-ának (11) bekezdése b) pontjához]

3. §

(1) A felsőoktatási intézmény – beleértve a szakközépiskolában megállapodás alapján történő indítást – az Országos Képzési Jegyzékben szereplő felsőfokú szakképzés indításáról, a szakképesítésért felelős miniszter által adott szakmai és vizsgakövetelmények alapján kidolgozott intézményi képzési program jóváhagyásáról a felsőoktatási törvény 27. §-a (6) bekezdése a) pontjában, 31. §-a (2) bekezdésének c) pontjában és a 32. §-a (1)–(2) bekezdésében meghatározott rendelkezései figyelembevételével dönt.

(2) A felsőfokú szakképzés indításának feltétele, hogy a felsőoktatási intézmény a felsőfokú szakképzés szakmacsoportjának – a 6. számú mellékletben meghatározott – megfelelő képzési területen legalább alapképzést folytasson, rendelkezzen a szakmai és vizsgakövetelményekben előírt eszközjegyzékkel, valamint az elméleti ismeretek átadásához és a gyakorlati képzés oktatásához megfelelő szervezeti, tárgyi és személyi feltételekkel.

(3) A felsőfokú szakképzés indításra vonatkozó szenátusi előterjesztés tartalmazza

a) a felsőfokú szakképzés szakmai és vizsgakövetelményeit,
b) a szakképzési programot,
c) amennyiben a képzést szakközépiskola indítja, vagy a képzésben szakközépiskola is részt vesz, a felsőoktatási intézmény, a szakközépiskola fenntartója és a szakközépiskola között kötendő együttműködési megállapodás tervezetét,

d) a felsőoktatási intézményben a felsőfokú szakképzésért felelős szervezeti egység megjelölését, szakközépiskolával történő együttműködés esetén a szakközépiskola nevét és címét, OM azonosítóját, a szakközépiskola székhelyének és telephelyének címét, vezetőjének nevét,

e) a felsőoktatási intézményben a felsőfokú szakképzésben részt vevő további szervezeti egységek megnevezését,

f) a felsőfokú szakképzésben a felsőoktatási intézménnyel együttműködő egyéb intézmények, szervezetek megnevezését, a feladatmegosztás leírását,

g) a felsőoktatási intézményben és a szakközépiskolában a felsőfokú szakképzésért felelős szakmai vezetőt,

h) a felsőfokú szakképzésben együttműködési megállapodás alapján részt vevő más intézményekkel kötendő szerződések tervezetét,

i) a felsőfokú szakképzés finanszírozásának tervét,
j) a felsőfokú szakképzésben részt vevő oktatók, tanárok és szakoktatók szakmai és pedagógiai képzésére vonatkozó követelményeket, illetve a továbbképzésükre vonatkozó tervet,

k) a szakmai és vizsgakövetelményekben meghatározottak szerint az elméleti és gyakorlati képzéshez szükséges épület és egyéb infrastrukturális kapacitás igényeket és azok biztosításának módját,

l) felsőoktatási intézmény által indított felsőfokú szakképzés esetén a felsőfokú szakképzésről alapképzésbe vagy alapképzésről a felsőfokú szakképzésbe való átvétel rendjét,

m) a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény szerint létrejött tanulói, hallgatói szerződésekre vonatkozó megállapodást.

(4) A felsőfokú szakképzés a felsőoktatási intézmény képzési programjának részét képező szakképzési program szerint folyik, amelynek kötelező elemei:

a) a felsőfokú szakképzés megnevezése, szakmacsoportja, a szakképzés OKJ azonosító száma, kiadásának éve, a szakmai és vizsgakövetelményeket tartalmazó miniszteri rendelet száma, a szakképzéssel betölthető foglalkozások,

b) azon alapképzési szakok megnevezése, amelyeken – szakirányú továbbtanulás esetén – kredit beszámítható,

c) a felsőfokú szakképzésbe való felvétel követelményei,

d) a képzési időszakra, ezen belül hetekre bontott óraterv, az elméleti és gyakorlati képzés során megszerzendő kreditek száma, a szakmai és vizsgakövetelmények előírásait figyelembe véve a vizsgáztatási-értékelési rend, a képzés egyes szakaszainak lezárása, egymásra épülése, a záróvizsga (szakmai vizsgarészek) tartalma, eredményének kiszámítási módja, a képzési időszakra vonatkozó átlagszámítás,

e) részidős képzés, valamint távoktatás esetén a minőségi egyenértékűség szempontjából szükséges infrastrukturális és képzésmódszertani követelmények, a szakmai gyakorlat munkatapasztalattal történő kiválthatóságnak eljárása,

f) a felsőfokú szakképzés minőségbiztosítási terve,

g) a gyakorlati képzési program követelményei, a felsőoktatási intézményben, szakközépiskolában, illetve máshol teljesítendő gyakorlati képzés óraszám, a gyakorlati képzőhelyek, a gazdálkodó szervezetnél megvalósuló szakmai gyakorlat esetén a gyakorlati képzés felügyeletében közreműködő területi gazdasági kamarák felsorolása.

(5) A felsőoktatási intézmény a felsőfokú szakképzésben együttműködő szakközépiskolát a szakképzési program kidolgozásába bevonhatja.

4. §

(1) Felsőfokú szakképzés szakközépiskolában – a felsőoktatási intézmény, a szakközépiskola fenntartója és a szakközépiskola között létrejött együttműködési megállapodás alapján – a szenátus által elfogadott szakképzési program szerint folytatható. A megállapodás tartalmazza:

a) a felsőoktatási intézmény és a szakközépiskola együttműködésének leírását, a szakképzési program megvalósulásában a részletes munkamegosztást,

b) a szakközépiskola által indított felsőfokú szakképzés személyi és tárgyi feltételeit, azok közös biztosítására vonatkozó tervet,

c) a szakközépiskolában folyó képzés folyamatos minőségbiztosítására vonatkozó tervét, ebben a felsőoktatási intézmény szerepvállalását,

d) a források és a költségek együttműködők közötti megosztásának szabályait,

e) a felsőoktatási intézmény szakmai vizsgán való részvételének szabályait,

f) a felsőoktatási intézményben – a 6. számú melléklet szerinti képzési területen való továbbtanulás esetén – az alapképzésben kreditértékként figyelembe vehető ismeretköröket,

g) a megállapodás felmondásának feltételeit azzal, hogy a képzésben részt vevő hallgatók számára a képzés befejezésének lehetőségét biztosítani kell.

(2) A felsőoktatási intézményt az együttműködési megállapodás alapján, az elvégzett feladatokért díjazás illeti meg.

(3) A felsőoktatási intézmény és a szakközépiskola a felsőfokú szakképzéssel kapcsolatos hosszabb távú együttműködés és közös fejlesztések céljából keretmegállapodást köthet, amelynek mellékletét képezik az egyes programok indítására vonatkozó megállapodások.

5. §

(1) A felsőoktatási intézmény rektora a felsőfokú szakképzés indításáról hozott döntés alapján – az alapító okiratnak a felsőoktatási törvény 16. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerinti esetleg szükséges kiegészítése és annak a felsőoktatási törvény 16. §-ának (2) bekezdése szerinti nyilvántartásba vétele után – kéri a regisztrációs központtól a képzés indításának nyilvántartásba vételét. A felsőoktatási intézmény által folytatott felsőfokú szakképzés csak a regisztrációs központ által történő nyilvántartásba vételt követően indítható. A szakközépiskola által – felsőoktatási intézménnyel kötött megállapodás keretében – folytatott felsőfokú szakképzés csak a megállapodás regisztrációs központ által történő nyilvántartásba vételét követően indítható.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási törvény 110. §-ának (1) bekezdése *c)* pontja

szerinti eljárás során a vizsgálatot a szakképzési program szakmai és vizsgakövetelményeknek való megfelelése tekintetében is lefolytatja, a szakképzésre vonatkozó követelményekre figyelemmel.

*Az adattovábbítás eljárási kérdései
a felsőoktatási információs rendszerben
[az Ftv. 35. §-ának (11) bekezdéséhez]*

6. §

(1) A felsőoktatási információs rendszer országos, elektronikus információs rendszer, amelybe

- a) a felsőoktatási intézmények,
- b) a diákotthonok,
- c) a felsőoktatási intézmények és a diákotthonok fenntartói a regisztrációs központ útján,
- d) a regisztrációs központ szolgáltatják a jogszabályban meghatározott adatokat.

(2) A felsőoktatási információs rendszert alkotó alrendszereket úgy kell kiépíteni, hogy azok kapcsolódni tudjanak más információs rendszerekhez, illetve az alrendszerekhez más információs rendszerek is kapcsolódni tudjanak.

7. §

(1) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ feladata annak biztosítása, hogy a felsőoktatási intézményekkel, a képzési rendszerükkel és oktatási tevékenységükkel összefüggő adatok, információk elektronikus formában hozzáférhetőek legyenek a felsőoktatási intézmények és fenntartóik, a felsőoktatás működésében érdekelt szervezetek, a felsőoktatás irányításában közreműködők, az oktatók, a hallgatók, a felsőoktatásba jelentkezők, valamint a szakmai és érdek-képviseleti szervezetek részére.

(2) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ segíti – az oktatási miniszter felsőoktatás fejlesztéssel kapcsolatos feladataihoz kapcsolódóan – az országos értékelési programok kidolgozását és végrehajtását.

(3) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ feladata olyan info-kommunikációs rendszerek fejlesztése és üzemeltetése, illetve az ehhez szükséges feladatok ellátása, mely támogatja

- a) a regisztrációs központ által vezetett nyilvántartások és a nyilvántartásban kezelt közérdekű, illetőleg közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának biztosítását,
- b) a felsőoktatási intézmények számára az elektronikus információs szabadságáról szóló 2005. évi XC. törvény által előírt kötelezettségek végrehajtásának támogatását,
- c) a Felsőoktatási felvételi tájékoztató című kiadvány megjelentetését, valamint a felsőoktatási felvételi eljárás előkészítését és lebonyolítását,

d) a hallgatói és az oktatói nyilvántartás létrehozását és karbantartását,

e) az államilag támogatott hallgatói tanulmányi idő nyilvántartását,

f) a felsőoktatási diákigazolványok és oktatói igazolványok igénylését és kiadását,

g) a felsőoktatási intézmények által kiadott bizonyítványok, oklevelek és fokozatok nyilvántartását,

h) egyes felsőoktatási statisztikai programok végrehajtását,

i) az ágazati tervezési feladatok elvégzését.

(4) Az Országos Felsőoktatási Információs Központ – saját szolgáltatásaival és a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer igénybevételével – köteles biztosítani

a) a felsőoktatási intézmények számára azokat a követelmény-meghatározásokat (specifikációkat), amelyek alapján a felsőoktatási intézmények fel tudják készíteni az általuk üzemeltetett tanulmányi nyilvántartásokat az adatszolgáltatásra,

b) a jelen rendeletben meghatározott adatok szolgáltatásához és az adatszolgáltatás hitelesítéséhez szükséges technikai feltételeket,

c) a jelen rendeletben meghatározott nyilatkozatok elektronikus kitöltéséhez és kinyomtatásához szükséges programokat, együttműködve a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszerrel.

(5) A felsőoktatási információs rendszer részére történő elektronikus adatközlés hitelesítése a felsőoktatási intézmény vagy a (7) bekezdés szerint kijelölt intézményi kapcsolattartó közigazgatási célra alkalmas elektronikus aláírásával vagy a Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer üzemeltetőjével kötött megállapodás alapján az Ügyfélkapu által biztosított rendszerben történhet.

(6) A nem állami felsőoktatási intézmény fenntartója előírhatja, hogy az intézmény rektora az elektronikus úton szolgáltatott adatok megküldésével egyidejűleg értesítse a fenntartót. A fenntartó öt munkanapon belül az adatokkal kapcsolatban kifogással élhet a felsőoktatási intézmény, illetve az Országos Felsőoktatási Információs Központ felé.

(7) A felsőoktatási intézmény rektora kijelöli azt a személyt, aki a felsőoktatási információs rendszer kérdésében az Országos Felsőoktatási Információs Központtal tartja a kapcsolatot. A kijelölt kapcsolattartók adatait az Országos Felsőoktatási Információs Központ részére továbbítani kell, aki ezeket – az (5) bekezdés szerinti hitelesítés ellenőrzése érdekében – nyilvántartja.

8. §

(1) A felsőoktatási intézmények alapító okiratában megjelölt, továbbá a nyilvántartásba vételükkel, tevékenységük megkezdésével és módosításával kapcsolatos, a regisztrációs központ által nyilvántartott adatok nyilvános-

ságát az Országos Felsőoktatási Információs Központ biztosítja.

(2) A regisztrációs központ az általa nyilvántartott adatok, illetve az adatokban bekövetkezett változások bejegyzésétől számított tizenöt napon belül az adatokat megküldi az Országos Felsőoktatási Információs Központ számára.

9. §

(1) A felsőoktatási információs rendszer tartalmazza a Magyar Köztársaság területén működő felsőoktatási intézmények és fenntartók, valamint a felsőoktatási diákok adatait (a továbbiakban: felsőoktatási intézménytörzs), továbbá ezek hallgatóira, oktatóira vonatkozó, e rendelet 6. számú mellékletében meghatározott adatokat.

(2) A felsőoktatási intézménytörzsbe e rendelet előírásai szerint be kell jelenteni

a) a felsőoktatási törvény 1. számú mellékletében meghatározott felsőoktatási intézményeket,

b) a felsőoktatási törvény 116. §-a szerint a Magyar Köztársaság területén működő külföldi felsőoktatási intézményeket,

c) a felsőoktatási törvény 13. §-ában meghatározott és a felsőoktatási törvény 15. §-a (10) bekezdése szerint nyilvántartásba vett diákokot.

(3) A felsőoktatási információs rendszerbe bejelentett felsőoktatási intézmény, illetve diákok részére egyedi – e rendelet 8. számú mellékletében leírt módon képzett – intézményi azonosítót kell kiadni. Az Országos Felsőoktatási Információs Központ a felsőoktatási intézmény, illetve a diákok vezetőjének megküldi az intézményi azonosítót.

(4) A felsőoktatási intézmény okiratain, szerződésein, pályázatain, továbbá e rendeletben vagy más jogszabályban meghatározott esetben köteles feltüntetni az intézményi azonosítót. Az intézményi azonosító hiányában az irat érvénytelen.

10. §

(1) A felsőoktatási intézmény megszűnéséről a regisztrációs központ a megszűnéstől számított tizenöt napon belül – a jogerős határozat egyidejű megküldésével – tájékoztatja az Országos Felsőoktatási Információs Központot.

(2) A felsőoktatási intézmény megszűnésekor, illetve átalakulásakor az Országos Felsőoktatási Információs Központ a következők szerint jár el:

a) az intézményi azonosítót bevonja, a bevont intézményi azonosító a továbbiakban nem adható ki;

b) a megszűnt felsőoktatási intézmény adatait a nyilvános felsőoktatási intézménytörzsből törli azzal, hogy az

adatbázisban ezen adatoknak kereshetőnek kell maradniuk, és bejegyzi melléjük a megszűnés, illetve az esetleges jogutódlás tényét;

c) az esetlegesen létrejövő új felsőoktatási intézménynek új intézményi azonosítót ad ki.

(3) A felsőoktatási intézménytörzsben nyilvántartott intézményekre vonatkozóan a regisztrációs központ adategyeztetést, illetve felülvizsgálatot rendelhet el, melynek célja a nyilvántartásban szereplő adatok és okiratok hatályosságának megállapítása.

11. §

A felsőoktatási intézmények minden hónap első és tizenötödik napján teljesítenek adatszolgáltatást a felsőoktatási információs rendszer felé.

12. §

(1) A felsőoktatási intézmény a hallgatói jogviszony létrejöttétől számított első adatszolgáltatáskor köteles bejelenteni a hallgató személyes adatait és a hallgatói jogviszony létrejöttének tényét a felsőoktatási információs rendszer felé.

(2) A felsőoktatási intézmény a hallgatónak a felsőoktatási információs rendszerben nyilvántartott személyes adataiban bekövetkezett változást a saját nyilvántartásában történt átvezetést követő első adatszolgáltatáskor köteles bejelenteni az Országos Felsőoktatási Információs Központnak.

(3) A hallgatói jogviszony megszűnésének tényét az intézmény vezetője a megszűnést követő első adatszolgáltatáskor továbbítja a felsőoktatási információs rendszer felé. Amennyiben a hallgató újabb hallgatói jogviszonyt nem létesít, a felsőoktatási törvényben szabályozott határidővel a hallgató adatait törölni kell a felsőoktatási információs rendszerből.

(4) A felsőoktatási intézmény az oktatói, kutatói, illetve tanári munkakörben foglalkoztatottakat (a továbbiakban: oktatók) a jogviszony létrejöttét követő első adatszolgáltatáskor köteles jelenteni a felsőoktatási információs rendszer felé.

(5) A felsőoktatási intézmény az oktatónak a felsőoktatási információs rendszerben nyilvántartott személyes adataiban bekövetkezett változást a saját nyilvántartásában történt átvezetést követő első adatszolgáltatáskor köteles jelenteni a felsőoktatási információs rendszer felé.

(6) Amennyiben az oktató foglalkoztatása megszűnik, a munkáltató a jogviszony megszűnését a megszűnést követő első adatszolgáltatáskor jelenti a felsőoktatási információs rendszer felé. Amennyiben az oktató

másik felsőoktatási intézménnyel jogviszonyt nem létesít, a felsőoktatási törvényben szabályozott határidővel törölni kell a felsőoktatási információs rendszerből a rá vonatkozó adatokat.

(7) A felsőoktatási intézmény a felsőfokú bizonyítványok, alap- és mesterképzési valamint szakirányú továbbképzési oklevelek és doktori fokozatok e rendelet 7. számú mellékletében meghatározott adatait, legkésőbb azok kiadásától számított második adatszolgáltatáskor megküldi a felsőoktatási információs rendszer felé.

(8) A felsőoktatási információs rendszer keretében a doktori fokozatot szerzett személy kérésére térítésmentesen biztosítani kell a doktori értekezés internetes nyilvánosságra hozatalát.

13. §

A felsőoktatási intézmény a kollégiumi tagsági jogviszonnal rendelkező hallgatók e rendelet 7. számú mellékletében meghatározott adatairól, azok változásáról a jogviszony létrejötté, megszűnése, illetve e hallgatók adataiban bekövetkezett változásokat követő első adatszolgáltatáskor tájékoztatást ad a felsőoktatási információs rendszer felé.

14. §

(1) A felsőoktatási információs rendszer üzemeltetője félévente – az adott félév első adatközlése után 5 munkanapon belül – tájékoztatja a felsőoktatási intézményeket a hallgatóik által igénybe vett államilag támogatott félévek számáról. Az ebben bekövetkezett változásról a felsőoktatási információs rendszer üzemeltetője a változást eredményező adatközlést követő 5 munkanapon belül tájékoztatja az érintett felsőoktatási intézményt.

(2) A felsőoktatási intézmény a felsőoktatási törvény 34. §-ának (6) bekezdése alapján működtetett pályakövetési rendszer statisztikai adatait az oktatási miniszter által meghatározott körben továbbítja a felsőoktatási információs rendszer felé.

Iratkezelés

15. §

(1) A felsőoktatási intézmény iratkezelési rendjét az intézmény a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény és a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet előírásai alapján szabályozza.

(2) A felsőoktatási intézmény

a) az üres bizonyítvány-, oklevél-nyomtatványokat köteles zárt helyen elhelyezni oly módon, hogy ahhoz csak a jogosult személy férjen hozzá,

b) az elrontott és nem helyettesíthető, illetve a kicserélt bizonyítvány-, oklevél-nyomtatványokról jegyzőkönyvet készít és a rontott, kicserélt példányokat megsemmisíti,

c) nyilvántartást vezet az üres, illetve az elrontott és nem helyesbíthető, továbbá a kicserélt bizonyítvány-, oklevél-nyomtatványokról.

(3) A felsőoktatási intézmény az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában az elveszett vagy megsemmisült üres bizonyítvány-, oklevél-nyomtatvány érvénytelenségéről szóló közlemény közzétételét kezdeményezi, s ezzel egyidejűleg tájékoztatást ad a felsőoktatási információs rendszer felé, megjelölve az adott nyomtatvány egyedi azonosításához szükséges adatokat, az érvénytelenség időpontját.

Hallgatói azonosító szám

16. §

(1) A hallgatói jogviszonyt első alkalommal létesítő személynek, amennyiben nem rendelkezik tanulói azonosítóval, az Országos Felsőoktatási Információs Központ a bejelentéstől számított tizenöt napon belül tizenegy jegyű hallgatói azonosító számot képez, és azt az intézmény számára a felsőoktatási információs rendszerben elérhetővé teszi. A felsőoktatási intézmény lehetővé teszi a hallgató számára hallgatói azonosító számának megismerését. A hallgatói azonosító számról az intézmény a hallgató kérelmére, a kérelem benyújtásától számított tizenöt napon belül – a hallgató nevének, születési helyének és idejének, anyja születési nevének egyidejű feltüntetésével – igazolást állít ki. A kérelmet az oktatási intézménynél kell előterjeszteni.

(2) Annak, aki tanulói azonosító számmal rendelkezik, a hallgatói azonosító száma megegyezik a tanulói azonosító számmal. Ugyanannak a személynek újabb azonosító szám nem adható ki.

(3) Az elveszett, megsemmisült vagy megrongálódott igazolás helyett, illetve az igazolás tartalmát érintő adatváltozás esetén a hallgató kérelmére az intézmény az azonosító számról igazolást állít ki. Az intézmény a kérelmtől számított tizenöt napon az igazolást a hallgató rendelkezésére bocsátja.

(4) Az, aki nem áll jogviszonyban egyetlen intézménnyel sem, az azonosító számról szóló igazolás kiadását közvetlenül az Országos Felsőoktatási Információs Központtól kérheti. Az igazolás kiállításáért az Országos Felsőoktatási Információs Központnak – az oktatási miniszter által szabályozott mértékű – igazgatási szolgáltatási díj jár.

(5) Az azonosító szám a felsőoktatási törvényben szabályozott módon kezelhető és használható fel. Az azonosító számot e rendelet 9. számú mellékletében meghatározottak szerint kell képezni.

Oktatói azonosító szám

17. §

(1) Az oktatói jogviszonyt első alkalommal létesítő oktatónak, aki nem rendelkezik oktatói azonosító számmal, az Országos Felsőoktatási Információs Központ a bejelentéstől számított tizenöt napon belül tizenegy jegyű oktatói azonosító számot képez, és azt az intézmény számára a felsőoktatási információs rendszerben elérhetővé teszi. A felsőoktatási intézmény lehetővé teszi az oktató számára oktatói azonosító számának megismerését. Az oktatói azonosító számról az intézmény az oktató kérelmére, a kérelem benyújtásától számított tizenöt munkanapon belül – az oktató nevének, születési helyének és idejének, anyja születési nevének egyidejű feltüntetésével – igazolást állít ki. A kérelmet az oktatási intézménynél kell előterjeszteni.

(2) Ugyanannak a személynek újabb azonosító szám nem adható ki. Amennyiben egy felsőoktatási intézmény azonosító szám nélkül jelenti be egy személy alkalmazását, de az adott személy azonosító számmal rendelkezik, az Országos Felsőoktatási Információs Központ az érintett felsőoktatási intézménnyel az azonosító számot tizenöt napon belül közli.

(3) Az elveszett, megsemmisült vagy megrongálódott igazolás helyett, illetve az igazolás tartalmát érintő adatváltozás esetén az intézmény bejelentése alapján az Országos Felsőoktatási Információs Központ az azonosító számról igazolást állít ki és azt megküldi az intézménynek a bejelentéstől számított harminc napon belül, amit az intézmény tizenöt napon belül átad az oktatónak. Az igazolás kiállításáért az Országos Felsőoktatási Információs Központnak – az oktatási miniszter által szabályozott mértékű – igazgatási szolgáltatási díj jár.

(4) Az azonosító szám a felsőoktatásról szóló törvényben szabályozott módon kezelhető és használható fel. Az azonosító számot e rendelet 9. számú mellékletében meghatározottak szerint kell képezni.

Előnyben részesítési követelmények [az Ftv. 39. §-ának (7) bekezdéséhez]

18. §

(1) A fogyatékossgal élő hallgató számára – kérelmére – a felsőoktatási intézmény a tanterv előírásaitól részben

vagy egészében eltérő követelményeket állapíthat meg, illetve – figyelemmel a felsőoktatási törvény 39. §-ának (7) bekezdésére – azok teljesítésétől eltekinthet.

(2) Mozgáskorlátozott hallgató esetében:

a) biztosítani kell – a szabályzatban foglaltak alapján – a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentést, illetve annak más formában történő teljesítését,

b) helyettesíteni lehet az írásbeli vizsgát szóbelivel, a szóbeli vizsgát írásbelivel,

c) a hallgató mentesíthető a geometriai, szerkesztési feladatok alól, ha nem tudja a szükséges eszközöket használni, de szóban a szabályok ismerete megkövetelhető,

d) lehetővé kell tenni az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök (különösen speciális füzetek, írógép, számítógép), valamint kerekesszékekkel, továbbá más segédeszközzel is megközelíthető, dönthető, állítható csúszásmentes felülettel ellátott asztallap használatát,

e) szükség esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatókra vonatkozóan megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt, illetve személyi segítőket kell biztosítani.

(3) Hallássérült (siket, nagyothalló) hallgató esetében:

a) a szóbeli vizsga helyett biztosítani kell az írásbeli vizsgálathatóságot,

b) a súlyosan hallássérült (siket) hallgató az államilag elismert nyelvvizsga követelménye alól is felmentést kaphat,

c) aki fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert „C” típusú nyelvvizsga szóbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat az „A” típusú (szóbeli) nyelvvizsga letétele alól,

d) a hallgató kérésére a szóbeli vizsgáztatás esetén jelnyelvi tolmácsot kell biztosítani,

e) az érthetőség és a megértés szempontjából a feltett kérdéseket, utasításokat egyidejűleg szóban és írásban is meg kell jeleníteni a hallgató részére,

f) minden vizsgáztatás alkalmával szükséges a segédeszközök (pl. értelmező szótár, kalkulátor), a vizuális szemléltetés biztosítása,

g) szükség esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani.

(4) Látássérült (vak, gyengénlátó) hallgató esetében:

a) az írásbeli vizsgák helyett a szóbeli vizsga lehetőségét, illetve az írásbeli számonkérés esetén speciális technikai eszközök használatát biztosítani kell,

b) aki fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert „C” típusú nyelvvizsga írásbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat a „B” típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól,

c) a fogyatékossga miatt egyes gyakorlati követelmények teljesítése alól felmentést kaphat, illetve a gyakorlati

követelmények teljesítése megfelelő (nem gyakorlati) követelmények teljesítésével helyettesíthető,

d) a hallgató mentesíthető a geometriai, szerkesztési feladatok alól, de szóban a szabályok ismerete megkövetelhető,

e) a kérdések, tételek hangkazettán, lemezen, pontírásban vagy nagyításban történő hozzáférhetőségét, megfelelő világítást, személyi segítő, illetve szükség esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani.

(5) Beszéd- és más fogyatékos (különösen súlyos beszédhiba, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) hallgató esetében:

a) a súlyos beszédhibás hallgató a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet valamennyi vizsgatárgyból; amennyiben a hallgató a szóbeli vizsgalehetőséget választja, úgy számára a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani;

b) a diszlexiás – diszgrafiás hallgató

ba) írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát vagy szóbeli helyett írásbeli vizsgát tehet,

bb) ha fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert „C” típusú nyelvvizsga írásbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat a „B” típusú (írásbeli) nyelvvizsga letétele alól,

bc) ha fogyatékossga miatt nem képes az államilag elismert „C” típusú nyelvvizsga szóbeli követelményeinek teljesítésére, felmentést kaphat az „A” típusú (szóbeli) nyelvvizsga letétele alól,

bd) a hallgatónak írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési időt kell biztosítani,

be) részére az írásbeli beszámolóknál a számítógép használata megengedett,

bf) részére a vizsga esetén a szükséges segédeszközöket (pl. írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár) biztosítani kell;

c) a diszkalkuliás hallgató a számítási feladatok alól felmentést kaphat, esetében a vizsgák alkalmával engedélyezhető mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a hallgató a tanulmányai során korábban is dolgozott (táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök), továbbá hosszabb felkészülési időt lehet számára biztosítani.

(6) Az autista hallgató esetében a szakvélemény és a kérelme alapján a (2)–(5) bekezdésben meghatározott kedvezmények alkalmazhatók.

(7) A (2)–(6) bekezdésekben a felkészüléshez biztosítható hosszabb felkészülési idő a nem fogyatékossgal élő hallgatók esetében megállapított időtartamhoz képest legfeljebb 30%-kal hosszabbodhat meg.

A fogyatékossg megállapításának és igazolásának rendje

[az Ftv. 44. §-ának (3) bekezdéséhez]

19. §

(1) A fogyatékossgal élő hallgató fogyatékossgának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát szakvéleménnyel igazolja.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szakvélemény kiadására

a) amennyiben a jelentkező fogyatékossga már a közoktatási tanulmányai során is fennállt, és erre tekintettel a tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben részesült, a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben meghatározott bizottság;

b) amennyiben a fogyatékossgot később állapították meg

ba) hallássérültek esetében a területileg illetékes audiológiai állomás szakfőorvosa,

bb) látássérültek esetében a területileg illetékes szemészeti szakrendelő szakfőorvosa,

bc) mozgássérültek esetében a területileg illetékes klinika, kórház, szakrendelő szakfőorvosa,

bd) a beszéd fogyatékossg és pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozottak esetén igazságügyi szakértő a hallgató vizsgálata alapján, 30 napon belül jogosult.

(3) Amennyiben a hallgató nem fogadja el a (2) bekezdés *b)* pontja szerinti szerv megállapítását, annak felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 15 napon belül kérheti a *ba)–bc)* pont tekintetében igazságügyi szakértőtől, a *bd)* pont tekintetében az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Gyakorló Gyógypedagógiai Szolgáltató Intézetétől. A kérelmet közvetlenül e szervhez kell írásban benyújtani, mellékelve a *b)* pont szerinti szerv által kiadott szakvéleményt. A kérelemről – a hallgató ismételt szakértői vizsgálata alapján – 60 napon belül kell dönten, a döntés után további felülvizsgálatra nincs lehetőség.

(4) A (2) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben a hallgató a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott módon nyújtja be azoknak a közoktatási intézmény által kiállított dokumentumoknak – az intézmény által hitelesített – másolatát, melyek igazolják, hogy fogyatékossga a középfokú tanulmányai során fennállt és emiatt kedvezményben részesült.

A fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányaival kapcsolatos elvek

[az Ftv. 61. §-ának (2) bekezdéséhez]

20. §

(1) A hallgató fogyatékossgára tekintettel – a 19. § (1) bekezdése szerinti – szakvélemény alapján kérheti a ta-

tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentését vagy azok más módon történő teljesítésének engedélyezését.

(2) A felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint:

a) bírálja el a fogyatékossgal élő hallgatók segítségnyújtásra, mentességre és kedvezményekre irányuló kérelmeit,

b) látja el feladatát és kerül megbízásra a fogyatékossgal élő hallgatók segítségét intézményi részről irányító koordinátor,

c) veheti igénybe a fogyatékossgal élő hallgató – a fogyatékossga típusa és mértéke szerint – az intézmény által biztosított, illetve az intézmény által nem biztosított, de más módon rendelkezésre álló személyi és technikai segítségnyújtást és szolgáltatásokat,

d) használhatja fel a fogyatékossgal élő hallgató a speciális jegyzet, illetve jegyzetet helyettesítő, más módszerű felkészülést segítő technikai eszközök esetében a tankönyv- és jegyzettámogatást.

(3) A (2) bekezdés b) pontja szerinti koordinátor feladata:

a) részvétel a fogyatékossgal élő hallgatók által benyújtott, a (2) bekezdés a) pontja szerinti kérelmek elbírálásában és nyilvántartásában,

b) kapcsolattartás a fogyatékossgal élő hallgatókkal, azok személyes segítőivel,

c) a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányai, vizsgái során alkalmazható segítségnyújtási lehetőségek biztosítása, illetve szorgalmi időszakban a fogyatékossgal élő hallgatók által igényelt konzultációs lehetőségek megszervezése,

d) javaslattétel a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak segítségét szolgáló normatív támogatás felhasználására, a segítségnyújtáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzésére.

*A támogatási idő nyilvántartásának rendje
[az Ftv. 55. §-ának (6) bekezdéséhez]*

21. §

Az Országos Felsőoktatási Információs Központ a felsőoktatási törvény 35. §-ának (1) bekezdése alapján működtetett felsőoktatási információs rendszerben tartja nyilván az államilag támogatott és a költségtérítéses formában eltöltött tanulmányi időt.

*Az intézményi tájékoztató összeállításának alapelvei
[az Ftv. 57. §-ának (5) bekezdéséhez]*

22. §

(1) A felsőoktatási intézményeknek a felsőoktatási törvény 57. §-ának (3) bekezdése szerinti tájékoztató kiad-

ványt (a továbbiakban: tanulmányi tájékoztató) magyar nyelven, nemzeti és etnikai kisebbségi képzés esetén a nemzetiségi vagy etnikai kisebbség nyelvén és legalább egy idegen (lehetőleg angol) nyelven kell elkészítenie. A tanulmányi tájékoztatót hagyományos és elektronikus információhordozón is elérhetővé kell tenni a hallgatóknak. A tanulmányi tájékoztatóban az intézményre vonatkozó általános és a szakonkénti tudnivalókat elkülönítve kell megjeleníteni. A tanulmányi tájékoztatót évente aktualizálni kell.

(2) A tanulmányi tájékoztató intézményre vonatkozó általános tudnivalókat ismertető részét úgy kell összeállítani, hogy a hallgató megismerhesse belőle

a) az intézmény nevét, címét, OM azonosítóját;

b) az intézmény általános jellemzőit;

c) a tanév időbeosztását, a képzési időszakot;

d) az intézményi mobilitási, illetve fogyatékossgal élő hallgatókkal foglalkozó koordinátor nevét és elérhetőségét;

e) a tanulmányi tanácsadáshoz, illetve az életpályatanácsadáshoz való hozzáférés módját;

f) a beiratkozási és bejelentkezési eljárás leírását;

g) a külföldi hallgatók részére fontos információkat (különösen tartózkodási engedély megszerzése, a felsőoktatási intézménybe való bejutás feltételei, a megélhetési költségek, egészségügyi ellátás, biztosítás);

h) a felsőoktatási intézmény által szedett díjakat és költségtérítéseket, a képzésre vonatkozó szerződések általános feltételeit;

i) a kollégiumi, diákokthoni elszállásolási lehetőségeket;

j) a könyvtári és számítógépes szolgáltatásokat;

k) a sportolási lehetőségeket, a szabadidős tevékenység lehetőségeit.

(3) A tanulmányi tájékoztató szakokra vonatkozó tudnivalókat tartalmazó részét úgy kell összeállítani, hogy a hallgató megismerhesse:

a) a mintatanterveket, a megszerzhető végzettségi szinteket és szakképzettségeket, illetve szakképesítéseket;

b) a kötelező és kötelezően választható tantárgyak, tantervi egységek (a továbbiakban együttesen: tantárgy) mindegyikére vonatkozóan:

ba) a tantárgy megnevezését, tanóra számát, kreditértékét, kódját, meghirdetési gyakoriságát,

bb) az oktatás nyelvét,

bc) az előtanulmányi kötelezettségeket,

bd) a tantárgy kötelező vagy kötelezően választható tantárgyként való besorolását,

be) a tantárgy órarendi beosztását,

bf) a tantárgy felelősét és a tantárgy előadóját,

bg) a tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célját,

bh) a rövid tantárgyprogramot, illetve a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírását,

bi) az évközi tanulmányi követelményeket,

bj) a megszerzett ismeretek, elsajátított (rész)kézségek és kompetenciák értékelését (félévközi jegy vagy vizsgajegy),

bk) az értékelés módszerét,

bl) az ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításához rendelkezésre álló tanulmányi segédanyagokat,

bm) az ajánlott irodalmat;

c) a hallgatók tanulmányi ügyeinek intézési rendjét, a félévfogadási időket;

d) a hallgatói jogorvoslat rendjét.

*A kreditrendszerű képzés általános szabályai
[az Ftv 57. §-ának (5) bekezdéséhez]*

23. §

(1) A kreditérték meghatározásakor összes hallgatói tanulmányi munkaóra a tanórákat és az egyéni hallgatói tanulmányi munkaórákat is tartalmazza.

(2) A tanterv kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tantárgyakból épül fel. Doktori képzésben az ismeretanyagok elsajátításáért, a tantárgyi követelmények teljesítéséért, kutatómunkáért és oktatási feladatok ellátásáért szerezhető kredit. Kötelező tantárgy az a tantárgy melynek teljesítése a szakon mindenki számára elő van írva. Kötelezően választható tantárgy teljesítésére a szakon a hallgatók egy az intézmény által meghatározott körből választhatnak tantárgyat (különösen szakon belüli szakirányok, illetve a differenciált szakmai ismeretek tantárgyai, a szakdolgozat, illetve a diplomamunka). Szabadon választható tantárgy esetében az intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

(3) A tantervben a tantárgyhoz tanórákat és kreditértékeket kell rendelni (kreditallokáció).

(4) A részidős képzésben egy adott szakhoz rendelt teljesítendő kreditek száma megegyezik a teljes idejű képzéshez rendelt kreditek számával.

(5) Az intézmény által ajánlott mintatantervben az egyes félévek kreditértéke – figyelembe véve az intézmény által meghatározott képzési időszakot – legfeljebb három kredittel térhet el felfelé vagy lefelé a harminc kredittől.

(6) Kredit csak olyan tantárgyhoz rendelhető, amelynek minősítése ötfokozatú vagy háromfokozatú skálán érdemjeggyel történik. Tantárgyhoz csak egész értékű kredit rendelhető.

(7) A teljes tanulmányi időre meghatározott átlagos egyéni hallgatói tanulmányi munkaóra nem haladhatja meg a tanórák számának teljes idejű képzésben a háromszorosát, részidős képzésben, esti képzési munkarendben a hétszeresét, levelező képzési munkarendben a tizenkétszeresét, távoktatásban a huszonötszörösét. Doktori kép-

zésben ezeket az arányokat a tantárgyi követelmények részfeladat teljesítésénél kell irányadónak tekinteni.

(8) A tantervben rögzíteni kell azt, hogy az egyes tantárgyak felvételéhez milyen más tantárgyak előzetes teljesítése szükséges (előtanulmányi rend). Egy adott tantárgyhoz legfeljebb három másik tantárgy vagy tematikailag, illetve a szak képzési célját illetően több tantárgyat magába foglaló legfeljebb egy, 15 kreditnél nem nagyobb kreditértékű tantárgycsoport (modul) rendelhető előtanulmányi kötelezettségként. A tantervben meghatározott egyes tantárgyakhoz más tantárgyaknak nem feltétlenül korábbi, hanem egyidejű felvétele is meghatározható követelményként.

(9) Nem kell teljesíteni a tantervben előírt követelményeket, ha a hallgató azokat korábban már elsajátította és ezt hitelt érdemlő módon igazolja. A munkatapasztalatok alapján teljesített követelmények elismeréséhez az intézménynek szóbeli, írásbeli vagy gyakorlati számonkérés formájában meg kell bizonyosodnia az ismeretek elsajátításáról.

(10) A felsőoktatási törvény 58. §-ának (7) bekezdése alapján elismert tanulmányi teljesítmény kreditértéke megegyezik annak a tantervi követelménynek a kreditértékével, amelyet teljesítettnek minősítenek, a megszerzett érdemjegy azonban a tantárgyak elismerésekor nem módosítható.

24. §

(1) A hallgató – a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott esetben – a felsőoktatási törvény 40. §-ának (3) bekezdése szerinti bejelentését a képzési időszak megkezdését követő egy hónapon belül visszavonhatja. Amennyiben a hallgató ezen időpontig nem kéri tanulmányainak szünetelését az adott félév aktív félévnek minősül akkor is, ha a hallgató nem vesz részt a foglalkozáson és nem tesz eleget egyetlen tanterv tanulmányi követelményeinek sem. Amennyiben a hallgató tanulmányait szünetelteti, az adott féléve passzív félévnek minősül.

(2) A kreditrendszerű képzésben a hallgató teljesítményének nyomon követésére a tanulmányok egy félévnél hosszabb időszakára vagy a tanulmányok egészére számított (halmozott) súlyozott tanulmányi átlag szolgál. A súlyozott tanulmányi átlag számításánál az adott időszakban teljesített tantárgyak kreditértékének és érdemjegyének szorzataiból képzett összeget a teljesített tárgyak kreditjeinek összegével kell osztani.

(3) Egy félévben a hallgató teljesítményének mennyiségi és minőségi megítélésére a kreditindex, illetve a korrigált kreditindex alkalmas. A kreditindex számításánál a félévben teljesített tantárgyak kreditértékének és érdemjegyének szorzataiból képezett összeget az átlagos előrehaladás esetén egy félév alatt teljesítendő harminc kredittel

kell osztani. A korrigált kreditindex a kreditindexből egy, a félév során teljesített és az egyéni tanrendben vállalt kreditek arányának megfelelő szorzótényezővel számítható.

(4) A kreditrendszerű képzés során a különböző képzési szintek szabályai eltérhetnek és elkülönülten is szabályozhatók.

(5) A kreditrendszerű képzésben szabályozni kell

- a) az egyéni tantárgyfelvétel módját, ütemezését,
- b) a kreditek gyűjtésének szabályait,
- c) a tantárgyelismerés szabályait,
- d) meghatározott tanulmányi időszakok alatt a hallgató által megszerzendő minimális kreditértékeket,
- e) a felsőoktatási intézmény által kiállított oklevél vagy bizonyítvány megszerzéséhez más felsőoktatási intézményben teljesített és az intézmény által kreditátviteli eljárásban elismert tantárgyak kreditértékének maximális arányát,
- f) a d) pont szerinti előírások alkalmazásának módját a tanulmányi okokból elbocsátott és felvételi eljárásban újra felvételt nyert, tanulmányaikat folytató hallgatókra,
- g) a szorgalmi időszakban teljesített feladatok, megírt zárthelyik, elkészített beszámolók alapján adott félévközi jegy, valamint félévközi követelmények és a vizsga alapján együttesen vagy kizárólag a vizsgán tanúsított tudás alapján adott vizsgajegy megszerzésének módját, a sikertelen félévközi teljesítések pótlásának lehetőségeit,
- h) a vizsgákra való jelentkezés és a jelentkezés visszavonásának módját,
- i) a sikertelen vizsgák egy vizsgaidőszakon belüli megismétlési kísérleteinek számát, egy adott tantárgynak a tanulmányok során való újabb felvételi lehetőségeit, illetve azt, hogy az ismételt tárgyfelvételekkel együtt hány alkalommal tehető vizsga egy tantárgyból,
- j) egy adott tanulmányi időszak után a tanulmányok folytatásához, illetve a tanulmányok lezárásakor az oklevél vagy bizonyítvány megszerzéséhez szükséges minimális (halmozott) súlyozott tanulmányi átlagot,
- k) a megkezdett aktív féléveknek, illetve a passzív féléveknek a végbizonyítvány megszerzéséig igénybe vehető maximális számát,
- l) a kreditrendszerhez kapcsolódó kérelem benyújtásának rendjét,
- m) a szakdolgozat vagy diplomamunka elkészítésének rendjét,
- n) a záróvizsga rendjét, a záróvizsga eredmények kiszámítását.

*A kreditek intézményi nyilvántartásának rendje
[az Ftv. 57. §-ának (5) bekezdéséhez]*

25. §

(1) A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok kreditekben mért teljesítéséről az intézmény a felső-

oktatási törvény 57. §-ának (5) bekezdése alapján nyilván tartást vezet, melynek során e rendelet 10. számú mellékletében meghatározott iratokat alkalmazza, és a felsőoktatási törvény 2. számú melléklete 1. bb) pontja alapján a következő adatokat tartja nyilván:

a) a képzésben való részvétel formája (államilag támogatott vagy költségtérítéses hallgató);

b) a képzés jellemzői: szak, felsőfokú szakképzés, a szakképzettség megnevezése, képzési ciklus, a képzésért felelős szervezeti egység, a képzés munkarendjének, a választott szakiránynak a megjelölése;

c) a hallgató által egyéni tanrendjében felvett tantárgyakra vonatkozó adatok: tantárgy neve, kódja, kreditértéke, kontaktóra száma, a tantárgyfelelős neve, kötelező, kötelezően választható vagy szabadon választható tárgy;

d) adott tantárgy felvételére és teljesítésére vonatkozó adatok: hányadik tantárgyfelvétel, hányadik vizsgakísérlet az adott félévben és a tantárgy összes felvételét figyelembe véve, félévközi jeggyel záruló tárgynál a tantárgyfelvétel száma, illetve az érdemjegy megszerzésére irányuló kísérletek száma, a követelmények teljesítése alapján kapott érdemjegy és kreditérték, a vizsga érdemjegye, időpontja;

e) az egyéni tantervben adott félévre felvett tantárgyak neve, kreditértéke, a felvett tárgyak összegezett kreditértéke; az adott félévben teljesített tárgyak összegezett kreditértéke, kreditindex;

f) az adott félév befejezéséig megszerzett összes kredit, a tanulmányok addigi teljes időtartamára számított, halmozott, súlyozott tanulmányi átlag; az adott félévben teljesített és az adott félévre az egyéni tanrendben felvett kreditek aránya; a félévre vonatkozó korrigált kreditindex;

g) a tanulmányok során az adott félév befejezéséig igénybe vett aktív félévek száma és passzív félévek száma; adott időszakra (pl. két félévre, négy félévre) a tanulmányi és vizsgaszabályzatban előírt minimálisan összegyűjtendő kreditek teljesítésére vonatkozó információk;

h) külföldi részképzés esetén az adott félévre vonatkozóan: a részképzés helye, összes akkreditált kredit;

i) a szak ajánlott tanterve szerint elszámolható, szabadon választott kreditkeret; a hallgató által adott félév befejezéséig a szabadon választható tárgyak felvételével már teljesített és még teljesítendő kreditek száma;

j) a korábban tanulmányi okokból elbocsátott, majd újabb felvételt nyert hallgató esetén a korábbi tanulmányokból elismert tantárgyak, azok kreditértékei, érdemjegyei;

k) a külső szakmai gyakorlat (tanítási gyakorlat, terepgyakorlat) időtartama, teljesítés időpontja, kreditértéke és érdemjegye;

l) a nyelvi követelmények teljesítésének rögzítése;

m) képzési és kimeneti követelményben meghatározott egyéb kritériumfeltételek teljesítése;

n) a szakdolgozat, diplomamunka érdemjegye, a záróvizsga tárgyai, érdemjegyei, a záróvizsga minősítése (érdemjegye), ha a záróvizsga és az oklevél minősítése

eltérő az oklevél minősítése, továbbá az oklevél kiadásának időpontja.

(2) A hallgató a kreditek megállapításához szükséges adatok változását, keletkezését a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint köteles bejelenteni és igazolni. Az igazolás határideje nem lehet több, mint

- a) követelmények teljesítésére vonatkozó adat esetében 2 hónap,
- b) egyéb esetben 3 hét.

*A kitüntetéses doktorrá avatás részletes feltételei
[az Ftv. 65. §-ának (1) bekezdéséhez]*

26. §

(1) Kitüntetéssel avatható doktorrá az a személy, akinek a) a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 28–29. §-ai alapján végzett tanulmányai során a 9. évfolyamtól kezdődően az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeiről kapott bizonyítványában, továbbá az érettségi bizonyítványában minden jegye jeles (5), szorgalmának értékelése pedig példás (5);

b) az osztott képzésben alap- és mesterszakon vagy az egységes, osztatlan képzésben végzett tanulmányai során letett valamennyi kötelező vizsgája jeles (5) vagy a felsőoktatási törvény 57. §-a (2) bekezdésének megfelelően az adott értékelési rendszerben jeles (5) eredménynek felel meg;

c) a doktori tanulmányai során letett kötelező vizsgáinak eredménye jeles (5), továbbá a fokozatszerzési eljárás során doktori szigorlatának minősítése summa cum laude, a doktori védésen nyújtott teljesítményét pedig a meghatározott értékelési rendszerben a legmagasabbra értékelték.

(2) Amennyiben a jelölt tanulmányait részben külföldön végezte, az (1) bekezdésben említett követelményeket – a külföldi oklevél által tanúsított végzettségi szint elismerését, illetve a doktori oklevél honosítását követően – a külföldi oktatási intézmény értékelési rendszerének megfelelően kell figyelembe venni.

(3) Főiskolai, illetve egyetemi szintű képzés után megszerzett végzettségi szint esetében az (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat a főiskolai, illetve egyetemi szintű képzés eredményeire is érteni kell.

(4) A felsőoktatási intézmény doktori szabályzatában az (1) bekezdés b)–c) pontjaiban meghatározottakhoz képest további szakmai feltételeket is megállapíthat.

27. §

(1) Kitüntetéses doktorrá avatáshoz való hozzájárulás érdekében a felsőoktatási intézmény javaslata alapján

az oktatási miniszter tesz előterjesztést a köztársasági elnöknek.

(2) Az előterjesztéshez a felsőoktatási intézmény rektorra megküldi az oktatási miniszternek azon dokumentumok hiteles másolatát, amelyek tanúsítják, hogy a jelölt megfelel a 26. §-ban meghatározott feltételeknek.

(3) A kitüntetéses doktorok avatásukkor a Magyar Köztársaság címerével ellátott, 8 g súlyú 14 karátos aranygyűrűt kapnak kitüntetésként.

(4) A kitüntetéses avatással kapcsolatos kiadások fedezetéről a javaslatot tevő felsőoktatási intézmény gondoskodik.

*A mentorprogram megszervezésének elvei
[az Ftv. 66. §-ának (7) bekezdéséhez]*

28. §

(1) A felsőoktatási intézménybe felvételt vagy átvételt nyert hátrányos helyzetű hallgató tanulmányai során a felkészüléséhez a mentorprogram keretében segítséget vehet igénybe.

(2) A mentorprogram keretében a felsőoktatási intézmény oktatói, hallgatói (a továbbiakban: mentor) nyújtanak segítséget.

(3) A mentorprogram keretében végzett tevékenységet az oktatási miniszter által kijelölt szervezet koordinálja. Az oktatási miniszter és a mentorprogram koordinálását végző szervezet (a továbbiakban: mentorszervezet) között szerződés jön létre, mely tartalmazza a mentorszervezet feladatait, tevékenységének finanszírozási szabályait, valamint a mentorok által végzett tevékenység általános leírását és a mentorokkal szemben támasztott egyéni szakmai felkészültségi követelményeket.

(4) A mentorszervezet és a mentor között szerződés jön létre, mely tartalmazza a vállalt feladatokból adódó kapcsolattartási kötelezettségeket, a mentori feladat tartalmát, időtartamát, díjazását, valamint a mentorszervezet jogait és kötelezettségeit.

(5) A mentorprogram megvalósításának pénzügyi forrását az Oktatási Minisztérium a felsőoktatási törvény 128. §-ának (1) bekezdése g) pontjában meghatározott forrás terhére biztosítja, a mentori díj mértékét évenként az oktatási miniszter határozza meg.

(6) A mentorszervezet és a mentorprogramban részt vevő hallgató között szerződés jön létre, amely tartalmazza:

- a) a mentorprogram keretében nyújtott segítőtevékenység leírását, azok rendszerességét, igénybevételének szabályait,
- b) a hallgató egyedi kérése alapján nyújtott külön szolgáltatások díjait,

c) a szerződés felmondásának eseteit és jogkövetkezményeit,

d) a (7) bekezdés szerinti hozzájárulást.

(7) A mentorprogramban részt vevő hallgató a szerződésben járul hozzá ahhoz, hogy a mentorszervezet nevét és születési nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, lakcímét, intézményének megnevezését, képzésének adatait (szak megnevezése, képzési szint, forma, munkarend), félévenkénti tanulmányi átlageredményét, a megszerzett kreditek számát, hallgatói jogviszonyának megszűnése okát és időpontját, a mentorprogrammal kapcsolatban kezelje és az Oktatási Minisztériumnak a mentorprogram végrehajtásának megfigyelése, valamint a mentorprogram megvalósításának szakmai és pénzügyi ellenőrzése érdekében átadja.

(8) A mentorprogramban részt vevő hallgató a szerződésben szereplő személyi adataiban bekövetkezett minden változást a mentorszervezetnek köteles a változást követő 15 napon belül bejelenteni.

*A hallgatóval kapcsolatos döntések írásbeli közlése
[az Ftv. 73. §-ához]*

29. §

A felsőoktatási intézmény írásban köteles közölni a hallgatóval döntését

a) amennyiben az a hallgató hallgatói jogviszonyának fennállását érinti,

b) a fegyelmi, illetve kártérítési ügyben, továbbá

c) amennyiben a hallgató kérelmét – részben vagy egészében – elutasítja, és ezért a jogorvoslat lehetősége fennáll.

*Az Országos Kredittanács működési rendje
[az Ftv. 114. §-ának (6) bekezdéséhez]*

30. §

(1) Az Országos Kredittanácsot az oktatási miniszter működteti. Az Országos Kredittanács legfeljebb tizenöt tagból áll, tagjai felsőoktatási szakemberek és kutatók. A hallgatók képviselőiben a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának egy delegáltja tanácskozási joggal részt vehet az Országos Kredittanács munkájában.

(2) Az Országos Kredittanács a felsőoktatási törvény 114. §-ának (6) bekezdésében meghatározott feladatai körében

a) fejleszti és egységesíti a kreditrendszert, különösen

aa) kezdeményezi és megtervezi a kreditrendszerrel kapcsolatos hazai felméréseket,

ab) a kreditrendszerrel kapcsolatos ajánlásokat fogalmaz meg a felsőoktatási intézmények számára,

ac) segíti a felsőoktatási döntéshozókat a kreditrendszerrel összhangban álló felsőoktatási jogszabályok megalkotásában,

ad) útmutatást ad a szakindítási kérelmek kreditrendszerrel összefüggő elemeinek elbírálásához,

ae) tanácsadó szolgáltatást nyújt,

b) támogatja a kreditrendszer nemzetközi hallgatói mobilitásban betöltött szerepét, áttekinti és elemzi a hazai és külföldi kreditrendszereket.

(3) Az Országos Kredittanács elnökét és tagjait három évre – a felsőoktatási testületekkel való konzultáció alapján – a miniszter kéri fel és adja ki részükre a megbízólevélet. Az Országos Kredittanács elnökének és tagjainak megbízatása legfeljebb két alkalommal újabb három évre meghosszabbítható.

(4) Az Országos Kredittanácsban viselt tagság megszűnik:

a) a megbízatás lejártával,

b) a tag lemondásával,

c) a megbízás visszavonásával,

d) a 70. életév betöltésével,

e) a tag halálával.

(5) A miniszter – az Országos Kredittanács elnökének javaslatára – visszavonja annak a tagnak a megbízatását, aki a tagságából eredő kötelezettségeinek három hónapnál hosszabb időn keresztül – neki felróható okból – nem tesz eleget.

(6) Az Országos Kredittanács működésének rendjét ügyrendjében maga határozza meg.

(7) Az Országos Kredittanács tagjainak a szakértői tevékenységért havi tiszteletdíj jár, amelynek összege a tagok esetében az előző évi minimálbér másfélszerese, az elnök esetében két és félszerese.

(8) A miniszter az Országos Kredittanács működésének segítésére, az intézményi kreditrendszerek dokumentumainak nyilvántartására, az intézményi kreditrendszerek fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátására működteti az Országos Kredittanács Irodáját.

(9) Az Országos Kredittanács Irodájának vezetőjét – a Felsőoktatási és Tudományos Tanács, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Magyar Rektori Konferencia elnökei állásfoglalásának meghallgatása után – a miniszter bízza meg. Az Országos Kredittanács Irodájának vezetője és munkatársai közalkalmazottak.

(10) Az Országos Kredittanács Irodája feladatai körében

a) nyilvántartja a hazai és külföldi intézmények kreditrendszereinek lényeges dokumentumait,

b) az országos kreditrendszer működésével kapcsolatos információkat szolgáltat a felsőoktatást irányító, illetve felügyelő kormányzati szervek, az Oktatási Minisztérium,

a felsőoktatási intézmények és a felsőoktatásban tanulmányokat folytató hallgatók számára,

c) az intézményi kreditrendszerekkel kapcsolatos szakmai, tájékoztató és segítségnyújtó kiadványokat tesz közzé.

(11) Az Országos Kredittanács Irodája rendelkezésére álló információk a kormányzati szervek, a felsőoktatási testületek, hazai felsőoktatási intézmények és hallgatóik számára ingyenesen hozzáférhetőek.

(12) Az Oktatási Minisztérium, a regisztrációs központ, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság felkérése alapján az Országos Kredittanács véleményezi a felsőoktatási intézmény a tanulmányi és vizsgaszabályzatát, továbbá az intézményi tájékoztatót.

A magán felsőoktatási intézmények gazdálkodásával kapcsolatos szabályok
[az Ftv. 138. §-ának (1) bekezdéséhez]

31. §

(1) A magán felsőoktatási intézmény beszámolási és könyvvizelési kötelezettségét a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben (a továbbiakban: számviteli törvény) meghatározottak szerint teljesíti.

(2) A közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett magán felsőoktatási intézmény a számviteli törvényben a beszámoló összeállítása, a könyvek vezetése során érvényesítendő elvekre, az azokra épített szabályok szerint teljesített beszámolási és könyvvizelési kötelezettségre, valamint a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és a könyvvizálatra vonatkozó követelmények teljesítésén túl a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: közhasznú szervezetekről szóló törvény) 19. §-a szerinti közhasznúsági jelentést készít.

32. §

(1) A magán felsőoktatási intézmény törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján önkormányzati rendeletben meghatározott befizetéseivel köteles hozzájárulni az államháztartás alrendszerének költségvetéséből ellátandó feladatokhoz.

(2) A közhasznú szervezetként, kiemelkedően közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett magán felsőoktatási intézmény az (1) bekezdés szerint megállapított kötelezettségének a közhasznú szervezetekről szóló törvény 6. §-ában meghatározottak figyelembevételével tesz eleget.

Az egészségügyi felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályok
[az Ftv. 141. §-ának (9) bekezdéséhez]

33. §

(1) Az egészségügyi képzést folytató állami fenntartású felsőoktatási intézmények intézményfejlesztési tervének áttekintésekor az oktatási miniszter kikéri az egészségügyi miniszter szakmai állásfoglalását és észrevételeit ennek figyelembevételével teszi meg.

(2) Az egészségügyi miniszter egészségügyi felsőoktatási koordinációs tanácsot működtet, amelyben valamennyi érintett felsőoktatási intézmény képviselője és az oktatási miniszter is részt vesz.

Az agrár-felsőoktatás irányításával és finanszírozásával kapcsolatos szabályok
[az Ftv. 143. §-ának (4) bekezdéséhez]

34. §

(1) Az agrár-felsőoktatás esetében, a felsőoktatási törvényben foglaltak szerint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) biztosít költségvetési támogatást a felsőoktatási intézmények keretében működő, az agrár gyakorlati képzést segítő tangazdaságok, tanüzemek, kísérleti üzemek fejlesztéséhez, az agrárgazdasági tevékenység minőségének fejlesztéséhez és a szaktanácsadáshoz; valamint támogatja az ágazati kutató-fejlesztő, innovációs tevékenység keretében az agrár hagyományörzés intézményközi rendezvényeit, országos tudományos diákköri, kulturális és sportrendezvényeit is. Az FVM támogatást nyújt az agrár-felsőoktatási intézményekben működő szaktanácsadó hálózatnak az általa meghatározott feladatok ellátásához.

(2) Az agrárképzést folytató állami fenntartású felsőoktatási intézmények intézményfejlesztési tervének áttekintésekor az oktatási miniszter kikéri a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter szakmai állásfoglalását és észrevételeit ennek figyelembevételével teszi meg.

(3) A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter agrár-felsőoktatási koordinációs tanácsot működtet, amelyben valamennyi érintett felsőoktatási intézmény képviselője és az oktatási miniszter is részt vesz.

Záró rendelkezések

35. §

(1) E rendelet – a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 2. §-ának (5) bekezdése és 5. számú melléklete 2006. július 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti

a) a kitüntetéses doktorra avatásról szóló 5/1994. (IV. 1.) MKM rendelet,

b) a felsőoktatási intézmények karainak felsorolásáról szóló 209/1999. (XII. 26.) Korm. rendelet, valamint az ezt módosító 136/2001. (VII. 20.) Korm. rendelet, 315/2001. (XII. 28.) Korm. rendelet, 114/2002. (V. 15.) Korm. rendelet, 19/2003. (II. 19.) Korm. rendelet, 136/2001. (VII. 20.) Korm. rendelet, 108/2003. (VII. 22.) Korm. rendelet, 218/2004. (VII. 19.) Korm. rendelet, 81/2005. (IV. 28.) Korm. rendelet, 251/2005. (XI. 23.) Korm. rendelet;

c) a habilitációs eljárás általános szabályairól szóló 176/1993. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint az azt módosító 197/1997. (XI. 12.) Korm. rendelet;

d) az akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzésről szóló 45/1997. (III. 12.) Korm. rendelet, valamint az azt módosító 17/2000. (II. 16.) Korm. rendelet;

e) az egyetemi és főiskolai hallgatók által fizetendő díjakról és térítésekről, valamint a részükre nyújtható egyes támogatásokról szóló 51/2002. (III. 26.) Korm. rendelet 30. §-ának (3) bekezdés b) pontja;

f) a felsőoktatási tanulmányi pontrendszer (kreditrendszer) bevezetéséről és az intézményi kreditrendszerek egységes nyilvántartásáról szóló 200/2000. (XI. 29.) Korm. rendelet, valamint az azt módosító 186/2002. (VIII. 29.) Korm. rendelet.

36. §

(1) E rendelet hatálybalépésekor folyamatban levő kitüntetéses doktorra avatási eljárásokat a kitüntetéses doktorra avatásról szóló 5/1994. (IV. 1.) MKM rendelet előírásai szerint kell befejezni.

(2) E rendelet 10. számú mellékletének II. 3., II. 6. és IV. 2. pontja szerinti előírásokat, valamint e rendelet 10. számú mellékletben meghatározott adattartalmú iratokat, nyomtatványokat e rendelet hatálybalépését követően hallgatói jogviszonyt létesítő személyek esetében kell alkalmazni. E rendelet hatálybalépésekor hallgatói jogviszonnyal rendelkező személyek esetében – eltérő rendelkezés hiányában – a felsőoktatási intézményben alkalmazott iratokat, nyomtatványokat kell alkalmazni.

(3) A felsőoktatási információs rendszert 2006. november 15-ig létre kell hozni. A felsőoktatási intézmények e rendelet szerinti első adatközlésüket a felsőoktatási információs rendszer üzemeltetője felé 2006. október 15. és november 15. között teljesítik, az üzemeltető által meghatározott rendben. Ez az adatközlés kiterjed azokra is, akik a felsőoktatási törvény hatálybalépésekor a felsőoktatási intézménnyel hallgatói, illetve oktatói jogviszonyban álltak.

(4) A felsőoktatási intézmények hallgatói és oktatói részére a hallgatói, oktatói azonosító számot 2006. december 31-ig kell kiadni.

(5) A felsőoktatási szakértői névjegyzék létrehozásáig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási és Tudományos Tanács azokat a személyeket kérheti fel szakértőnek, akik a két testület tevékenységében 2005. december 31-ig szakértőként közreműködtek.

(6) A 2006. január 1-jén államilag elismert felsőoktatási intézmények esetében a 4. számú melléklet előírásaitól eltérően a 2005. október 15-i állapotot rögzítő statisztikai adatszolgáltatásban szereplő hallgatói létszám a felvehető maximális hallgatói létszám. Ezt a létszámot a 4. számú melléklet előírásai szerint legkésőbb 2009. szeptember 1-jéig az intézmény kérelme alapján felül kell vizsgálni. A maximális hallgatói létszámot az eljárás megindításakor ténylegesen meglévő feltételek és adatok alapján kell meghatározni.

(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatási törvény 106. §-ának (1)–(2) bekezdésében és 109. §-ának (1) bekezdése g) pontjában meghatározott tevékenysége során e rendelet 5. számú mellékletében meghatározott feltételek teljesítéséről ad szakértői véleményt. A 2006. július 1-je előtt megindított eljárások esetében az eljárás megindításakor hatályos követelményrendszert kell alkalmazni. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak szakértői véleményében az 5. számú mellékletben megfogalmazott feltételekre vonatkozó megállapításait részletesen indokolnia kell.

(8) Az e rendelet 2. §-ának (2) bekezdésében foglalt előírásokat e rendelet hatálybalépése után tevékenységét megkezdő intézményekre kell alkalmazni.

A miniszterelnök helyett:

Kiss Péter s. k.,

a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

1. számú melléklet

a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A felsőoktatási intézmény nyilvántartásba vételének, létesítésének és működésének minimális (kötelező) feltételei

Személyi feltételként biztosítani kell

a) az egyes szakok képzéséhez szükséges oktatói létszámot;

b) a felvehető maximális hallgatói létszám megállapításának szabályai szerinti oktatási segédszemélyzetet és oktatásirányítási létszámot;

c) az intézmény rendelkezésére álló infrastruktúra üzemeltetéséhez szükséges személyzetet.

A személyi feltételeket a felsőoktatási törvény 12. §-ának (4) bekezdésében meghatározottak figyelembevételével kell biztosítani.

Tárgyi, infrastrukturális feltételként biztosítani kell:

a) székhely tekintetében

– olyan ingatlant, amely az intézmény tulajdonában vagy rendelkezésében vagy használatában vagy bérletében van legalább 8 éves időtartamra, elidegenítési tilalommal,

– munkaviszony, illetve közalkalmazotti jogviszonyban alkalmazott oktatók és kutatók, a felvehető maximális hallgatói létszám megállapítása szerint meghatározott létszámú oktatási segédszemélyzet, oktatásirányítási kör egyidejű elhelyezését,

– az oktatáshoz és kutatáshoz szükséges infrastruktúrát;

b) könyvtári szolgáltatás, informatikai háttér tekintetében

– olyan korszerű szolgáltatásokat nyújtó informatikai hálózat meglétét, amelyhez az alkalmazottak és a hallgatók rendszeresen hozzáférnek,

– intézményi könyvtár (állami egyetem esetében nyilvános könyvtár) fenntartását (a székhelyen, telephelyen) vagy megállapodás megkötését a székhelyen, telephelyen működő könyvtárakkal, melynek alapján a képzéshez, oktatáshoz, kutatáshoz szükséges szakirodalom és információs szolgáltatások hozzáférhetőek minden hallgató és oktató számára,

– informatikai alapú hallgatói nyilvántartást, amennyiben a hallgatók létszáma meghaladja az 500 főt;

c) sportolási és kulturális lehetőségek, szabadidő eltöltését biztosító szolgáltatások tekintetében olyan sportlétesítmény-használati lehetőséget, mely biztosítja, hogy minden hallgató hetente legalább egy alkalommal két órán keresztül sporttevékenységet folytasson;

d) szociális szolgáltatások (étkezés, szállás stb.) tekintetében a hallgatók számára szálláslehetőséget, illetve a hallgatók és az alkalmazottak számára meleg étkezés lehetőséget az intézményben vagy annak közvetlen környezetében.

2. számú melléklet

a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A diákotthon működésének minimális (kötelező) feltételei

Tárgyi feltételként biztosítandó

– férőhelyenként 1 ágy, 1 személyes használatú tanulóasztal, szék, ruhásszekrény,

– férőhelyenként paplan, párna,

– az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) szerinti fürdőhelyiség, illemhely, felvonó, lift, parkoló,

– főzési és ételmelegítési lehetőség biztosítása: legalább 25 férőhelyenként 1 darab 1000 watt teljesítményű főzőlap,

– fűtés,

– melegvíz biztosítása, férőhelyenként legalább 80 liter/nap mennyiséggel számolva,

– vízellátás biztosítása férőhelyenként legalább 140 liter/nap mennyiséggel számolva,

– mosási és vasalási lehetőség biztosítása 100 főre legalább 1 darab 5 kg ruha mosóteljesítményű automata mosógép és legalább egy vasalóállvány,

– lehetőség szerint férőhelyenként egy darab internet-hozzáférési végpont, de minimálisan a diákotthon férőhelyszámának 2%-ának megfelelő számú (legalább 15) munkaállomással felszerelt számítógépterem (számítógépterem), ahol minden számítógép internet-elérése és ezen keresztül az intézményi könyvtár elektronikus szolgáltatásainak hozzáférhetősege biztosított,

– férőhelyenként minimum 7 m² nettó lakóterület,

– egyidejűleg a férőhelyek 5%-ának megfelelő számú tanulóhelyet kell biztosítani tanulószobában, úgy kialakítva, hogy egy tanulóhelyre legalább 2 m² alapterület, asztal és székhasználat legyen biztosítva,

– a szobákban a hűtőgépek, hajszárítók és a 200 watt teljesítmény alatti elektromos teljesítményű nem hőfejlesztő eszközök (TV, videó, kávé- és teafőző, villanyborotva, szórakoztató elektronikai eszközök, kis fogyasztású háztartási eszközök) ellátására alkalmas elektromos hálózat,

– férőhelyenként 25 liter hűtőterefogatú hűtőgépek,

– könnyen tisztítható padlóburkolat,

– személyi feltételek biztosítása.

Pénzügyi feltételek tekintetében be kell mutatni

a) öt év költségtervét folyó évi áron számolva, a bevételek megalapozottságát igazoló dokumentumokkal,

b) a szükséges fenntartói források igazolását, a hitelgaranciát.

A költségvetésnek legalább a következő kiadásokat kell fedeznie:

– évi két alkalommal a kollégium, diákotthon nagykaritásának biztosítása,

– a közös használatú, továbbá a fürdő- és illemhelyiségek napi takarítása,

– évi egy alkalommal az egészségügyi, fürdő- és illemhelyiségek higiéniai festése,

– évente legalább a lakóhelyiségek negyedének higiéniai festése,

– évente legalább a közös helyiségek negyedének higiéniai festése,

– évente legalább a férőhelyek tizedének felújítását (ágy, tanulóasztal, szekrény, paplan, párna kicserélésével) lehetővé tevő tartalék képzése,

- közüzemi költségek finanszírozása,
- szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal az épület rovar- és kártevő-mentesítése.

Személyi feltételek tekintetében biztosítandó

- diákokotthon vezető – pedagógiai szakképzettséggel,
- 24 órás ügyelet,
- 24 órás portaszolgálat, ami kiváltható beléptető rendszerrel,
- a fűtés üzemeltetése.

3. számú melléklet
a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A gyakorló közoktatási intézmények alapításának feltételei

A felsőoktatási intézmény által fenntartott közoktatási intézmény gyakorló közoktatási intézményként való működésének feltételei:

- a felsőoktatási intézmény – képzési programja alapján – pedagógusképzést folytat és közoktatási intézmény alapítójaként, fenntartójaként közoktatási feladatot lát el;
- a közoktatási intézmény megkapta a működési engedélyt;
- a közoktatási intézményben van a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott gyakorlati képzésért felelős vezető, aki maga is vezetőtanár (gyakorlatvezető óvónő, tanító);
- a közoktatási intézmény rendelkezik a gyakorló közoktatási intézményként való működéséhez a személyi feltételekkel, a pedagógusok fele vezetőtanári (gyakorlatvezető óvónői, tanítói) megbízással;
- a felsőoktatási intézményben szervezeti és működési szabályzatban meghatározott módon biztosított a pedagógusképzés szervezeti kerete, különböző pedagógusképzési területek esetén a pedagógusképzés koordinációját ellátó szervezeti egység vagy a szenátus által e célra létrehozott testület;
- biztosítottak a közoktatási intézmény gyakorló közoktatási intézményként való működéséhez a pénzügyi források;
- összességében tanévenként a gyakorló közoktatási intézményben legalább 200 fő hallgató vesz részt a gyakorlati képzésben,
- az óvodapedagógus és tanítóképzésben tanévente átlagosan legalább 20 hallgató, tanárképzésben tanévente átlagosan legalább 5 hallgató jut egy vezetőtanárra (gyakorlatvezető óvónőre, tanítóra);
- általános iskola esetén az 1–8. évfolyamon, középiskola esetén a 9–12(13). évfolyamon három párhuzamos osztály van;

– a gyakorló közoktatási intézményben a tanterv közismereti tantárgyainak és az ehhez kapcsolódó tanórán kívüli iskolai tevékenységnek, illetve az óvodai nevelési, a készség- és képességfejlesztési és tanórán kívüli iskolai tevékenységeknek legalább 70%-ában gyakorlati képzési feladat (pedagóguspálya megismerésére irányuló gyakorlatok, vezetőtanár, gyakorlatvezető óvónő, tanító irányításával végzett önálló tanítási, foglalkozásvezetési gyakorlat) folyik;

– a közoktatási intézményi tanítási, illetve az óvodai foglalkozási időkeret 25%-át gyakorlóiskolai, óvodai feladatokra fordítják,

– a közoktatási intézmény tanárképzés esetén a felsőoktatási intézmény képzési programja alapján részt vesz alapképzésben a mestertanári felkészítést megalapozó pályorientációt segítő képzésben;

– a közoktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programja biztosítja a pedagógus-jelöltek felkészítésének lehetőségét.

4. számú melléklet
a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A felsőoktatási intézmény felvehető maximális hallgatói létszámának meghatározása

A felvehető maximális hallgatói létszámot

- a felsőfokú szakképzés tekintetében szakmacsoportonként,
- az alapképzés, mesterképzés, szakirányú továbbképzés tekintetében képzési területenként,
- a doktori képzés tekintetében tudományterületenként kell megállapítani. A felvehető maximális hallgatói létszám a magyar nyelven folyó államilag támogatott és költségterítéses képzésekre vonatkozik. A felvehető maximális hallgatói létszámot számított hallgatói létszámként kell meghatározni.

A felvehető maximális hallgatói létszámot a felsőoktatási intézmény kérelme alapján kell meghatározni. A regisztrációs központ elutasítja a kérelemben megjelölt létszám megállapítását, amennyiben

a) a felsőoktatási intézmény által a kérelemben az adott képzési területen, szakmacsoporton oktató alkalmazottak számát és a megtartandó órák számát figyelembe véve nem teljesíthető a felsőoktatási törvény 84. §-ában előírt követelmény;

b) az egyidejűleg igénybe vehető, hálózati kapcsolattal ellátott számítógépek száma nem éri el a maximális felvehető hallgatói létszám táblázatban meghatározott arányát;

c) a rendelkezésre álló könyvtári infrastruktúra, illetve szolgáltatás keretében a könyvtári olvasóhelyek száma

nem éri el a maximális felvehető hallgatói létszám táblázatban meghatározott arányt;

d) a rendelkezésre álló oktatásirányítási létszám (különösen tanulmányi adminisztráció, életpálya és tanulmányi tanácsadás) nem éri el a maximális felvehető hallgatói létszám 0,2%-át;

e) a feladatok ellátásához szükséges, az oktatói létszámhoz igazodó egyéb technikai személyzet nem biztosított;

f) a felsőoktatási intézmény nem rendelkezik a teljes idejű képzés lebonyolításához szükséges teremkapacitással, heti 40 óras kihasználási lehetőséget figyelembe véve, melynek során a lebonyolításhoz szükséges teremkapacitást – a képzési és kimeneti követelmények, valamint a táblázat alapján a felsőoktatási intézmény által történő gyakorlati óraszám, kislétszámú előadás óraszám, illetve előadás óraszám megállapításával – a következők szerint kell számolni:

– a gyakorlati terem óraigénye: a gyakorlati órák – a befogadóképesség alapján az intézmény által meghatározott – létszáma és az évfolyamlétszám hányadosának felső egész része szorozva az oktatott szakok számával és a gyakorlati órászámmal;

– a kislétszámú előadások terem óraigénye: kislétszámú előadások – a befogadóképesség alapján az intézmény által meghatározott – létszáma és az évfolyamlétszám hányadosának felső egészrészre szorozva az oktatott szakok számával és a kislétszámú előadások órászámmal;

– az előadások teremóraigénye: az előadások – a befogadóképesség alapján az intézmény által meghatározott – létszáma és az évfolyamlétszám hányadosának felső egész része szorozva az oktatott szakok számával és az előadások órászámmal.

Évfolyamlétszám: a felsőoktatási intézmény által megadott maximális hallgatói létszám és az intézmény által oktatandó évfolyamok száma hányadosa.

A heti ellátandó óraszám meghatározásakor figyelemmel kell lenni a felsőoktatási törvény 33. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra.

Képzési terület	b) pont szerinti arány	c) pont szerinti arány	Kislétszámú előadások aránya legalább
agrár (kivéve állatorvosi)	10%	2%	60%
állatorvosi képzés	10%	2%	50%
bölcsészettudományi	5%	4%	70%
társadalomtudományi	5%	4%	70%
informatika	20%	2%	50%
jogi- és igazgatási	5%	4%	70%
nemzetvédelmi és katonai	10%	2%	50%

Képzési terület	b) pont szerinti arány	c) pont szerinti arány	Kislétszámú előadások aránya legalább
gazdaságtudományok	10%	4%	60%
műszaki	10%	2%	60%
orvos- és egészség tudományi	10%	2%	50%
pedagógusképzés	5%	4%	80%
sporttudomány	5%	2%	20%
természettudomány	10%	2%	60%
művészet	5%	2%	20%
művészetközvetítés	5%	2%	20%

*5. számú melléklet
a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez*

Az alap-, illetve mesterképzés indításának és a karok és létesítésének tárgyi és személyi feltételei

Alapszakok indításának tárgyi és személyi feltételei

- Az intézmény által kidolgozott tanterv teljesíti a képzési és kimeneti követelményekben leírtakat,
- a szakfelelős személye az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott, tudományos fokozattal rendelkező oktató, aki a felsőoktatási törvény 84. §-ának (5) bekezdése szerint a költségvetési támogatás megállapításakor az érintett felsőoktatási intézményt jelölte meg (a továbbiakban: első helyen foglalkoztatott oktató)
- szakfelelős egyidejűleg egy alapszakért felelős,
- az önálló szakképzettséget adó szakirány szakirány-felelős személye az intézmény teljes munkaidőben első helyen foglalkoztatott oktatója,
- a törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei legalább fele tudományos fokozattal rendelkezik,
- a szakmai ismeretkörök felelőseinek legalább 40%-a igazolt szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- a törzsanyag ismeretkörei intézményi felelőseinek az intézményben legfeljebb három – akár több szakon is előírt – ismeretkörért felelősek,
- a törzsanyag ismeretköreinek intézményi elsajátítását lehetővé tevő tantárgyak oktatóinak legalább háromnegyede az intézmény foglalkoztatott oktatója,
- a gyakorlati foglalkozások (az intézményen kívüli – különösen terep, szakmai – gyakorlatokat nem számítva) vezetőinek legalább fele az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatója,
- a képzés oktatási eszközigénye és a gyakorlati képzés feltételei biztosítottak,

– az intézményi könyvtár állománya biztosítja a tantárgyi programok kötelező irodalomjegyzékében felsorolt könyvek elérhetőségét minden hallgató számára.

Mesterszakok indításának tárgyi és személyi feltételei

– Az intézmény által kidolgozott tanterv teljesíti a képzési és kimeneti követelményekben leírtakat,

– a szakfelelős személye az intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott első helyen foglalkoztatott oktatója, aki tudományos fokozattal és oktatói területén elismert szakmai referenciával (projektvezetés, kutatási eredmény stb.) rendelkezik,

– szakfelelős egyidejűleg egy mesterszakért felelős,

– a törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei tudományos fokozattal rendelkeznek és legalább kétharmaduk az intézmény első helyen foglalkoztatott oktatója,

– a szakmai ismeretkörök felelőseinek legalább 80%-a igazolt szakmai gyakorlattal rendelkezik,

– a törzsanyag ismeretköreinek intézményi felelősei az intézményben legfeljebb három – akár több szak képzésében is szereplő – ismeretkörért felelősek,

– a törzsanyag ismeretköreinek intézményi elsajátítását lehetővé tevő tantárgyak oktatóinak legalább háromnegyede az intézmény foglalkoztatott oktatója,

– a gyakorlati foglalkozások (az intézményen kívüli – terep, szakmai stb. – gyakorlatokat nem számítva) vezetőinek legalább fele az intézmény foglalkoztatott oktatója,

– a képzés oktatási eszközigénye és a gyakorlati képzés feltételei biztosítottak,

– az intézményi könyvtár állománya biztosítja a tantárgyi tematikák irodalomjegyzékében felsorolt könyvek, továbbá az adott tudományág legfontosabb folyóiratainak elérhetőségét minden hallgató számára,

– az intézményben olyan kutatási témák vannak, melyekben felkészítik a hallgatókat a doktori képzésre.

Tanár szak indításának további speciális tárgyi és személyi feltételei:

– minden hallgató számára (előzetes megállapodással) igazoltan biztosított lesz a gyakorlati képzőhely, ahol a gyakorlatot vezető szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik, és legalább 5 éves szakmai gyakorlata van; továbbá amennyiben az intézményben egyidejűleg legalább hét hallgató vesz részt gyakorlati képzésben, az intézményben a gyakorlati képzést vezető tanár irányítja,

– az intézményben biztosított a tanár szak képzésének központi koordinációja,

– az egyes szakképzettségeket adó képzésekre teljesülnek a mesterszak indítására vonatkozó feltételek.

A karalapítás tárgyi és személyi feltételei

Kar felsőoktatási intézményben – a felsőoktatási törvénynek a felsőoktatási intézmény szervezetének meghatározására vonatkozó rendelkezések keretei között – akkor hozható létre, ha az új szervezeti egység az intézményben:

– a hallgatói, oktatói munka feltételeit javítja,

– az oktatásszervezés, az irányítás feltételeit racionalizálja,

– a hallgatók létszamaránya növekedése, a képzési terület, tudományterület szerint összetartozó képzések feladatainak szervezése az intézményi szervezet jelentős változását teszi szükségessé,

– a képzési területek, képzési ágak között az átoltatás, áthallgatás szervezeti feltételeit biztosítja,

– a különböző szakterületek között az oktatásban és a gyakorlati képzésben, a foglalkoztatásban hatékonyabb együttműködést, a felsőoktatási intézmény szolgáltató és funkcionális szervezeti egységeinek integrálását eredményezi,

– a párhuzamos szervezeti egységek megszüntetését, illetőleg átalakítását eredményezi,

– a tanszéki és intézeti rendszer – az adott képzésekben elvárt ismeretek sajátosságait figyelembe véve – a tágabb, oktatási és tudományos kutatási feladatokat ellátók együttműködése, illetve szerveződése irányába módosul,

– a tudományos kutatási tevékenység feltételeit javítja, illetve, ha kutatóintézetek, kutatócsoportok intézménybe integrálódását, valamint a kutatói munkakörökben alkalmazottak oktatásba történő bevonását segíti.

A kar létesítésének minimális feltételei:

– a kar a különböző képzési szintek (alapképzés, mesterképzés, doktori képzés, továbbá felsőfokú szakképzés, szakirányú továbbképzés) közül legalább kettőben szervezzen oktatást,

– a felsőoktatási intézményben a kar alapképzéshez, illetve az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységhez igazodó strukturálódása folytán magába integrálja a különböző képzési szinteken folyó szakokat és a felsőoktatási intézmény más képzéseinek alapozó, szakmai törzsismeretköreinek a kar jellegéhez illeszkedő szervezeti egységeit és ez alapján biztosítja az intézményben a képzések közös vagy hasonló szakterületei oktatásának szervezését,

– a különböző szintű képzésben összesen felvett hallgatók létszáma a kérelem benyújtását megelőző évben legalább kettőszáz (a nem teljes idejű képzésekben felvett hallgatók létszámát 0,5-szeres szorzóval kell figyelembe venni),

– az alap- és mesterszakokra számítva az egy szakra felvett hallgatók átlagos létszáma legalább nyolcvan fő;

– a kar állományába kerülő, teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók létszáma legalább negyven fő.

6. számú melléklet
a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

**A felsőfokú szakképzés szakmacsoportjainak
megfelelő képzési területek**

Szakmacsoport	Képzési terület
egészségügy	orvos- és egészségtudomány
szociális szolgáltatások	társadalomtudomány
oktatás (oktatás, pedagógia)	pedagógusképzés
művészet, közművelődés, kommunikáció (zene-, tánc-, képző- és iparművészet, színművészet-bábművészet, színházművészet, sajtó, közművelődés)	művészet művészetközvetítés társadalomtudomány
gépészet (gépjáratás, gépszerelés, gépkezelés, bányászat, kohászat, finommechanika, anyagvizsgálat, automatika, hegesztés, felületkezelés, minőségbiztosítás)	műszaki
elektrotechnika-elektronika (elektrotechnika, elektronika, távközléstechnika)	műszaki informatika
informatika (szoftver)	informatika
vegyipar (vegyipar, laborvizsgálatok)	műszaki természettudományok
építészet (építészet, építőipar, építőanyag-ipar)	műszaki
könnyűipar (ruha-, textil-, bőr-, szőrme-, cipőipar)	műszaki
faipar	műszaki
nyomdaipar	műszaki
közlekedés	műszaki
környezetvédelem-vízgazdálkodás	műszaki
közgazdaság	gazdaságtudományok
ügyvitel	bölcsészettudomány gazdaságtudományok
kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció (kereskedelem, marketing, üzleti adminisztráció, menedzselés, nem gazdasági ügyintézés, szervezés)	gazdaságtudományok
vendéglátás-idegenforgalom (vendéglátás, idegenforgalom, turizmus)	gazdaságtudományok
egyéb szolgáltatások (személyi, biztonsági, polgári védelmi, rendészeti szolgáltatások, honvédelem, tűzvédelem, munkavédelem, kis- és kézművesipar)	nemzetvédelmi és katonai

Szakmacsoport	Képzési terület
mezőgazdaság (növénytermesztés, kertészet, állattenyésztés, erdészet, vadászat, halászat, térképészet)	agrár
élelmiszeripar	agrár

7. számú melléklet
a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

**A felsőoktatási információs rendszerben
tárolt adatok**

A felsőoktatási információs rendszerben tárolt adatok:

- a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága,
- állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma,
- nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,
- a hallgatói jogviszony keletkezésének, szünetelésének és megszűnésének időpontja,
- a hallgató képzésnek adatai, a képzés finanszírozására vonatkozó adatok, a megkezdett államilag támogatott és költségtérítéses félévek adatai,
- a záróvizsga letételének időpontja,
- kollégiumi elhelyezés adatai,
- a fogyatékkal élőket megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,
- a hallgató diákigazolványának sorszáma,
- a hallgató hallgatói azonosító száma.

A felsőoktatási információs rendszerben a diákok otthonban lakó hallgatókról tárolt adatok:

- a hallgató neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága,
- állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma,
- nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,
- diákok otthoni elhelyezés adatai,
- a hallgató azonosító száma.

A felsőoktatási információs rendszerben a doktorjelötekről tárolt adatok:

- a doktorjelölt neve, születési neve, anyja neve, születési helye és ideje, állampolgársága,
- állandó lakásának és tartózkodási helyének címe és telefonszáma,
- nem magyar állampolgár esetén a Magyar Köztársaság területén való tartózkodás jogcíme és a tartózkodásra jogosító okirat megnevezése, száma,

- a doktorjelölti jogviszony létrejöttének, megszűnésének adatai,
- a fogyatékossggal élőköt megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatok,
- a hallgató azonosító száma.

A felsőoktatási információs rendszerben az alkalmazotkról tárolt adatok:

- név, születési név, születési hely és idő, anyja neve, állampolgárság, azonosító szám,
- állandó lakcím és tartózkodási hely,
- a munkáltató – több esetén valamennyi munkáltató – megnevezése, megjelölve, hogy mely munkáltatóval létesített foglalkoztatásra irányuló további jogviszonyt,
- végzettségi szint, szakképzettség, szakképesítés, idegnyelv-tudás, tudományos fokozat,
- munkakör, vezetői megbízás,
- kutatói tevékenység, tudományos munka, művészeti alkotói tevékenység, azok eredményei.

A felsőoktatási információs rendszerben a kiadott oklevelekről, bizonyítványokról tárolt adatok:

- a hallgató neve, azonosítója,
- a felsőoktatási intézmény neve, OM azonosítója,
- az oklevél, bizonyítvány alapján igazolt szakképzettség megnevezése,
- az oklevél, bizonyítvány kelte, aláíróinak neve,
- az oklevél, bizonyítvány kiállítására szolgáló nyomtatvány sorszáma,
- a hallgató törzskönyvi száma,
- az oklevél, bizonyítvány egyéb adatai.

A felsőoktatási információs rendszerben a felsőoktatási törvény 62. §-ának (7) bekezdése alapján kiadott igazolásokról tárolt adatok:

- a hallgató neve, hallgatói azonosítója;
- a felsőoktatási intézmény neve, OM azonosítója,
- a záróvizsga szakjának megnevezése,
- a hallgató törzskönyvi száma,
- a záróvizsga időpontja.

8. számú melléklet

a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

Az intézményi azonosító képzésének szabálya

A felsőoktatási intézményi azonosító jel „FI” karakterekből, közvetlen utána 5 számjegyből álló jel, amelyben az első 4 számjegy véletlenszerűen kiadott szám. Az első számjegye „0”-tól különböző számjegy. Az ötödik számjegy ellenőrző ún. CDV kód, melynek képzési algoritmus az alábbi: a felsőoktatási intézményi azonosító első négy számjegyből a páratlan helyen állókat hárommal, a páros helyen állókat héttel megszorozva, a szorzatokat össze kell

adni. Az összeget tízzel elosztva a maradék tekintendő az ötödik, azaz CDV kódnak.

A diákotthon azonosító jel „DO” karakterekből, közvetlen utána 5 számjegyből álló jel, amelyben az első 4 számjegy véletlenszerűen kiadott szám. Az első számjegye „0”-tól különböző számjegy. Az ötödik számjegy ellenőrző ún. CDV kód, melynek képzési algoritmus az alábbi: a diákotthoni azonosító első négy számjegyből a páratlan helyen állókat hárommal, a páros helyen állókat héttel megszorozva, a szorzatokat össze kell adni. Az összeget tízzel elosztva a maradék tekintendő az ötödik, azaz CDV kódnak.

9. számú melléklet

a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A hallgatói és az oktatói azonosító szám képzésének szabálya

1. Az azonosító szám tizenegy jegyű szám.
2. Az azonosító szám képzése:
 - a) az 1. számjegy konstans 7-es szám,
 - b) a 2–10. számjegyek összessége egy garantáltan egyedi, véletlenszerűen generált szám,
 - c) a 11. számjegy az 1–10. számjegyek felhasználásával, matematikai módszerekkel képzett ellenőrző szám.
3. Az azonosító szám 11. számjegyét úgy kell képezni, hogy a 2. a)–b) pontok szerint képzett 10 számjegy mindegyikét szorozni kell azzal a sorszámmal, ahányadik helyet foglalja el az azonosító számon belül. (Első számjegy szorozva eggyel, második számjegy szorozva kettővel és így tovább.)

Az így kapott szorzatok összegét el kell osztani 11-gyel, és az osztás maradéka a 11. számjeggyel lesz egyenlő.

A 2. b) pont szerinti sorszám nem adható ki, ha a 11-gyel való osztás maradéka egyenlő tízzel.

10. számú melléklet

a 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelethez

A kreditrendszerű képzés során használt nyomtatványok, iratok

I. A használt nyomtatványok, iratok

1. A felsőoktatási intézményben a kreditrendszerű képzés keretében kötelezően használt iratok, nyomtatványok:
 - a) törzslap,
 - b) doktorjelölti törzslap,
 - c) leckekönyv,
 - d) személyi iratgyűjtő,
 - e) beiratkozási lap,
 - f) doktorjelölti regisztrációs lap,
 - g) adatbejelentő lap,

- h) jogviszony igazolás,
- i) záróvizsga jegyzőkönyv, illetve szakmai vizsga jegyzőkönyv,
- j) doktori szigorlati jegyzőkönyv,
- k) doktori védési jegyzőkönyv,
- l) oklevél, illetve bizonyítvány átadókönyv,
- m) felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott további nyomtatványok.

II. A törzslap

1. A hallgató személyes és tanulmányi adatainak nyilvántartására a törzslap szolgál.

2. A törzslapon fel kell tüntetni a felsőoktatási intézmény nevét, címét, és a törzskönyvi számot.

3. A törzskönyvi szám az intézmény OM azonosítójából és egy sorszámból képzett szám, melynek formája: „T” sorszám hat jegyen „,” OM azonosító. A sorszámozást egygel indítva, egyesével növekvően kell végezni. Amennyiben a tanulmányi adminisztrációt a felsőoktatási intézmény egyes telephelyek, illetve a székhelyen kívüli képzések esetében más településen végzik, a felsőoktatási intézmény döntése alapján lehetséges telephelyenkénti sorszámozás is. Ebben az esetben a törzskönyvi szám – a felsőoktatási intézmény OM azonosítója után – kiegészül a „,” jellel és a tanulmányi adminisztráció sorszámaival.

4. A törzslapot a leckekönyv alapján a hallgatói tanulmányi ügyekért felelős szervezeti egység (a továbbiakban: tanulmányi hivatal) vezeti.

5. A törzslap minden lapján fel kell tüntetni a törzskönyvi számot és az oldalszámot. Az oldalszámozás egyesével növekvő számozás, a kiállítás sorrendjében. A törzslap első lapja egy a törzslap részét képező oldalak sorszámtól és funkcióját összesítő felsorolás.

6. Egy felsőoktatási intézményben ugyanarról a személyről hallgatói jogviszonya fennállása alatt egy törzslap vezethető. A hallgatói jogviszony megszűnése után, újabb jogviszony létesítésekor új törzslapot kell nyitni. A felsőoktatási intézmény, amennyiben a hallgató jogviszonya egy éven belül szűnt meg, az eredeti törzslapot folytathatja.

7. A törzslapon fel kell tüntetni – a teljes képzési időre kiterjedően – a hallgató tanulmányi értékelésének adatait, továbbá a hallgatóra jogokat és kötelezettségeket megállapító rendelkezések alapján hozott döntéseket és határozatokat.

8. A törzslap részei:

a) a hallgató személyes adatai, a hallgató részére kiadott leckekönyvek sorszámai, a részére kiadott diákigazolvány sorszáma;

b) a hallgatói jogviszony létesítésével és a bejelentkezéssel, a hallgatói jogviszony szüneteltetésével, a vendég-hallgatói, a további (párhuzamos) hallgatói jogviszonnyal, az átvétellel és a hallgatói jogviszony megszűnésével kapcsolatos adatok;

c) a hallgató képzéseinek adatai (szak megnevezése, finanszírozási forma, munkarend);

d) az államilag támogatott félévek nyilvántartása;

e) a kreditnyilvántartásra épülően a tanulmányi követelmények teljesítésének, a vizsgák, a szakmai gyakorlat, a szakdolgozat vagy diplomamunka, a végbizonyítvány adatai és a záróvizsga adatai;

f) a fegyelmi és kártérítési adatok;

g) a fogyatékkal kapcsolatos adatok, feltüntetve a szakvéleményt kiállító szakértő, bizottság nevét, címét, a szakvélemény keltét;

h) a hallgatói jogok és kötelezettségek tárgyában hozott határozatok.

9. A teljes egészében idegen nyelven vagy a nemzeti és etnikai kisebbség nyelvén folyó oktatásban a törzslapot magyar nyelven és az oktatás nyelvén is vezetni kell.

10. A megsemmisült vagy elveszett törzslap helyett – a rendelkezésre álló iratok és adatok alapján – póttörzslapot kell kiállítani.

11. Az elveszett leckekönyvről, bizonyítványról vagy oklevélről a törzslap (póttörzslap) alapján másodlat állítható ki. A másodlatért a külön jogszabályban és a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározottak szerint díjat kell kiróni.

12. Elektronikus ügyintézés esetén a törzslap részeit a következő rend szerint kell kinyomtatni és személyi iratgyűjtőben elhelyezni:

a) személyes adatok esetében a hallgatói jogviszony létrejöttékor és megszűnésekor,

b) hallgatói jogviszonyhoz kapcsolódó adatok esetében a hallgatói jogviszony megszűnésekor,

c) államilag támogatott félévek nyilvántartása részt a hallgatói jogviszony megszűnésekor,

d) tanulmányi követelmények teljesítése esetén a tanulmányi időszak lezárását követően,

e) fegyelmi és kártérítési adatok esetében a hallgatói jogviszony megszűnésekor,

f) fogyatékkal kapcsolatos adatok esetében a hallgatói jogviszony megszűnésekor,

g) a hallgatói jogok és kötelezettségek alapján hozott határozatok esetében a hallgatói jogviszony megszűnésekor.

13. A vendég-hallgatói jogviszonyban a hallgatóról a fogadó felsőoktatási intézmény a törzslapot azzal az elteréssel vezeti, hogy

a) a törzslapon csak a következő adatokat kell feltüntetni:

– a hallgató személyes adatai, törzskönyvi száma,

– a vendég-hallgatói jogviszony létesítésével és a bejelentkezéssel, megszűnésével kapcsolatos adatok,

– a hallgató hallgatói jogviszonyával érintett felsőoktatási intézmény neve, címe, OM azonosítója, ottani törzskönyvi száma,

– a kreditnyilvántartásra épülően a tanulmányi követelmények teljesítésének, a vizsgák adatai,

– fegyelmi és kártérítési adatok,

– fogyatékkal kapcsolatos adatok, feltüntetve a szakvéleményt kiállító szakértő, bizottság nevét, címét, a szakvélemény keltét,

– a hallgatói jogok és kötelezettségek alapján hozott határozatok;

b) a törzskönyvi szám kezdő jele „V”.

III. A doktorjelölti törzslap

1. A felsőoktatási intézmény a doktorjelölti jogviszony létesítésekor a doktorjelölről doktorjelölti törzslapot állít ki. A doktorjelölti törzslapon fel kell tüntetni a felsőoktatási intézmény nevét, címét és a törzskönyvi számot.

2. A törzskönyvi szám képzésére a II.3. pontban leírtakat kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy első jegye „P”.

3. A doktorjelölti adatlapot a tanulmányi hivatal vezeti.

4. A doktorjelölti adatlap minden lapján fel kell tüntetni a törzskönyvi számot és az oldalszámot. Az oldalszámozás egyesével növekvő számozás, a kiállítás sorrendjében.

5. A felsőoktatási intézményben ugyanarról a személyről doktorjelölti jogviszonya fennállása alatt annyi doktori törzslapot kell vezetni, ahány doktori fokozat megszerzésére elfogadták jelentkezését.

6. A doktorjelölti törzslapon fel kell tüntetni a doktori eljárás adatait, továbbá a doktorjelöltre jogokat és kötelezettségeket megállapító rendelkezések alapján hozott döntéseket és határozatokat.

7. A doktorjelölti törzslap részei:

a) a doktorjelölt személyes adatai,

b) a doktorjelölti jogviszony létesítésével és megszűnésével kapcsolatos adatok,

c) a doktorjelölt doktori képzéseinek adatai (egyéni vagy szervezett képzés, ez utóbbi esetében: intézmény, program megnevezése, intézmény OM azonosítója, abszolutórium adatai, finanszírozási forma, munkarend),

d) a doktori fokozat megszerzésének feltételei teljesítésére vonatkozó adatok,

e) fegyelmi és kártérítési adatok,

f) fogyatékkal kapcsolatos adatok, feltüntetve a szakvéleményt kiállító szakértő, bizottság nevét, címét, a szakvélemény keltét,

g) a doktorjelölti jogok és kötelezettségek tárgyában hozott határozatok.

8. A teljes egészében idegen nyelven vagy a nemzeti és etnikai kisebbség nyelvén folyó eljárásban a törzslapot magyar nyelven és az eljárás nyelvén is vezetni kell.

9. A megsemmisült vagy elveszett doktorjelölti adatlap helyett – a rendelkezésre álló iratok és adatok alapján – pót-doktorjelölti adatlapot kell kiállítani.

10. Elektronikus nyilvántartás esetén a doktorjelölti adatlap részeit a következő rend szerint kell kinyomtatni és személyi iratgyűjtőben elhelyezni:

a) személyes adatok esetében a doktorjelölti jogviszony létrejöttékor és megszűnésekor,

b) a többi rész esetében a doktorjelölti jogviszony megszűnésekor.

IV. A leckekönyv

1. A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat igazoló leckekönyv tartalmazza:

a) a hallgató személyes adatait,

b) a felsőoktatási intézmény nevét, székhelyét, OM azonosítóját,

c) a hallgatói jogviszony adatait, törzskönyvi számát,

d) a hallgató képzésének adatait,

e) a képzési időszaknak megfelelő bontásban a tanulmányok során felvett tantárgyakat, tantervi egységeket, hozzárendelt kreditértékeket, értékelések adatait,

f) a végbizonyítvány (abszolutórium) igazolását,

g) a szakdolgozat vagy diplomamunka adatai, illetve teljesítésének igazolását,

h) a nyelvvizsga adatait,

i) a záróvizsga, illetve szakmai vizsga részeit, eredményét,

j) az oklevél, illetve bizonyítvány minősítését,

k) a hallgató tanulmányait befolyásoló határozat(ok) hivatkozási számát,

l) más felsőoktatási intézményekben folytatott tanulmányok igazolását,

m) korábbi tanulmányok alapján beszámított tanulmányok igazolását,

n) az okirat egyedi sorszámát.

2. Egy felsőoktatási intézményben ugyanarról a személyről a hallgatói jogviszonyának fennállása alatt egy leckekönyvet kell vezetni.

3. A leckekönyvnek a hallgató személyes adatait tartalmazó részét a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott módon kell kitölteni, illetve hitelesíteni.

4. A felsőoktatási intézmény rektora vagy a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott vezető a leckekönyvben a hallgató felvételét és beiratkozását aláírásával igazolja.

5. A bejelentkezett hallgató tantárgyainak, tantervi egységeinek adatait és felvételét, valamint az oktató, tanár nevét a felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározott módon kell bejegyezni a leckekönyvbe. A bejegyzés hitelességét a tanulmányi hivatal igazolja.

6. A tantárgy, tantervi egység követelményeinek teljesítését az oktató, tanár, illetve akadályoztatása esetén az intézmény szabályzatában meghatározott más személy saját kezű aláírásával igazolja.

7. A tanulmányi időszak lezárását követően a hallgató által a felvett és megszerzett kreditek számát, a kreditindexet, a tanulmányi átlagot a leckekönyvben fel kell tüntetni. Az adatokat a felsőoktatási intézmény vezetője vagy a

szervezeti és működési szabályzatban meghatározott vezető igazolja.

8. A leckekönyvbe az 1. b), d)–i) pont szerinti további adatokat a tanulmányi hivatal jegyzi be.

9. Javítást a leckekönyvben csak az végezhet, aki a javítandó bejegyzés megtételére jogosult. A javítást az arra jogosult személy aláírásával és keltezéssel köteles igazolni.

10. A záróvizsgára vonatkozó bejegyzések törzslapra való átvezetése, illetőleg a törzslap lezárása után a leckekönyvet a hallgatónak ki kell adni.

11. A vendéghallgatónak külön leckekönyvet kiadni nem lehet. Ez alól kivételt képeznek azok a külföldi felsőoktatási intézményben tanuló hallgatók, akik számára – igény esetén – vendéghallgatói leckekönyv adható ki, amely tartalmazza

- a) a hallgató személyes adatait,
- b) a hallgatói jogviszony adatait, törzskönyvi számát,
- c) a képzési időszaknak megfelelő bontásban a tanulmányok során felvett tantárgyakat, tantervi egységeket, hozzárendelt kreditértékeket, értékelési formák adatait,
- d) a hallgató tanulmányait befolyásoló határozat(ok) hivatkozási számát.

12. Ha a hallgató tanulmányait átvétellel más felsőoktatási intézményben folytatja, az elbocsátó felsőoktatási intézmény a hallgatói jogviszony megszűnésének időpontját a leckekönyvbe bejegyzi és a leckekönyvet hivatalból átteszi az illetékes felsőoktatási intézményhez, ahol a tanulmányi hivatal a hallgatói jogviszony létrejöttére vonatkozó adatokat a leckekönyvbe bevezeti.

13. A tanulmányok folytatásától eltiltást, a felsőoktatási intézményből való kizárást vagy a tanulmányok félbehagyását a tanulmányi és vizsgaszabályzat megfelelő rendelkezésre hivatkozva a leckekönyvbe be kell vezetni.

14. A hallgató részére hallgatói jogviszonyának megszűnéskor – a 12. pontban írt eset kivételével – a leckekönyvet ki kell adni.

15. A leckekönyv betelése esetén a hallgató részére újabb leckekönyvet kell kiadni úgy, hogy azt az eredeti leckekönyvhöz szétválaszthatatlanul hozzá kell fűzni, és a leckekönyvekben a hozzájuk rögzített leckekönyvek sorszámát fel kell tüntetni.

16. A felsőoktatási intézmény a regisztrációs központ által jóváhagyott formájú leckekönyvet használhat.

V. A személyi iratgyűjtő

1. A hallgató személyéhez kötődő, tanulmányaival vagy személyes adataival kapcsolatos valamennyi irat gyűjtésére szolgál a személyi iratgyűjtő.

2. A személyi iratgyűjtőből a hallgatói jogviszony megszűnését követő 5 év elteltével valamennyi olyan irat selejtezhető, melynek adattartalma a törzslapon megtalálható.

VI. Beiratkozási lap

1. A beiratkozási lap a beiratkozáskor a hallgatói jogviszony létesítésének igazolására szolgáló nyomtatvány.

2. A beiratkozási lap tartalmazza:

- a) a hallgató nevét, hallgatói azonosítóját, a hallgató aláírását, egyéb nyilvántartási alapadatokat,
- b) szak, felsőfokú szakképzés, doktori iskola megnevezését, munkarendjét,
- c) a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját.

3. A költségtérítéses képzésben tanulmányokat folytató hallgató esetében a beiratkozási lap melléklete a felsőoktatási intézmény és hallgató között létrejött, a tanulmányok folytatásának feltételeire (is) vonatkozó szerződés, mely megfelel a külön jogszabályban meghatározott felnőttképzési szerződésnek.

4. A beiratkozási lap melléklete a hallgató nyilatkozata az intézményi tanulmányi tájékoztató átvételéről és megismeréséről.

5. Amennyiben a hallgató ugyanazon intézményben újabb szakot vesz fel, ennek tényét az eredeti beiratkozási lapon kell feltüntetni.

VII. A doktorjelölti regisztrációs lap

1. A doktorjelölti regisztrációs lap a doktorjelölti jogviszony létesítésének igazolására szolgáló nyomtatvány.

2. A doktorjelölti regisztrációs lap tartalmazza a hallgató nevét, hallgatói azonosító számát, a doktori téma címét, a témavezető nevét, a hallgató aláírását, a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját, egyéb nyilvántartási alapadatokat.

3. A doktorjelölti regisztrációs lap melléklete a doktorjelölt nyilatkozata az intézménynek a doktori fokozatszerzés feltételeiről és folyamatáról szóló tájékoztatója átvételéről és megismeréséről.

VIII. Adatbejelentő lap

1. Az adatbejelentő lap szolgál a hallgató, doktorjelölt számára személyi adataiban bekövetkezett változások bejelentésére.

2. Az adatbejelentő lap tartalmazza:

- a) a hallgató, doktorjelölt nevét, azonosítóját,
- b) a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját,
- c) a bejelentett adatokat,
- d) a hallgató, doktorjelölt aláírását.

3. A felsőoktatási intézmény a hallgató, doktorjelölt aláírásától az értesítési adatok esetében eltekinthet.

IX. A jogviszony-igazolás

1. A jogviszony-igazolás (a továbbiakban: igazolás) tanúsítja a hallgató, illetve a doktorjelölt jogviszonyának fennállását.

2. Az igazolást a hallgató, doktorjelölt kérésére állítja ki a tanulmányi hivatal.

3. Az igazolás tartalmazza:

a) a felsőoktatási intézmény nevét, címét, OM azonosítóját;

b) a hallgató, doktorjelölt nevét, személyazonosító adatait, hallgatói azonosítóját, törzskönyvi számát;

c) annak tényét, hogy a hallgató jogviszonya az igazoláson megjelölt tanulmányi félévben szünetel-e, és ha igen, milyen indok alapján;

d) annak tényét, hogy a hallgató mely szako(ko)n folytat tanulmányokat, azt milyen munkarend szerint, államilag támogatott vagy költségtérítéssel formában;

e) a jogviszony kezdetét és várható végét;

f) az igazolás kiadásának célját;

g) a tanulmányi hivatal illetékesének aláírását, és bélyegzőlenyomatát.

4. Az igazolás formáját a regisztrációs központ határozza meg, és teszi közzé. Az igazolást sorszámmal kell ellátni, mely sorszám a felsőoktatási intézmény OM azonosítójából, és egy nyolc számjegyű, eggyel induló, egyesével növekvő számból áll. Amennyiben a tanulmányi adminisztrációt a felsőoktatási intézmény egyes telephelyek, illetve a székhelyen kívüli képzések esetében más településen végzik, a felsőoktatási intézmény döntése alapján sor kerülhet telephelyenkénti sorszámozásra is. Ebben az esetben a törzskönyvi szám – a felsőoktatási intézmény OM azonosítója után kiegészül a „/” jellel és a tanulmányi adminisztráció sorszámmal. Az intézmény az általa kiadott jogviszony-igazolásokról nyilvántartást vezet.

5. Az igazolás kiadásához használt, előre gyártott nyomtatványokat úgy kell nyilvántartani, hogy a gyártás pillanatától kezdve, a kiadásukig folyamatosan nyomon követhető legyen fellelhetőségük és sorsuk. Ezen nyomtatványok megsemmisítését jegyzőkönyvezni kell.

X. A záróvizsga jegyzőkönyv, szakmai vizsga jegyzőkönyv

1. A záróvizsga jegyzőkönyv – hallgatónként – a záróvizsga jegyzőkönyvezését szolgáló nyomtatvány. A záróvizsga jegyzőkönyv tartalmazza a hallgató nevét, hallgatói azonosító számát, a záróvizsga időpontját, részeinek megnevezését, értékelését, a záróvizsga bizottság tagjainak nevét, aláírását, a szakdolgozat vagy diplomamunka címét, a szakdolgozat vagy diplomamunka megvédésének időpontját, a szakdolgozat vagy diplomamunka témavezetőjének és külső bírálójának nevét. A záróvizsga jegyzőkönyvet a hallgató törzslapjához kell csatolni.

2. A szakmai vizsga jegyzőkönyve – hallgatónként – a szakmai vizsga jegyzőkönyvezését szolgáló nyomtatvány. A szakmai vizsga jegyzőkönyve tartalmazza a hallgató nevét, hallgatói azonosítóját, a szakmai vizsga időpontját, részeinek megnevezését, értékelését, a szakmai vizsgabizottság tagjainak nevét, aláírását, továbbá a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény előírásai alapján további adatokat. A szakmai vizsga jegyzőkönyvét a hallgató törzslapjához kell csatolni.

XI. Doktori szigorlati jegyzőkönyv

1. A doktori szigorlati jegyzőkönyv – doktorjelöltként – a doktori szigorlat jegyzőkönyvezését szolgáló nyomtatvány.

2. A doktori szigorlati jegyzőkönyv tartalmazza a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját, a doktorjelölt nevét, hallgatói azonosítóját, egyetemi végzettségét, a témavezető nevét, oktatói azonosítóját, a megszerzendő fokozat tudományágát, a szigorlaton elhangzott kérdéseket és a válaszok minősítését, a szigorlat minősítését, a szigorlati bizottság elnökének és tagjainak nevét, oktatói azonosítóját és aláírását.

XII. Doktori védési jegyzőkönyv

1. A doktori védési jegyzőkönyv – doktorjelöltként – a doktorjelölt értekezésében, alkotásában elért eredmények nyilvános vitában történő megvédésének jegyzőkönyvezésére szolgáló nyomtatvány.

2. A doktori védési jegyzőkönyv tartalmazza a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját, a doktorjelölt nevét, hallgatói azonosítóját, egyetemi végzettségét, a megszerzendő fokozat tudományágát, az értekezés, alkotás címét, a témavezető nevét, oktatói azonosítóját, a nyilvános vita időpontját, helyét és nyelvét, a bíráló bizottság elnökének és tagjainak nevét, oktatói azonosítóját, aláírását, a hivatalos bírálók véleményét, a nyilvános vitában feltett kérdések és az elhangzott felszólalások lényegét, a vitában részt vevők nevét, a bírálóbizottság véleményét és értékelését.

XIII. Oklevél, bizonyítvány átadókönyv

1. Az oklevél, bizonyítvány kiadás igazolására szolgáló nyomtatvány az oklevél, bizonyítvány átadókönyv, amely tartalmazza:

a) a hallgató nevét, azonosítóját, törzskönyvi számát,

b) a felsőoktatási intézmény nevét, OM azonosítóját,

c) az oklevél, bizonyítvány kiállítására szolgáló nyomtatvány sorszámmát,

d) az átvétel időpontját, az átvevő nevét, lakcímét és aláírását.

A Kormány tagjainak rendeletei

A környezetvédelmi és vízügyi miniszter 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelete

a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) 59. § (2) bekezdése *aa*) és *ad*) pontjában kapott felhatalmazás alapján az érdekelt miniszterekkel egyetértésben a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

(1) A rendelet hatálya kiterjed:

a) Hgt. hatálya alá tartozó, lerakással ártalmatlanítható hulladéka,

b) a hulladék lerakására, valamint a hulladéklerakó létesítésével, üzemeltetésével, lezárásával és utógondozásával kapcsolatos tevékenységre, valamint ezek engedélyezésére,

c) a műszaki védelem nélkül létesített hulladéklerakó felülvizsgálatára, üzemeltetésére, rekultivációjára.

(2) A rendelet hatálya nem terjed ki:

a) iszap (beleértve a szennyvíziszap külön jogszabály¹ szerinti mezőgazdasági felhasználását, a kotrási műveletből származó iszapot és egyéb iszapokat) talajon történő szétterítésére;

b) a tereprendezésre vagy építési célokra alkalmas inert hulladéknak hulladéklerakóban történő hasznosítására;

c) a külön jogszabály² szerinti nem veszélyes kotrási iszap vízparti elhelyezésére, amennyiben az iszapot abból a mederből emelték ki, amelynek parti sávjában elhelyezik, továbbá nem veszélyes iszap felszíni vízbe történő elhelyezésére;

d) az ásványi nyersanyag kutatása, kitermelése, tárolása és feldolgozása során keletkező, nem veszélyes hulladék elhelyezésére.

Értelmező rendelkezések

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *lerakás*: a hulladék ártalmatlanítása műszaki védelemmel és monitoring rendszerrel épített és üzemeltetett, a földtani közeg felszínén vagy a földtani közegben kialakított hulladéklerakóban;

b) *hulladéklerakó*: sajátos építményfajta³, amely a hulladék lerakására szolgáló területet, valamint az azon lévő építmények összességét jelenti;

c) *csurgalékvíz*: a lerakott hulladéktesten átszivárgó, illetve az ott keletkező minden olyan folyadék, amely a lerakóban marad vagy a környezetbe kerül;

d) *hulladéklerakó-gáz*: a lerakott hulladék biológiai, kémiai bomlása során a hulladéklerakóban képződő gázkeverék;

e) *üzemeltető*: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki (amely) a hulladéklerakó üzemeltetéséért, lezárásáért, utógondozásáért, rekultivációjáért felelős;

f) *meglévő hulladéklerakó*: az e rendelet hatálybalépését megelőzően létesített hulladéklerakó;

g) *bezárás*: a hulladék átvételi és lerakási tevékenységek megszüntetése;

h) *lezárás*: felső záró-réteg rendszer megvalósítása;

i) *utógondozás*: a hulladéklerakó részleges (egy résznek) vagy teljes lezárását követő olyan összetett tevékenység, amely magában foglalja a monitoring rendszer üzemeltetését, a csurgalékvíz és a hulladéklerakó-gáz kezelést, valamint a szükségessé váló karbantartási munkákat;

j) *alapjellemzés*: a hulladék alapvető jellemzőinek meghatározása, azon adatok, információk összegyűjtése, amelyek a hulladék biztonságos lerakásához szükségesek;

k) *megfelelőségi vizsgálat*: azonos termelési, hulladékkezelési technológiából származó, rendszeresen képződő hulladék ellenőrzése az alapjellemzésben meghatározott kritikus paraméterek mért értékeinek összevetésével és értékelésével;

l) *eluátum*: a laboratóriumi kioldási vizsgálatok során keletkező oldat;

m) *rekultiváció*: az e jogszabály szerinti műszaki védelemnek nem megfelelően épített, bezárt hulladéklerakó vagy hulladék elhelyezésére használt terület környezeti veszélyességének csökkentése műszaki védelem utólagos kiépítésével, tájba illesztésével, továbbá utógondozásával;

n) *hulladéklerakó felszámolása*: hulladéklerakóban vagy hulladéklerakás céljára használt területen korábban ártalmatlanítási céllal lerakott hulladék teljes felszedése és kezelése a terület hasznosítása érdekében.

¹ A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

² A hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet.

³ Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény.

A hulladéklerakó tervezése, létesítése, a hulladéklerakás általános szabályai

3. §

(1) Hulladéklerakó az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben, valamint a létesítés telephelye szerinti területi, helyi hulladékgazdálkodási tervekben foglalt célokkal és feladatokkal összhangban, az e rendelet 1. számú mellékletében felsorolt követelmények betartásával létesíthető és üzemeltethető.

(2) A hulladéklerakó helyének kiválasztásánál, a külön jogszabályokban megállapított terület- és településrendezési, természetvédelmi, kulturális örökségvédelmi, tájvédelmi, vízvédelmi, levegőtisztaság-védelmi feltételek mellett, a következő szempontokat kell figyelembe venni és mérlegelni:

a) a terület földtani és hidrogeológiai tulajdonságait,
b) a földtani közeg, különösen a termőföld védelmét,
c) a hulladéklerakó határának a lakó- és az üdülőterülettől, a vízi utaktól, a felszíni vizektől és a mezőgazdaságilag művelt területektől való távolságát.

(3) Hulladéklerakó nem létesíthető:

a) erózió-veszélyes területen,
b) a földtani közeg mozgása által veszélyeztetett területen,
c) a külön jogszabály⁴ szerint kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen,
d) a külön jogszabályban⁵ rögzített előírás alapján a mezőgazdasági művelésre alkalmas közepes vagy annál jobb minőségű területen,
e) árvíz- és belvízveszélyes, továbbá ármentesítéssel nem rendelkező területen,
f) a külön jogszabály⁶ szerinti természeti területen, védett és fokozottan védett természeti területen, valamint az Európai Közösségi jelentőségű területen,
g) védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen, műemléki ingatlanon, műemléki környezetben és műemléki jelentőségű területen,
h) energiaszállító vezetékek védősávjában,
i) működő, illetve felhagyott mélyművelésű bánya felszakadási területén, ha a földtani közeg mozgása még nem konszolidálódott, továbbá bányaművelésre, távlati művelés céljából kijelölt területen,
j) azon a földrengésveszélyes területen, ahol a földrengés várható erőssége az Európai Makroszeizmikus Skálán (EMS)⁷ elérheti a VI. fokozatot,

⁴ A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet.

⁵ A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény.

⁶ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény.

⁷ Európa Tanács (CE), illetve az Európai Geodinamikai és Szeizmológiai Központ (CEGS) ajánlása alapján.

k) olyan területen, ahol nem teljesül az a feltétel, hogy a felszín alatti víz maximális nyugalmi, illetve nyomás szintje legalább 1,0 m-rel mélyebben van, mint a lerakó szigetelőrendszerének fenékszintje,

l) a külön jogszabályban⁸ megállapított területen.

(4) A hulladéklerakó telekhatára és összefüggő lakóterület, lakóépület, valamint más, védendő területek, létesítmények között a védőtávolságot az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: a Felügyelőség) állapítja meg, amely – ha egyéb jogszabály eltérően nem rendelkezik, akkor – nem lehet kevesebb, mint:

a) veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó esetén:	1000 m,
b) nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó esetén:	500 m,
c) inert hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó esetén:	300 m.

4. §

(1) A lerakásra kerülő hulladék összetételétől, a helyszín természeti adottságaitól és a tervezett műszaki feltételektől függően a hulladéklerakó lehet:

a) inert hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (A kategória);
b) nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (B kategória),
ba) szerves, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (B1b alkategória),
bb) vegyes összetételű (jelentős szerves és szervesetlen anyagtartalommal egyaránt rendelkező), nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (B3 alkategória);
c) veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (C kategória).

(2) A hulladéklerakó (1) bekezdés szerint tervezett kategóriáját, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó esetén alkategóriáját a Felügyelőség a hulladéklerakó létesítésének engedélyezésekor, meglévő hulladéklerakó esetében a környezetvédelmi felülvizsgálat eredményétől függően határozatban állapítja meg.

(3) A hulladéklerakóban – a külön jogszabály⁹ figyelembevételével – a következő csoportokba tartozó hulladékok lerakása végezhető, ha a hulladék eleget tesz az e rendelet 2. számú melléklet 2. pontjában felsorolt, az adott hulladéklerakó-kategóriára megállapított átvételi követelményeknek:

a) A kategóriájú hulladéklerakóban kizárólag inert hulladék,

⁸ Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény.

⁹ A hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet.

- b) B1b alkategóriájú hulladéklerakóban
- ba) szerves, nem veszélyes hulladék, beleértve az A kategóriájú hulladéklerakóban lerakható hulladékot is,
 - bb) előkezelt, stabil, nem reakcióképes és nem veszélyes hulladékként kezelhető, eredetileg veszélyes hulladék,
- B3 alkategóriájú hulladéklerakóban
- bc) vegyesen gyűjtött települési szilárd hulladék,
 - bd) előkezelt szennyvíziszap,
 - be) egyéb nem veszélyes hulladék, beleértve a B1b alkategóriájú hulladéklerakóban lerakható hulladékot is,
- c) C kategóriájú hulladéklerakóban veszélyes hulladék.

5. §

(1) Lerakással kizárólag előkezelt hulladék ártalmatlanítható, kivéve az e rendelet 2. számú mellékletének 2.1.–1. táblázatában felsorolt inert hulladékot, valamint azt a hulladékot, amelynek előkezelés nélkül történő lerakását – kezelési technológia hiányában – a Felügyelőség engedélyezte.

(2) Tilos a hulladék keverése, hígítása abból a célból, hogy az így nyert hulladék megfeleljen a hulladéklerakóban való ártalmatlanítás átvételi követelményeinek.

(3) Tilos hulladéklerakóban lerakni:

- a) folyékony hulladékot;
- b) nyomás alatt lévő gázt;
- c) a lerakás körülményei között a Hgt. 2. számú melléklete szerinti:
 - ca) robbanásveszélyes (H1),
 - cb) oxidáló (H2),
 - cc) tűzveszélyes (H3-A és H3-B),
 - cd) maró, korrozív (H8),
 - ce) kórházi vagy más humán-egészségügyi, illetve állat-egészségügyi intézményből származó fertőző (H9) hulladékot;
 - d) hulladékká vált gumiabroncsot, a kerékpár-gumiabroncsot és az 1400 mm külső átmérőnél nagyobb gumiabroncsot, továbbá 2006. július 1-jé után tilos lerakni az aprított hulladék gumiabroncsot;
 - e) előkezelés nélküli szennyvíziszapot;
 - f) bármely hulladékot, amely nem felel meg az e rendelet 2. számú mellékletében meghatározott átvételi követelményeknek.

6. §

A hulladéklerakás díját az üzemeltetőnek úgy kell megállapítania, hogy az fedezze a hulladéklerakó létesítésének, üzembe helyezésének és üzemeltetésének teljes költ-

ségét, továbbá a hulladéklerakó lezárásának és utógondozásának legalább 30 évig történő becsült költségét.

Hatósági hatáskörök, a hulladéklerakó engedélyezése

7. §

(1) Az e rendelet szerinti ügyekben az elsőfokú hatósági hatáskört a Felügyelőség gyakorolja.

(2) A hulladéklerakó létesítésére vonatkozó engedély iránti kérelemnek a következőket kell tartalmaznia:

- a) a kérelmező és az üzemeltető (ha az nem azonos a kérelmezővel) nevét, címét és KSH azonosító kódját;
- b) abban az esetben, ha a hulladéklerakó termőföld területén létesül, a földhivatalnak a termőföld más célú hasznosítását lehetővé tevő határozatát;
- c) a hulladéklerakó helyének a Hgt. 22. § (4) bekezdése szerinti kijelölésre vonatkozó dokumentumot;
- d) a lerakásra kerülő hulladékfajtáknak, a hulladékok jegyzékéről szóló külön jogszabály szerinti megnevezését, kódszámát és tervezett összes mennyiségét;
- e) a lerakás során alkalmazandó műszaki védelem és technológia leírását, a környezetszennyezés megelőzésére és csökkentésére alkalmazandó leghatékonyabb megoldások figyelembevételével;
- f) a hulladéklerakó tervezett teljes kapacitását a tartálékterületek figyelembevételével, valamint a medencék kiépítésének tervezett térfogatát és ütemét;
- g) a helyszín hidrogeológiai és geológiai leírását;
- h) üzemeltetési tervet, az e rendelet 9. § (2) bekezdésében meghatározott tartalommal;
- i) települési hulladék lerakása esetén a biológiailag lebomló szervesanyag-tartalom csökkentésére vonatkozó tervet;
- j) rendkívüli esemény miatt a környezeti elemekben bekövetkező szennyezés esetén a keletkező károk megelőzésére, elhárítására, illetőleg mérséklésére irányuló tevékenységre vonatkozó kárelhárítási tervet;
- k) a hulladéklerakó biztonságát ellenőrző monitoring rendszer kialakításának és működtetésének tervét;
- l) a lezárással és az utógondozással kapcsolatos tervet;
- m) a rendkívüli események által okozott szennyezés felszámolására, továbbá a hulladéklerakó lezárására és utógondozására szolgáló pénzügyi források bemutatását;
- n) a hulladéklerakó létesítésére vonatkozó valamennyi tervdokumentációt.

(3) A hulladéklerakó üzembe helyezése előtt a Felügyelőség – az érintett szakhatóságok bevonásával – köteles ellenőrizni, hogy a hulladéklerakó kiépítettsége, felszereltsége, az ott foglalkoztatottak felkészültsége megfelel-e a létesítési engedélyben előírt feltételeknek.

8. §

A hulladéklerakó létesítésére vonatkozó engedélynek tartalmaznia kell:

- a) a hulladéklerakó kategóriáját;
- b) a hulladéklerakó, illetve az egyes medencék befogadóképességét;
- c) a hulladéklerakóban lerakható hulladék
 - ca) külön jogszabály szerinti megnevezését és kódszámát,
 - cb) összes mennyiségét, valamint szükség szerint az egyes hulladékfajták maximálisan lerakható mennyiségét;
- d) a hulladéklerakó üzemeltetési terv szerinti napi kapacitását;
- e) a hulladéklerakó műszaki védelmi rendszerének, a hulladéklerakó üzemeltetéséhez szükséges kiszolgáló építményeknek és berendezéseknek a leírását;
- f) a hulladék átvételére és a lerakás technológiájára vonatkozó követelményeket;
- g) a hulladéklerakó monitoringjára vonatkozó követelményeket, beleértve a különböző mintákban vizsgálandó összetevők körét is;
- h) a lezárásra és utógondozásra vonatkozó feltételeket;
- i) a hulladéklerakó üzemeltetésével kapcsolatos adat-szolgáltatási kötelezettségeket;
- j) települési szilárd hulladék lerakása esetén a biológiailag lebomló szervesanyag-tartalom csökkentésére vonatkozó előírásokat.

*A hulladéklerakó üzemeltetése,
a hulladék átadása és átvétele*

9. §

- (1) A hulladéklerakó üzemeltetését az üzemeltetési terv szerint kell végezni.
- (2) Az üzemeltetési tervnek tartalmaznia kell:
 - a) a hulladék átvételi szabályait és nyilvántartásának rendjét;
 - b) a hulladéklerakás technológiai rendjét;
 - c) a hulladéklerakó-gáz, a csurgalékvíz, a kommunális szennyvíz és a szennyvíziszap, valamint a csapadékvíz kezelésének rendjét;
 - d) a biztonsági létesítmények és intézkedések ellenőrzésének, valamint a környezeti monitoring rendszer üzemeltetésének és az észlelt adatok nyilvántartásának rendjét;
 - e) a hulladéklerakó üzemeltetéséhez szükséges létszámot és eszközöket.
- (3) Az üzemeltetési tervhez csatolni kell a külön jogszabályok¹⁰ alapján elkészített kárelhárítási tervet, tűzvédelmi szabályzatot.

¹⁰ A vízminőségi kárelhárítással összefüggő üzemi tervek készítésének, karbantartásának és korszerűsítésének szabályairól szóló 21/1999. (VII. 22.) KHVM-KöM együttes rendelet, a tűzvédelmi szabályzat készítéséről szóló 30/1996. (XII. 6.) BM rendelet.

(4) Az üzemeltetőnek a hulladéklerakó működtetéséhez a külön jogszabályban¹¹ meghatározott szakképzettséggel rendelkező környezetvédelmi megbízottat kell alkalmaznia, és biztosítania kell a hulladéklerakó dolgozói számára a szakmai továbbképzést, oktatást.

10. §

(1) A hulladék átvételi követelményeinek való megfelelés bizonyítása a lerakásra szánt hulladéknak a 2. számú melléklet szerint végrehajtott

- a) alapjellemezéséből,
- b) megfeleléségi vizsgálatából,
- c) helyszíni ellenőrző vizsgálatából áll.

(2) Az alapjellemezés, valamint a megfeleléségi vizsgálat elvégzéséről, továbbá azok eredményeinek jegyzőkönyvben történő rögzítéséről a termelő, amennyiben a termelő nem ismert, a hulladék tulajdonosa, birtokosa (együtt: a hulladék átadója) köteles gondoskodni. Az alapjellemezésben, megfeleléségi vizsgálatban rögzített adatok helytállóságáért a hulladék átadója felelős, amit a jegyzőkönyv cégszerű aláírásával igazol. A jegyzőkönyv egy példányát a hulladék átadója köteles a hulladék átvevőjének átadni, illetve – a 2. számú melléklet 1.1. pontjában rögzített információk kivételével – a hulladék előkezelését végző gazdálkodó szervezetnek átadni. A jegyzőkönyvet a külön jogszabály¹² szerinti nyilvántartás részeként kell kezelni.

(3) Az alapjellemezést – az e rendelet 2. számú mellékletében felsorolt kivételekkel és eltérésekkel – a lerakásra szánt valamennyi hulladékfajtára el kell készíteni.

(4) Az (1) bekezdés szerinti megfelelés bizonyításához szükséges mintavételt és laboratóriumi vizsgálatokat erre akkreditált laboratórium (a Nemzeti Akkreditáló Testület – NAT – által jóváhagyott szabályozási és ellenőrzési háttérrendszerrel bíró laboratórium) az e rendelet 5. számú mellékletében felsorolt módszerekkel végezheti.

(5) A hulladék átadója a hulladéknak a hulladéklerakón való átvételét megelőzően – illetve ugyanazon típusú hulladék rendszeres átadása esetén a szerződéskötéskor – az alapjellemezéssel, azt követően megfeleléségi vizsgálattal igazolja az üzemeltető számára, hogy a hulladék az adott hulladéklerakón átvehető.

(6) A hulladéklerakó üzemeltetője az engedélyében előírt feltételek mellett azt a hulladékot veheti át, amely megfelel az alapjellemezésnek, rendszeresen keletkező hulladék esetén a megfeleléségi vizsgálatnak.

¹¹ A környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képzési feltételeiről szóló 11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet.

¹² A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet.

(7) Több létesítményben rendszeresen keletkező hulladék esetében is átvehető a hulladék megfelelőségi vizsgálattal, ha a megfelelés jellemzésére használandó kritikus paramétereknek az egyes létesítményekben keletkező hulladék esetében mért értékei – az ezekből számított átlagértékhez képest – legfeljebb $\pm 20\%$ -kal térnek el.

11. §

(1) A hulladéklerakó üzemeltetője a telephelyének beépített pontján és a lerakás helyén a 2. számú melléklet 1.3. pontja szerinti helyszíni ellenőrző vizsgálatot köteles végezni annak megállapítása érdekében, hogy a lerakásra szánt hulladék azonos-e az alapjellemezésben, megfelelőségi vizsgálatban, egyéb kísérő dokumentumban leírt hulladékkal.

(2) Ha az alapjellemezés, a megfelelőségi vizsgálat alapján, továbbá a helyszíni ellenőrző vizsgálat alapján a hulladék eleget tesz a hulladéklerakó átvételi követelményeknek, a hulladék az adott hulladéklerakóban lerakható. Ellenkező esetben a hulladék átvételét a hulladéklerakó üzemeltetőjének meg kell tagadnia.

(3) Az üzemeltető a hulladék átvételének megtagadását – az indoklást alátámasztó adatokat, információkat, valamint a szükség szerint elvégzett mérések eredményeit is tartalmazó – jegyzőkönyvben köteles rögzíteni, a jegyzőkönyv egy példányát a hulladék átadójának, valamint a hulladéklerakó helye szerint illetékes Felügyelőségnek megküldeni.

(4) Ha a hulladéklerakó üzemeltetője a hulladék átvételét a (2) bekezdés alapján megtagadja, a hulladék átadója köteles a hulladékot a hulladék tulajdonságainak megfelelő hulladéklerakóba, illetve más hulladékkezelő létesítménybe vagy a saját telephelyére szállítani.

Nyilvántartás

12. §

(1) Az üzemeltető köteles az általa átvett hulladékról a külön jogszabályban¹³ meghatározott nyilvántartás részeként az alapjellemezés, valamint a megfelelőségi vizsgálat jegyzőkönyvét megőrizni.

(2) Veszélyes hulladék átvétele esetén a hulladéklerakó üzemeltetője köteles nyilvántartani a hulladéklerakón belül a lerakott hulladék pontos helyét.

¹³ A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 164/2003. (X. 18.) Korm. rendelet.

13. §

(1) A hulladéklerakó üzemeltetője köteles ellenőrizni és nyilvántartani az engedélyben és az üzemeltetési tervben foglaltak betartását, továbbá köteles elvégezni az e rendelet 3. számú mellékletében előírt ellenőrzési és megfigyelési programot.

(2) A mintavételezéseket és a minták elemzését erre akkreditált laboratórium végezheti.

(3) Az ellenőrzési és megfigyelési eljárások során észlelt környezetszennyezésről az üzemeltető köteles a Felügyelőséget 8 napon belül értesíteni.

A hulladéklerakó bezárása

14. §

(1) Az üzemeltető a hulladéklerakó ideiglenes vagy végleges bezárására irányuló döntését a hulladék átvételi tevékenységének megszüntetését megelőző 30 nappal köteles bejelenteni a Felügyelőségnek.

(2) Az üzemeltető döntése alapján ideiglenesen bezárt hulladéklerakó üzemeltetője a tevékenységét akkor folytathatja tovább, ha a Felügyelőség – helyszíni ellenőrzést követően – a hulladéklerakó további működését jóváhagyta.

(3) Engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően működtetett hulladéklerakó üzemeltetőjét a Felügyelőség a hulladéklerakó bezárására kötelezi.

(4) A hulladéklerakó üzemeltetője a tevékenységét akkor folytathatja tovább, ha a (3) bekezdés szerinti bezárás okait megszüntette, és ez alapján a Felügyelőség a hulladéklerakó további működését engedélyezte.

(5) Ha az üzemeltető a bezárás okait a (3) bekezdés alapján kiadott határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül nem szünteti meg, a Felügyelőség az üzemeltetőt a hulladéklerakó lezárására és utógondozására, illetve rekultivációjára kötelezi.

A hulladéklerakó lezárása, utógondozása, rekultivációja

15. §

(1) A hulladéklerakó egészének vagy egy részének lezárása a Felügyelőség engedélyével végezhető. Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a tevékenység felhagyására vonatkozóan külön jogszabályban előírt teljes körű környezeti felülvizsgálati dokumentációt,

b) a felülvizsgálat alapján a környezet védelme érdekében szükséges intézkedéseket,

c) a lezárásra és az utógondozásra vonatkozó tervdokumentációt.

(2) Ha a hulladéklerakó egészének vagy egy részének lezárására a Felügyelőség hivatalból indít eljárást, az üzemeltetőt az (1) bekezdésben előírtak teljesítésére is kötelezi.

(3) A hulladéklerakó lezárására a lerakott hulladék szervesanyag-tartalmától függően két ütemben kerülhet sor, ha a hulladékban lévő szerves összetevők biológiai lebomlásának meggyorsítása és a hulladéktest stabilizálódása érdekében átmeneti felső záró-réteg rendszer alkalmazása indokolt.

(4) A végleges felső záró-réteg rendszer kialakítására akkor kerülhet sor, ha a stabilizálódási folyamat a hulladéktestben gyakorlatilag befejeződött.

(5) A hulladéklerakó lezárására vonatkozó határozatban a Felügyelőség utógondozási időszakot határoz meg. A Felügyelőség az utógondozási időszak meghatározásakor figyelembe veszi azt az időtartamot, ameddig a hulladéklerakó még veszélyt jelenthet a környezetre.

(6) A lezárt hulladéklerakó karbantartásáért, megfigyeléséért és ellenőrzéséért az utógondozási időszakban az üzemeltető felelős az e rendelet 3. számú mellékletében foglaltak figyelembevételével.

(7) Az üzemeltető köteles az utógondozás időszakában észlelt környezetszennyezésről a Felügyelőséget – az észleléstől számított 8 napon belül – értesíteni.

(8) A hulladéklerakó lezárásával és utógondozásával kapcsolatos részletes előírásokat e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

16. §

(1) A 19. § (4) bekezdése alapján bezárt hulladéklerakó, valamint az e rendelet hatálybalépése előtt bezárt, de nem rekultivált hulladéklerakó, illetve hulladék elhelyezésére használt terület rekultivációja a Felügyelőség engedélyével végezhető. Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell:

a) a tevékenység felhagyására vonatkozóan külön jogszabályban előírt teljes körű környezeti felülvizsgálati dokumentációt,

b) a felülvizsgálat alapján a környezet védelme érdekében szükséges intézkedéseket,

c) a rekultivációra vonatkozó tervdokumentációt.

(2) Ha a hulladéklerakó rekultivációjára a Felügyelőség hivatalból indít eljárást, az üzemeltetőt vagy a terület tulajdonosát az (1) bekezdésben előírtak teljesítésére is kötelezi.

(3) A hulladéklerakó rekultivációjára a lerakott hulladék szervesanyag-tartalmától függően kettő ütemben kerülhet sor. Az első ütemben átmeneti felső záró-réteg rendszerrel kell lezárni a hulladéklerakót a hulladéktest biológiai

lebomló szerves összetevőinek biológiai stabilizálásáig, de legfeljebb 10 évig.

(4) A végleges felső záró-réteg rendszer kialakítására a (3) bekezdés szerinti időtartam leteltét követően kerülhet sor.

(5) A hulladéklerakó rekultivációja esetén a Felügyelőség az e rendelet 3. számú mellékletének figyelembevételével utógondozási időszakot határoz meg. A Felügyelőség az utógondozási időszak meghatározásakor figyelembe veszi azt az időtartamot, ameddig a hulladéklerakó még veszélyt jelenthet a környezetre.

(6) A rekultiváció időszakában a hulladéklerakó karbantartásáért, megfigyeléséért és ellenőrzéséért a Felügyelőség határozatában (engedélyben, illetve kötelezésben) meghatározott üzemeltető vagy a terület tulajdonosa a felelős.

(7) A (6) bekezdés szerinti engedélyes vagy kötelezett köteles az utógondozási időszakban észlelt környezetszennyezésről a Felügyelőséget – az észleléstől számított 8 napon belül – értesíteni.

(8) A hulladéklerakó rekultivációjával kapcsolatos részletes előírásokat e rendelet 4. számú melléklete tartalmazza.

17. §

Meglévő hulladéklerakó, illetve hulladék elhelyezésére használt terület felszámolása a Felügyelőség engedélyével végezhető. Az engedély iránti kérelemnek tartalmaznia kell az e rendelet 4. számú mellékletének 3. pontjában meghatározott felszámolási tervet.

Jelentéskészítés és adatszolgáltatás

18. §

(1) A hulladéklerakó üzemeltetése és utógondozása alatt végzett ellenőrzésekről, megfigyelésekről, valamint a gyűjtött vizsgálati eredményekről az üzemeltető az engedélyben előírt gyakorisággal, de legalább évenként egyszer összefoglaló jelentést készít az e rendelet 3. számú mellékletében foglaltak szerint.

(2) Az üzemeltető köteles az (1) bekezdésben meghatározott összefoglaló jelentést legkésőbb a tárgyévét követő év április 30-áig a Felügyelőségnek megküldeni.

Záró rendelkezések

19. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól és egyes feltételeiről szóló 22/2001. (X. 10.) KöM rendelet hatályát veszti.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor első fokon még el nem bírált ügyekben e rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Azt a hulladéklerakót, amely nem felel meg az e rendeletben előírtaknak, 2009. január 1-jéig be kell zárni.

(5) Ez a rendelet – a Hgt.-vel együtt – a hulladéklerakókról szóló 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelvnek, valamint a hulladékok hulladéklerakóban történő átvételének kritériumairól és eljárásairól az 1999/31/EK irányelv 16. cikke, II. melléklete alapján című, 2002. december 19-i 2003/33/EK tanácsi határozatnak való megfelelést szolgálja.

Dr. Persányi Miklós s. k.,
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

1. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

Hulladéklerakó létesítésének és üzemeltetésének követelményei

1. A hulladéklerakó szigetelése

1.1. A hulladéklerakót – a lerakásra kerülő hulladék összetételének figyelembevételével – olyan műszaki védelemmel kell megtervezni és megépíteni, amely biztosítja a hulladéklerakó teljes élettartama során a környezeti elemek, különösen a közvetlen környezetében lévő felszíni és felszín alatti vizek, a földtani közeg és a levegő szennyeződés elleni védelmét.

1.2. A hulladéklerakó medencéjének alját és oldalait úgy kell kialakítani, hogy azok szigetelőrétege megfeleljen az alábbi követelményeknek:

1. táblázat

Hulladéklerakó kategória	Szivárgási tényező (m/s)	Vastagság (m)
Inerthulladék-lerakó (A kategória)	k $1,0 \times 10^{-7}$	1
Nem veszélyeshulladék-lerakó (B1b és B3 alkategória)	k $1,0 \times 10^{-9}$	1
Veszélyeshulladék-lerakó (C kategória)	k $1,0 \times 10^{-9}$	5

Ha az 1. táblázat szerinti tulajdonságokkal rendelkező természetes szigetelő réteg nem áll rendelkezésre, úgy ezzel egyenértékű szivárgási tényező értéket biztosító, minimum 0,5 méter vastagságú kiegészítő épített szigetelő réteg kialakítása szükséges. A szigetelő réteg természetes és/vagy mesterségesen előállított anyagokból egyaránt kialakítható.

Két szigetelőrendszer akkor tekinthető egyenértékűnek, ha a kialakuló kumulatív szennyezőanyag-áramok azonosak, azaz ugyanolyan mértékű szennyezőanyag-visszatartó képességgel rendelkeznek. Az egyenértékűség meghatározásánál cél az időben változó szennyezőanyag-áramok által szállított kémiai anyagmennyiség, illetve ennek egy időintervallumra meghatározott, összegzett nagyságának meghatározása, ami csak a rendszerben kialakuló koncentrációk ismeretében lehetséges. Az egyenértékűséget a tervező állapítja meg, a kivitelezőnek pedig vizsgálatokkal kell igazolnia a tényleges megfelelést.

1.3. Az egyes hulladéklerakó kategóriák esetében a medencékben kialakítandó oldalfal- és aljzatszigetelés rétegrendjét a 2. táblázat tartalmazza:

2. táblázat

Szigetelési előírás	Hulladéklerakó kategória			
	Inert (A kategória)	Nem veszélyes		Veszélyes (C kategória)
		Szervetlen (B1b alkategória)	Vegyés összetételű (B3 alkategória)	
Épített szigetelőréteg	nem előírt	előírt	előírt	előírt
Geofizikai monitoring rendszer	nem előírt	nem előírt	előírt	előírt
Szivárgóréteg	előírt	előírt	előírt	előírt

1.3.1. Épített szigetelőréteg

Minimális vastagsága 0,5 m, amely szükség szerint több szigetelőanyag-réteg kombinációjával is elérhető. A hulladéklerakó szigetelőrendszerének fenékszintje és a felszín alatti víz szintjének, illetve víznyomásszintjének maximuma között legalább 1 méter távolságot kell tartani.

1.3.2. Szigetelőrétegek meghibásodásának monitoring rendszere (geofizikai monitoring-rendszer)

Meghibásodást ellenőrző geofizikai monitoring-rendszert kell kiépíteni a C kategóriájú, valamint a B3 alkategóriájú hulladéklerakón.

A B1b alkategóriájú hulladéklerakó esetében a meghibásodást ellenőrző geofizikai monitoring-rendszer kiépítése nem kötelező, az A kategóriájú hulladéklerakón pedig nem szükséges.

A geofizikai monitoring-rendszert az épített szigetelőréteg, leginkább a geomembrán fólia/lemez alá kell telepíteni, míg a C kategóriájú hulladéklerakónál az alsó geomembrán alá kell kerülnie, mert a felsőt a két membrán közötti szivárgó-ellenőrző rendszer figyeli.

1.3.3. Csurgalékvízgyűjtő réteg (szivárgóréteg)

A csurgalékvízgyűjtő rendszer a csurgalékvizek gyűjtésére, elvezetésére és ellenőrzésére szolgáló hatékony szivárgórendszer összefoglaló neve. A csurgalékvízgyűjtő réteg vastagsága általában 0,5 méter, amely indokolt esetben legfeljebb 0,3 méter vastagságra csökkenthető. A 0,5 méternél kisebb rétegvastagságot méretezni kell. A csurgalékvízgyűjtő réteget $k = 10^{-3}$ m/s szivárgási tényező értékkel bíró, 16/32 szemcseméretű, gömbölyded (koptatott) szemcsealakú, max. 10–20% mésztartalmú anyaggal kell kialakítani.

A hulladék és az első szigetelőréteg közé kerülő szivárgórendszernek (szivárgópaplan) legalább két rétegből kell állnia. A szigetelőrétegre kerül a csurgalékvízgyűjtő és elvezető rendszer, majd e réteg és a hulladék közé egy szűrő-védő réteg beépítése szükséges, amely egyrészt elősegíti a csurgalékvíz bejutását a gyűjtő-elvezető rendszerbe, másrészt védi azt a hulladékból bemosódó finom szemcsék bejutásától, megakadályozva eltömődését. A réteget – akár természetes anyagú (laza szemcsés közet), akár műanyag (műszaki vagy geotextília) – méretezni kell. Ugyancsak méretezni kell a csurgalékvízgyűjtő rendszert, hogy a szigetelőrétegnél a megengedettnél nagyobb hidraulikus gradiens ne alakuljon ki, azaz a csurgalékvíz felszíne mindig a szivárgórétegen belül maradjon, nem emelkedhet fel a hulladéklerakó szintjéig.

A szivárgóréteg – veszélyeshulladék-lerakónál mindkét szivárgóréteg – alján legalább $d = 2,5$ mm vastagságú mesterséges anyagú szigetelőréteg, műanyag lemez, geomembrán beépítése szükséges.

Szivárgóréteget minden hulladéklerakó esetében létesíteni kell. Ennek szükséges vastagságát a tervező állapítja meg a hulladéklerakó kategóriájának, valamint helyének hidrogeológiai tulajdonságait figyelembe véve.

C kategóriájú hulladéklerakó esetében két szivárgóréteget kell kialakítani. A két geomembrán közötti szivárgó-ellenőrző rétegeként geodrén (mesterséges anyagú szűrőréteg) alkalmazható, amelynek hatékonyságát hidraulikai számításokkal kell igazolni. A második szivárgóréteg az első szigetelőréteg alá kerül, és szintén kettős célt szolgál: elsődleges az ellenőrzési funkció (jelzi a szigetelőrendszer meghibásodását) és másodlagos a gyűjtő-elvezető funkció.

Ha a hulladéklerakó környezetre gyakorolt hatásának vizsgálatát követően megállapítható, hogy a hulladéklerakó nem jelent potenciális veszélyt a földtani közegre, a felszín alatti vagy a felszíni vízre, a levegőre, a Felügyelőség jogosult az 1.2. és 1.3. pontban foglalt követelmények mérséklésére.

2. A hulladéklerakó deformáció és elcsúszás elleni védelme; a lerakó-aljzat rétegeinek mechanikai stabilitása

A lerakás technológiáját az üzemeltetési tervben úgy kell megtervezni, hogy biztosítsa a hulladéklerakó (oldal és függőleges irányú) mechanikai stabilitását, valamint a szerkezeti elemek épségét és rögzítésük helyzetét.

Az aljzat-rétegrendet úgy kell kialakítani, hogy teljes élettartama során mechanikailag állékony legyen, vagyis képes legyen káros deformációk nélkül elviselni a fölötte elhelyezett rétegek nyomását.

3. A hulladéklerakó fontosabb kiegészítő építményei

3.1. A beszállított hulladék tömegének meghatározására a hulladéklerakón hídmérleget kell üzemeltetni. A hulladék tömegét a lerakóra érkezett, illetve a kiürített szállító jármű tömegkülönbségéből kell megállapítani.

3.2. A hulladéklerakó területét be kell keríteni. A kerítésen kívül olyan véderdőt szükséges létesíteni, amely – különösen települési hulladéklerakó esetében – megakadályozza a hulladéknak széllel való elhordását. A véderdő kialakításakor gondoskodni kell arról, hogy a telepített lombos fák és bokrok elegendően magas, sűrű struktúrájú, zöld sávot alkotósanak.

3.3. A hulladéklerakó területén ki kell alakítani az ügyvitel, a laboratóriumi feladatok és a szociális funkciók ellátására alkalmas infrastruktúráját.

3.4. A hulladéklerakó területén gondoskodni kell elektromos energia-ellátásról, a térvilágításról, a vízellátásról, továbbá a kommunális szennyvíz elvezetéséről és kezeléséről.

4. A csurgalékvíz és a csapadékvíz kezelése

4.1. A csurgalékvíz és a csapadékvíz gyűjtésére és kezelésére külön-külön, önálló kezelési rendszert kell létesíteni.

4.2. A hulladéklerakóból eltávolított csurgalékvizet külön, szigetelt, megfelelő puffer kapacitással rendelkező tározó medencében kell összegyűjteni, majd összetétele ismeretében és függvényében kell kezelni, hogy a befogadóba (itt: felszíni folyó- vagy állóvíz) lehessen juttatni. Amennyiben szükséges, a medencéből a csurgalékvizet – zárt rendszeren keresztül – a hulladékárteleg felületére vissza lehet juttatni.

4.3. A csapadékvizeket a hulladéklerakótól el kell vezetni, a hulladéklerakó területéről pedig össze kell gyűjteni, és összetétele ismeretében és függvényében kezelni. Kezelésének szükségességét a befogadó terhelhetősége, valamint a befogadóra vonatkozó vízminőségi határértékek szabják meg.

5. A hulladéklerakó-gáz ellenőrzése

5.1. Ha a lerakómedencében a lerakott hulladékból gázképződés lehetséges, gondoskodni kell a keletkező hulladéklerakó-gázok rendszeres eltávolításáról, gyűjtéséről és kezeléséről. A B3 kategóriájú hulladéklerakón a biológiailag bomló összetevőkből képződő gázok kezelésére minden esetben ki kell alakítani a gázkezelő rendszert.

5.2. A B3 kategóriájú hulladéklerakón nemcsak az elvezetésről kell gondoskodni, hanem mindaddig, amíg a keletkező gáz gazdaságosan hasznosítható, gondoskodni kell a hulladéklerakó-gáz felhasználásáról. Ha a hasznosítás nem gazdaságos, akkor gondoskodni kell a gáz biztonságos ártalmatlanításáról (pl. fáklyázással történő elégetéséről).

6. A hulladéklerakó működéséből származó környezeti veszélyek

A hulladéklerakót úgy kell üzemeltetni, hogy az üzemeltetésből ne származhassanak környezetszennyező hatások. Ennek érdekében el kell kerülni:

- a) a légszennyezést (pl. a kiporzásból származó szállópor és aeroszolok képződése), valamint a bűzhatásokat,
- b) a hulladéknek széllel való elhordását,
- c) a forgalom okozta káros zaj- és rezgésterhelést,
- d) a madarak, a kártékony kisemlősök és rovarok elszaporodásából származó károkat,
- e) a tüzesetek bekövetkezését.

7. A hulladéklerakó őrzése

Biztosítani kell a hulladéklerakó folyamatos őrzését. A kapukat munkaidőn túl zárva kell tartani.

Az őrzés során biztosítani kell, hogy ne történjék illegális lerakás, illetéktelen bejutás a hulladéklerakó területére.

2. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

A hulladék hulladéklerakókban történő átvételével kapcsolatos eljárások és követelmények

1. A hulladék vizsgálatának, átadásának és átvételének részletes szabályai

1.1. Alapjellemezés

Az alapjellemezésnek különösen a következőkre kell kiterjednie:

a) a hulladék külön jogszabály szerinti EWC kódszáma, eredete, keletkezési technológiai eredete, fizikai megjelenési formája, minőségi összetétele, teljes (rendszeresen képződő hulladék esetén az időegység alatt képződő) mennyisége, és – ahol szükséges és lehetséges – az egyéb, a lerakással történő ártalmatlanítás szempontjából jellemző tulajdonságai, különös tekintettel a hulladéklerakóban várható változásaira, a kémiai kölcsönhatásokra, illetve a hulladéklerakó szigetelő anyagával való kölcsönhatásokra;

b) a hulladék Hgt. 2. számú melléklete szerinti veszélyességi jellemzőinek meghatározására;

- c) a hulladék kioldódási jellemzőire és azoknak a hulladéklerakóban várható változásaira;
 - d) a kioldódási jellemzőknek a lerakhatósági szempontok szerinti értékelésére, és a hulladék átvételére megfelelő hulladéklerakó-kategória meghatározására;
 - e) rendszeresen képződő hulladék esetében a kritikus paraméterek kiválasztására a megfelelőségi vizsgálathoz, és a megfelelőségi vizsgálat elvégzési gyakoriságának meghatározására;
 - f) annak indokolására, hogy a lerakásra szánt hulladék sem eredeti, sem előkezelt formájában nem hasznosítható.
- Inert hulladék esetében az alapjellemezéshez nem szükséges laboratóriumi vizsgálatokat végezni, ha a hulladék szerepel a 2.1.–1. táblázatban.

Nem veszélyes települési szilárd hulladéknak B3 kategóriájú hulladéklerakóban történő lerakását megelőzően nem kell alapjellemezést készíteni, az átvétel feltételének ebben az esetben a 2.2.3. pontban felsorolt kritériumok teljesülését kell tekinteni.

A kioldási vizsgálatokhoz a hulladékból aprítással, szabványban rögzített módszerekkel, alkalmas részecskeméret-eloszlású frakciókat kell készíteni.

Ha a hulladék olyan veszélyes összetevőket is tartalmaz, amelyek a 2.2.1.–1. és 2.2.1.–2. táblázatokban nem szerepelnek, akkor ezekre az összetevőkre a hulladék termelője, előkezelője vagy a hulladéklerakó üzemeltetője köteles egyedi kioldási határérték megállapítását kérni a külön jogszabályban¹ meghatározott Hulladék Minősítő Bizottságtól.

Rendszeresen képződő hulladéknak az a hulladék tekinthető, amely egy vagy több létesítményben

- (i) azonos termelési vagy azonos termelési és előkezelési tevékenységből származik;
- (ii) a termelési és az előkezelési folyamat jól ismert és anyagmérlege közel állandó;
- (iii) a hulladék a)–d) alpontokban felsorolt alapjellemezői közül kiválaszthatók azok a kritikus paraméterek, amelyek a hulladék lerakhatóságát egyértelműen meghatározzák és jelzik a hulladék összetételének esetleges megváltozását;
- (iv) a termelő, birtokos minden szükséges információt megad a hulladéklerakó üzemeltetőjének a folyamatokban bekövetkező változásokról, különös tekintettel a folyamatokba bemenő anyagok megváltozására.

Az (iii) pont szerinti kritikus paraméternek kell tekinteni az e melléklet 2. pontjában megadott táblázatokban szereplő jellemzők közül azokat, amelyek koncentrációja megközelíti a megadott határértéket, illetve amelyeknél a jellemző koncentrációja nagymértékben szór.

1.2. Megfelelőségi vizsgálat

A megfelelőségi vizsgálattal történik a rendszeresen képződő hulladék ellenőrzése; az 1.1. pont a)–d) alpontjaiban felsorolt alapjellemezők és a kritikus paraméterek mért értékeinek összevetése a 2. fejezet táblázataiban felsorolt határértékekkel, valamint az eredmények értékelése.

1.3. Helyszíni ellenőrző vizsgálat

A helyszíni ellenőrző vizsgálatok – minden egyes hulladékszállítmány esetében – a hulladéklerakó beléptető pontján, illetve a lerakás helyén kiterjednek:

- a) a kísérő dokumentumok ellenőrzésére,
- b) a hulladékszállítmány szemrevételezéssel történő ellenőrzésére,
- c) szükség esetén a hulladék átvétele szempontjából lényeges alapjellemezők gyorseszttel történő vizsgálatára.

2. Átvételi követelmények a különböző kategóriába sorolt hulladéklerakókon

2.1. Átvételi követelmények inert hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakón (A kategória)

A 2.1.–1. táblázatban felsorolt hulladékot a hulladéklerakó üzemeltetője az alapjellemezők vizsgálata nélkül átveheti, de a helyszíni ellenőrző vizsgálatokat köteles elvégezni.

Ha a helyszíni ellenőrző vizsgálatok alapján felmerül a szennyeződés gyanúja, akkor el kell végezni az alapjellemezők meghatározását, és ez alapján dönt

- a) a hulladéklerakó üzemeltetője a hulladék átvételéről vagy annak megtagadásáról;
- b) a hulladék átadója a hulladék elszállításáról a tulajdonságainak megfelelő hulladéklerakóba, illetve más hulladékkezelő létesítménybe vagy a saját telephelyére.

¹ A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet.

Alapjellemzők vizsgálata nélkül átvehető inert hulladékok

EWC kód	Leírás	Korlátozások
10 11 03	Üveg alapú, szálas anyagok hulladécai	A hulladék nem tartalmazhat szerves kötőanyagot
15 01 07	Csomagolási üveg-hulladékok	
17 01 01	Beton	Elkülönített építési és bontási hulladékok*
17 01 02	Tégla	Elkülönített építési és bontási hulladékok*
17 01 03	Cserép és kerámiák	Elkülönített építési és bontási hulladékok*
17 01 07	Beton, téglá, cserép és kerámia keveréke	Elkülönített építési és bontási hulladékok*
17 02 02	Üveg	
17 05 04	Föld és kövek	A hulladék nem tartalmazhatja a talaj humuszos rétegét, tőzeget, továbbá szennyezett területről származó földet, köveket
19 12 05	Üveg	
20 01 02	Üveg	Elkülönített üveg
20 02 02	Talaj és kövek	A hulladék csak kertekből, parkokból származhat, és nem lehet benne humusz, illetve tőzeg

* Az elkülönített építési és bontási hulladékok kis mennyiségben más összetevőket (pl. fémek, műanyagok, talaj, szerves anyagok, fa, gumi stb.) is tartalmazhatnak. A hulladék eredetét ismerni kell.

Nem tekinthető inert építési és bontási hulladéknak az a hulladék, amely külön jogszabályban² szabályozott szerves vagy szervesetlen veszélyes összetevőket (pl. azbesztet, bitument) tartalmaz vagy az építés során ilyen anyagokat használtak, illetve az épületben olyan termékeket tároltak vagy gyártottak, amelyekkel az építőanyagok szennyeződhetnek, és emiatt a hulladék már nem tekinthető inertnek.

A 2.1.–1. táblázatban fel nem sorolt inert hulladék esetében a hulladéklerakón történő átvétel szempontjából az 1. pont szerinti eljárást kell alkalmazni, vagyis meg kell határozni az alapjellemzőket, szükség esetén a kritikus paramétereket.

Inert hulladéknak a lerakhatósági szempontok szerinti értékelését a kioldási vizsgálatok eredményei és a 2.1.–2. táblázatban felsorolt határértékek összehasonlítása alapján kell elvégezni. A határkoncentrációk a táblázatban alulról való megközelítésben (legfeljebb értelemben) értendők.

A határértékek az L/S = 10 l/kg folyadék/szilárd arány mellett végzett kioldásos vizsgálatokra, valamint az L/S=0,1 l/kg folyadék/szilárd arány mellett végzett perkolációs (átfolyásos) vizsgálat első eluátumának koncentrációira (C₀) vonatkoznak.

A hulladék átvétele szempontjából az L/S = 10 l/kg folyadék/szilárd arány mellett végzett kioldásos vizsgálatok határkoncentrációit kell figyelembe venni. Perkolációs vizsgálatokat akkor kell végezni, ha a vizsgált hulladék szulfátion-koncentrációja nagyobb mint 1000 mg/kg. Ebben az esetben a 2.1.–2. táblázat *-gal jelzett előírása szerint kell eljárni.

² A kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény, valamint a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet.

2.1.–2. táblázat

Átvételi határkoncentrációk inert hulladéklerakón

Összetevő	Kioldási vizsgálat (L/S=10 l/kg, desztillált víz)	Perkolációs vizsgálat (L/S=0,1 l/kg, desztillált víz)
	Határkoncentráció mg/kg szárazanyag	Határkoncentráció (C ₀) mg/l
As	0,5	0,06
Ba	20	4
Cd	0,04	0,02
Cr összes	0,5	0,1
Cu	2	0,6
Hg	0,01	0,002
Mo	0,5	0,2
Ni	0,4	0,12
Pb	0,5	0,15
Sb	0,06	0,1
Se	0,1	0,04
Zn	4	1,2
Klorid-ionok	800	460
Fluorid-ionok	10	2,5
Szulfát-ionok	1000*	1500
Fenol index	1	0,3
DOC: szerves kötésben lévő oldott szén összes mennyisége	500**	160
TDS: a hulladékból kioldódott szilárd anyagok összes mennyisége	4000***	–

* A hulladéklerakó üzemeltetője átveheti a hulladékot, ha a kioldási vizsgálat eredménye szerint a szulfátion-koncentráció nagyobb mint 1000 mg/kg, de nem haladja meg a 6000 mg/kg értéket és a perkolációs módszerrel, desztillált vízzel mért C₀ határkoncentráció nem haladja meg az 1500 mg/l értéket.

** Ha a hulladék mért DOC értéke, a saját pH-ján mérve nagyobb a táblázatban felsorolt határértéknél, akkor pH 7,5–8 közötti tartományban, L/S=10 l/kg arány mellett kell meghatározni a DOC értéket. A hulladéklerakó üzemeltetője átveheti a hulladékot, ha a 7,5–8 pH tartományban mért DOC koncentráció nem haladja meg a táblázatban felsorolt 500 mg/kg határértéket.

*** Ha a vizsgált hulladék szulfát-ionjainak átvételi koncentrációját 6000 mg/kg-ban állapították meg, akkor a TDS átvételi határértéke legfeljebb 8000 mg/kg lehet.

A megadott kioldódási követelményeken kívül az inert hulladéklerakóban átvehető hulladéknak eleget kell tennie a 2.1.–3. táblázatban felsorolt további követelményeknek is.

2.1.–3. táblázat

Kiegészítő átvételi követelmények inert hulladéklerakón

Jellemző	Határkoncentráció mg/kg
TOC (szerves kötésben lévő szén összes mennyisége)	30 000*
BTEX (benzol, toluol, etil-benzol és xilol)	2
PCB (poliklórozott bifenilek: 28, 52, 101, 118, 138, 153 és 180 kongenerek)	0,1

Jellemző	Határkoncentráció mg/kg
Ásványolaj (C ₁₀ –C ₄₀ szén-atomszámú összetevők)	100
PAH (policiklikus aromás szénhidrogének, 16 vegyületre)	1

* Talajhulladék esetében a Felügyelőség nagyobb határértéket is megállapíthat, ha a hulladék L/S=10 l/kg arány mellett mért DOC értéke nem éri el az 500 mg/kg-ot a hulladék saját pH-ján vagy pH 7,5–8,0 tartományban mérve.

2.2. Átvételi követelmények nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakón (B kategória)

Nem veszélyes hulladék lerakása esetében e jogszabály kettő hulladéklerakó-alkategóriát különböztet meg:

- szervetlen, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (B1b alkategória),
- vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó (B3 alkategória).

2.2.1. Átvételi követelmények szervetlen, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakón (B1b alkategória)

B1b alkategóriájú hulladéklerakóban átvehető és lerakható hulladéknak a lerakhatósági szempontok szerinti értékelését a kioldási vizsgálatok eredményei, valamint a 2.2.1.–1. és a 2.2.1.–2. táblázatokban felsorolt határértékek összehasonlítása alapján kell elvégezni.

A kioldási határértékek L/S = 10 l/kg folyadék/szilárd arány mellett végzett kioldásos vizsgálatokra vonatkoznak. A határkoncentrációk a táblázatban alulról való megközelítésben (legfeljebb értelemben) értendők.

Stabilis, nem reakcióképes hulladék – más, nem veszélyes hulladékkal együtt – közös medencében lerakható.

Stabilis, nem reakcióképesnek akkor tekinthető a hulladék, ha kioldódási tulajdonságai a lerakóban fennálló körülmények között, illetve balesetek bekövetkezésekor hosszú távon nem változnak kedvezőtlenül, továbbá a hulladék összetétele

- biológiai bomlás következtében,
- hosszú időtávú külső körülmények hatására (pl. víz, levegő, hőmérséklet, mechanikai hatások következtében),
- más hulladék hatására (beleértve a hulladékon átfolyó csurgalékvíz és a keletkező gázok hatását is)

nem változik meg.

Ha az előkezelés során monolit formájú hulladékot állítanak elő, akkor ennek B1b alkategóriájú hulladéklerakón történő átvehetőségét – a monolit hulladékok vizsgálatára vonatkozó nemzeti szabvány kihirdetéséig – a következők alapján kell megítélni: a monolit hulladékot granulálni kell, és a kioldódási vizsgálatokat L/S= 10 l/kg arány mellett kell elvégezni, annak tudatában, hogy ez a modellvizsgálat nem ad kielégítő információt a monolitok kioldhatóságában meghatározó szerepet játszó diffúziós kioldási mechanizmusról.

2.2.1.–1. táblázat

Átvételi határkoncentrációk B1b alkategóriájú hulladéklerakón

Összetevő	Kioldási vizsgálat (L/S=10 l/kg, desztillált víz)
	Határkoncentráció mg/kg szárazanyag
As	2
Ba	100
Cd	1
Cr összes	10
Cu	50
Hg	0,2
Mo	10
Ni	10
Pb	10
Sb	0,7
Se	0,5
Zn	50
Klorid-ionok	15 000

Összetevő	Kioldási vizsgálat (L/S=10 l/kg, desztillált víz)
	Határkoncentráció mg/kg szárazanyag
Fluorid-ionok	150
Szulfát-ionok	20 000
DOC: szerves kötésben lévő oldott szén összes mennyisége	800*
TDS: a hulladékból kioldódott szilárd anyagok összes mennyisége	60 000

* Ha a hulladék mért DOC értéke a saját pH-ján mérve nagyobb mint a táblázatban felsorolt határérték, akkor pH 7,5–8 közötti tartományban, L/S=10 l/kg arány mellett kell meghatározni a DOC értéket. Átvehető a hulladék akkor, ha a 7,5–8 pH tartományban mért DOC koncentrációja nem haladja meg a táblázatban felsorolt 800 mg/kg határértéket.

2.2.1.–2. táblázat

Kiegészítő átvételi követelmények B1b alkategóriájú hulladéklerakón

Jellemző	Határkoncentráció
TOC (szerves kötésben lévő szén összes mennyisége)	5 tömeg%*
pH	6
ANC/BNC (sav-, illetve lúg-semlegesítési kapacitás)	Lásd a ** alatti értelmezést

* Ha a mért TOC érték meghaladja az 5 tömeg%-ot (pl. talajhulladékok esetében), akkor a Felügyelőség nagyobb határértéket is megállapíthat, feltéve, hogy L/S=10 l/kg arány mellett, a hulladék mért DOC értéke nem éri el a 800 mg/kg értéket a hulladék saját pH-ján vagy pH 7,5–8,0 tartományban mérve.

** Minthogy pH 6 tartományban több szervesetlen összetevő is kioldódik, ezért az ANC/BNC vizsgálatok során meg kell határozni a kioldott mennyiségűket a pH függvényében pH 4–12 tartományban, 8 különböző pH értéken, beleértve a saját pH-t is. Átvehető a hulladék akkor, ha a fenti pH tartományban mért kioldási koncentrációk egyetlen esetben sem lépik túl a 2.3.–1. táblázatban megadott, L/S=10 l/kg arányra vonatkozó határértékeket.

2.2.2. Azbeszttartalmú hulladék lerakása B1b alkategóriába sorolt hulladéklerakón

Azbeszttartalmú építési-bontási hulladék B1b alkategóriájú hulladéklerakón vizsgálat nélkül átvehető, ha a hulladék az azbeszten kívül más veszélyes összetevőt nem tartalmaz és az azbeszt polimerrel burkolt, vagy szálait kötőanyag tartja össze.

Azbeszttartalmú építési-bontási hulladék kizárólag az azbeszthulladék számára kialakított külön medencében rakható le, a következő feltételekkel:

- az azbesztszálak szóródásának elkerülése érdekében biztosítani kell az egyes lerakott hulladék szállítmányok azonnali takarását. Minden egyes tömörítési művelet előtt, megfelelő további réteggel kell a takarást elvégezni;
- nem lehet az azbeszthulladék lerakására épített medencén olyan mechanikai műveletet (pl. lyukak fúrása) végezni, amely az azbesztszálak szétszóródását eredményezheti;
- az azbeszthulladékot tartalmazó medence lezárása után a medence helyére vonatkozó helyszínrajzot meg kell őrizni;
- a hulladéklerakó bezárása után, a lakosság biztonsága érdekében, óvintézkedéseket kell hozni a terület használatának korlátozására.

2.2.3. Átvételi követelmények települési szilárd hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakón (B3 kategória)

B3 alkategóriájú hulladéklerakón előkezelés és vizsgálatok nélkül átvehető a külön jogszabály szerinti hulladékjegyzék³ 20 főcsoportjában felsorolt, vegyesen gyűjtött, nem veszélyes szilárd hulladékok, kivéve az EWC 20 01 41 kéménysöprésként származó hulladékot, valamint az EWC 20 03 03 úttisztításból származó hulladékot.

Vizsgálatok alapján átvehető az alábbi hulladékok, ha eleget tesznek a B1b alkategóriájú hulladéklerakókra vonatkozó átvételi követelményeknek:

- a hulladékjegyzék 19 05 és 19 06 csoportjában felsorolt hulladékok, valamint a 19 08 csoportjában felsorolt nem veszélyes hulladékok,
- az EWC 20 01 41 kéménysöprésként származó hulladék, valamint az EWC 20 03 03 úttisztításból származó hulladék,
- a kommunális szennyvíztisztító üzemek iszapjai, ha víztelenítés után a szárazanyag-koncentráció legalább 70% és az iszap nem fertőzőképes⁴.

³ A hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet.

⁴ A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet 1. számú melléklet.

Gipsztartalmú nem veszélyes hulladék a hulladéklerakónak kizárólag azon medencéjében rakható le, amelyben biológiailag lebomló hulladékot nem raknak le.

A lerakott hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-mennyiségének ellenőrzése érdekében a hulladéklerakó üzemeltetőjének a nemzeti szabványban leírt módon, negyedévenként meg kell határozni a települési hulladék összetételének jellemzésére használandó 13 frakció tömegarányát a lerakott hulladék összes tömegéhez képest. Amennyiben e vizsgálatok azt mutatják, hogy a csökkentési követelmények nem teljesülnek, akkor a hulladéklerakó üzemeltetője a továbbiakban csak olyan hulladékot fogadhat el, amely biztosítja a biológiailag lebomló szerves anyagok lerakására vonatkozó előírások teljesítését, vagy gondoskodni köteles az általa átvett hulladék utóválogatásáról.

Részletes összetétel-vizsgálatokat a 13 frakció összetételére, évente egy alkalommal, mindig az őszi időszakban szükséges végezni. A konkrét vizsgálatokat a nemzeti szabványban leírt részfrakciók szerinti bontásban kell elvégezni. A 20 mm-nél kisebb részecskéket tartalmazó, ún. finom frakció esetében, az őszi időszakban mintákat kell venni, és azoknak meg kell határozni a 2.2.2.–1. táblázatban felsorolt kioldási jellemzőit (a DOC és a TDS kivételével) L/S= 10 l/kg arány mellett. Ha valamelyik mért kioldási koncentráció nagyobb mint a táblázatban megadott határkoncentráció, akkor meg kell állapítani azt, hogy melyik hulladékfajta okozza a határérték-túllépést, és intézkedni kell arról, hogy az elfogadásra kerülő hulladékból különítsék el ezt a hulladékfajta.

2.3. Átvételi követelmények veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakón (C kategória)

C kategóriájú hulladéklerakón legfeljebb 6% TOC koncentrációban biológiailag lebomló szerves összetevőket tartalmazó veszélyes hulladék rakható le.

A C kategóriájú hulladéklerakóban átvehető és lerakható veszélyes hulladéknak a lerakhatósági szempontok szerinti értékelését a hulladékból granulálással előállított mintákra vonatkozó kioldási vizsgálatok eredményei, valamint a 2.3.–1. és a 2.3.–2. táblázatokban felsorolt határértékek összehasonlítása alapján kell elvégezni.

A kioldási határértékek L/S = 10 l/kg folyadék/szilárd arány mellett végzett kioldásos vizsgálatokra vonatkoznak. A határkoncentrációk a táblázatban alulról való megközelítésben (legfeljebb értelemben) értendők.

2.3.–1. táblázat

Átvételi határkoncentrációk C kategóriájú hulladéklerakón

Összetevő	Kioldási vizsgálat (L/S=10 l/kg, desztillált víz)
	Határkoncentráció mg/kg szárazanyag
As	25
Ba	300
Cd	5
Cr összes	70
Cu	100
Hg	2
Mo	30
Ni	40
Pb	50
Sb	5
Se	7
Zn	200
Klorid-ionok	25 000
Fluorid-ionok	500
Szulfát-ionok	50 000
DOC: szerves kötésben lévő oldott szén összes mennyisége	1000*
TDS: a hulladékból kioldódott szilárd anyagok összes mennyisége	100 000

* Ha a hulladék mért DOC értéke a saját pH-ján mérve nagyobb mint a táblázatban felsorolt határérték, akkor pH 7,5–8 közötti tartományban, L/S=10 l/kg arány mellett kell meghatározni a DOC értéket. Átvehető a hulladék akkor, ha a 7,5–8 pH tartományban mért DOC koncentrációja nem haladja meg a táblázatban felsorolt 1000 mg/kg határértéket.

Kiegészítő átvételi követelmények C kategóriájú hulladéklerakón

Jellemző	Határkoncentráció
LOI (izzítási veszteség)*	10%
TOC (szerves kötésben lévő szén összes mennyisége)**	6%
ANC/BNC (sav-, illetve lúg-semlegesítési kapacitás)	Lásd a *** alatti értelmezést

* A TOC helyett első közelítésben a mért LOI érték is használható, figyelembe véve, hogy azzal nem egyenértékű. Ha a LOI értéke nem éri el a 6 tömeg%-ot, akkor a TOC-t nem szükséges meghatározni.

** Ha a mért TOC érték meghaladja a 6 tömeg%-ot (pl. talajhulladékok esetében), akkor a Felügyelőség nagyobb határértéket is megállapíthat, feltéve, hogy L/S=10 l/kg arány mellett, a hulladék mért DOC értéke nem éri el a 1000 mg/kg-ot a hulladék saját pH-ján, vagy pH 7,5–8,0 tartományban mérve.

*** Minthogy több szervesen összetevő pH 6 tartományban is kioldódik, ezért az ANC/BNC vizsgálatok során meg kell határozni a kioldott mennyiségek pH függvényében pH 4–12 tartományban, 8 különböző pH értéken, beleértve a saját pH-t is. Átvehető a hulladék akkor, ha a fenti pH tartományban mért kioldási koncentrációk egyetlen esetben sem lépik túl a 2.3.–1. táblázatban, L/S=10 l/kg arányra vonatkozó határértékeket.

Ha a lerakásra szánt veszélyes hulladék (granulált formában végzett) vizsgálatai alapján nem tesz eleget a megadott kioldási határértékeknek, akkor a hulladékot további előkezelésnek kell alávetni annak érdekében, hogy eleget tegyen a kioldási követelményeknek.

Ha az előkezelés során monolit formájú hulladékot állítanak elő, akkor ennek a C kategóriájú hulladéklerakóban történő lerakhatóságát a monolit hulladékok vizsgálatára vonatkozó nemzeti szabvány kihirdetéséig, a következőképpen kell megítélni: a monolit hulladékot granulálni szükséges, és a kioldódási vizsgálatokat L/S= 10 l/kg arány mellett kell elvégezni, annak tudatában, hogy ez a modellvizsgálat nem ad kielégítő információt a monolitok kioldhatóságában meghatározó szerepet játszó diffúziós kioldási mechanizmusról.

3. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

Monitoring-rendszer a hulladéklerakó üzemeltetési és az utógondozási időszakában

1. Meteorológiai adatok gyűjtése

A hulladéklerakó vízháztartásának megfelelő értékeléséhez, a vízmérleg elkészítéséhez – ha a Felügyelőség előírja a meteorológiai adatok gyűjtését – szükséges annak megállapítása, hogy a csurgalékvíz felhalmozódik-e a hulladéklerakóban vagy elszivárog (az 1.–1. táblázatban felsorolt jellemzőket a megadott gyakorisággal kell gyűjteni a Felügyelőség határozatában megállapított ideig).

Az adatokat gyűjtheti az üzemeltető, vagy biztosíthatja azokat a nemzeti meteorológiai hálózattal kötött megállapodás alapján.

1.–1. táblázat

Meteorológiai adatok gyűjtése

Jellemző	Működési fázis idején	Utógondozási fázis idején
1. Csapadék mennyisége	naponta	naponta, havi értékekhez hozzáadva
2. Hőmérséklet, 14.00 ^h	naponta	havi átlag
3. Uralkodó szélirány és szélereő	naponta	nincs előírva
4. Párolgás (liziméter)	naponta	naponta, havi értékekhez hozzáadva
5. Légköri páratartalom, 14.00 ^h	naponta	havi átlag

2. A csapadékvíz, a csurgalékvíz, a felszíni víz és a hulladéklerakó-gáz ellenőrzése

A vizsgálandó paramétereket a lerakott hulladék összetétele és a hulladéklerakó helyének hidrogeológiai tulajdonságai alapján a Felügyelőség határozatban állapítja meg. A mintavétel és a vizsgálatok gyakoriságát a 2.–1. táblázat mutatja.

2.1. A csapadékvíz összetételének meghatározása akkor szükséges, ha azt befogadóba elvezetik, illetve tengelyen elszállítják. Amennyiben szükséges a csapadékvíz összetételének ismerete, a vizsgálatokhoz a mintát az elvezetési ponton, illetve a tározóból kell venni.

2.2. A csurgalékvízből valamennyi elvezetési ponton mintát kell venni. Mintavételi pontonként külön kell megvizsgálni a csurgalékvíz mennyiségét és összetételét. (A mintavételi technológiák általános útmutatói c. ISO 5667–2 1991. dokumentum szerint.) Értelemszerűen nem kell vizsgálatot végezni, ha a csurgalékvíz gyűjtésére nem kerül sor (pl. inert hulladéklerakón).

2.3. Ha a hulladéklerakó közelében olyan időszakos vagy állandó vízfolyás van, amelynek vízminőségét a környezetvédelmi felülvizsgálat alapján a hulladéklerakó veszélyeztetheti, a Felügyelőség előírja a felszíni víz ellenőrzését. Ebben az esetben a mintavételt és a vizsgálatokat legalább két ponton kell elvégezni, mégpedig a hulladéklerakó fölött a folyásiránnyal szemben, illetve alatta a folyásirányban.

2.4. A hulladéklerakó-gáz vizsgálatát úgy kell végrehajtani, hogy reprezentálja a hulladéktestben keletkező gázkeverék mennyiségét és összetételét. E mérések célja a hulladékban lévő szerves anyag lebomlási folyamatának ellenőrzése. A CH₄-, a CO₂- és az O₂-emissziót a hulladéklerakó üzemeltetőjének rendszeresen meg kell határoznia, a többi gáz esetében az emisszióvizsgálat gyakoriságát a lerakott hulladék összetétele függvényében kell megállapítani úgy, hogy az tükrözze a hulladék kioldási jellemzőit.

2.–1. táblázat

A csapadékvíz, a csurgalékvíz, a felszíni víz és a hulladéklerakó-gáz ellenőrzése

Mintavétel célja	A mintavétel gyakorisága	
	a működési időszakban	az utógondozási időszakban
A csurgalékvíz mennyiségének megállapítása	havonta ^{1, 2}	félévenként
A csurgalékvíz összetételének meghatározása	negyedévenként ²	félévenként
Felszíni víz vízhozama és összetétele	negyedévenként ²	félévenként
Hulladéklerakó-gáz emisszió és légköri nyomás meghatározása (CH ₄ , CO ₂ , O ₂ , H ₂ S, H ₂ stb.)	havonta ²	félévenként ³

¹ A mintavétel gyakoriságát a hulladéklerakó morfológiájától függően módosítani lehet.

² Ha az adatok hosszabb időszak alatt nem változnak jelentősen, a mérések gyakorisága csökkenthető. A csurgalékvíz elektromos vezetőképességét évente legalább egyszer meg kell mérni.

³ A hulladéklerakó-gáz elvezetési rendszer hatékony működését rendszeresen ellenőrizni kell.

3. A felszín alatti víz ellenőrzése

A felszín alatti víz védelme érdekében ellenőrizni kell, hogy a hulladéklerakás veszélyezteti-e a környezetében lévő felszín alatti vizet. Ennek érdekében a felszín alatti víz-áramlás szempontjából a hulladéklerakó feletti területen legalább egy, a hulladéklerakó alatti területen legalább két monitoring kutat (mérési pontot) kell kialakítani a hulladéklerakó hatásterületén belül. Referenciaértékeknek a felső monitoring kútból vett vízminta vizsgálata során mért értékeket kell tekinteni. A hulladéklerakóból származó szennyezettség jellemzésére az alsó monitoring kutakból vett vízminták vizsgálata során mért értékeket a referenciaértékekhez kell viszonyítani.

A monitoring kutak helyét és számát – a tervezőnek a hulladéklerakó hatásterületére készített hidrogeológiai szakvéleményen alapuló javaslata figyelembevételével – a Felügyelőség határozatban állapítja meg.

3.1. Mintavétel

A hulladéklerakó üzembe helyezése előtt legalább három helyen mintát kell venni a talajból és a felszín alatti vízből annak érdekében, hogy a későbbi mintavételekhez referenciaértékek álljanak rendelkezésre.

3.2. Monitoring

A vízmintákban vizsgálandó jellemzőket a lerakásra kerülő hulladék összetétele, a csurgalékvíz várható összetétele és a területen lévő felszín alatti víz, első vízadó összlet minősége alapján kell megválasztani, figyelembe véve a felszín alatti víz áramlási viszonyait is. Egyes jellemzők indikátorként is szolgálhatnak a felszín alatti víz összetétele változásának előrejelzésére, szennyeződése bekövetkezésének kezdeti időszakában. Az indikátorok meghatározásánál javasolt a külön jogszabály⁵ figyelembevételével.

⁵ A kármentesítési tényfeltárás szűrővizsgálatával kapcsolatos szabályokról szóló 14/2005. (VI. 28.) KvVM rendelet.

A mintavétel és a vizsgálatok gyakoriságát a 3.–1. táblázat tartalmazza:

3.–1. táblázat

Felszín alatti víz ellenőrzése

A mintavétel célja	A mintavétel gyakorisága	
	a működési időszakban	az utógondozási időszakban
A felszín alatti víz-szint megállapítása	félévenként ¹	félévenként ¹
A felszín alatti víz összetételének meghatározása	a hulladéklerakó helyétől függően változó gyakorisággal ^{2,3}	a hulladéklerakó helyétől függően változó gyakorisággal ^{2,3}

¹ Ha a felszín alatti víz, első vizadó összetlet maximális nyugalmi vízszintje megközelíti a létesítési követelményként megadott, a lerakó fenékszintjétől számított 1 m-es távolságot, akkor növelni kell a mérések gyakoriságát.

² Az összetétel mérésének gyakoriságát a hulladéklerakó működési engedélyében szükséges rögzíteni. A gyakoriságot a felszín alatti víz áramlási sebességének ismeretében és értékelése alapján kell megállapítani.

³ Ha a vizsgálatok a mért jellemzők koncentrációjának a referenciaponton mért értékhez képest növekvő tendenciáját mutatja, akkor feltételezhető, hogy a lerakóból szennyező anyagok kerültek a környezetbe. Ha a mért értékek a beavatkozási szintet elérték, ezt ismételt mintavétellel és vizsgálattal meg kell erősíteni.

3.3. Beavatkozási szintek

Ha a szennyezőanyag koncentrációja eléri a külön jogszabályokban⁶ meghatározott (B) szennyezettségi határértéket, akkor a külön jogszabály⁷ szerint kell eljárni.

Ha a referenciapontból vett mintákban a szennyező anyagok koncentrációja nagyobb, mint a (B) szennyezettségi határérték, akkor a külön jogszabály⁸ szerinti (Ab) bizonyított háttérkoncentráció figyelembevételével kell a szükséges intézkedéseket megtenni.

4. Mechanikai változások a hulladéklerakóban

A hulladéktestben bekövetkező mechanikai változások miatt a hulladéklerakó kiépített részeiben is változások következhetnek be. A hulladék lerakása során a részecskeméret és az összetétel változtatásával optimális tömörségű hulladéktestet szükséges kialakítani annak érdekében, hogy a hulladéklerakó felszíne csak minimális mértékben változzék.

A mechanikai változások káros hatásainak elkerülése érdekében rendszeres ellenőrzéseket kell végezni a 4.–1. táblázat szerint:

4.–1. táblázat

A mechanikai változások ellenőrzése

Az ellenőrzés célja	Az ellenőrzés gyakorisága	
	a működési időszakban	az utógondozási időszakban
A hulladéktest mechanikai szerkezetének és összetételének megváltozása ¹	évente	–
A hulladéktest szintjének süllyedése	évente	éves leolvasás

¹ A hulladéklerakó állapotára vonatkozó adatok:

- a lerakott hulladék által elfoglalt lerakókapacitás (térfogat),
- a lerakás módszerei,
- a lerakás időpontja és időtartama,
- az alkalmazott tömörítés mértéke,
- a lerakott hulladék tömege és térfogata,
- a hulladék összetétele,
- a hulladéklerakóban még rendelkezésre álló lerakókapacitás (térfogat és tömeg) számítása.

A hulladéktest szintjének süllyedését alappont-hálózat kiépítésével és mozgásának megfigyelésével kell megvalósítani.

⁶ A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, illetve a 10/2000. (VI. 2.) KöM–EüM–FVM–KHVM együttes rendelet.

⁷ A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet.

⁸ A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet.

5. Az utógondozás időszakában szükséges egyéb ellenőrzések

A hulladéklerakó berendezéseinek, építményeinek és infrastruktúrájának fenntartása, illetve karbantartása során szükséges tevékenységek:

- a) a hulladéklerakó megközelítését szolgáló közlekedési utak, üzemi utak állapotának hetenként egy alkalommal történő ellenőrzése és karbantartása évente legalább egyszer;
- b) az illetéktelenek behatolásának megakadályozását szolgáló létesítmények (pl. kerítés) folyamatos ellenőrzése és szükség szerinti karbantartása;
- c) a növényzet karbantartása (fűnyírás, kaszálás) szükség szerint, de évente legalább kétszer;
- d) a vízelvezető és -kezelő rendszerek (csapadékvíz, csurgalékvíz) hetenként egy alkalommal történő ellenőrzése és karbantartása, tisztítása, iszapmentesítése szükség szerint, de évente legalább egyszer;
- e) a hulladéklerakó-gáz gyűjtőrendszer hetenként egy alkalommal történő ellenőrzése és karbantartása szükség szerint, de évente legalább egyszer.

4. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

A hulladéklerakó lezárásával, utógondozásával, rekultivációjával kapcsolatos követelmények

1. A hulladéklerakó lezárásával és utógondozásával kapcsolatos követelmények

A lezárás és utógondozás a következő főbb részfolyamatokból tevődik össze:

- a) a lezárásra és utógondozásra vonatkozó tervdokumentáció elkészítése és engedélyeztetése,
- b) a hulladéklerakó felső záró-réteg rendszerének átmeneti és/vagy végleges kialakítása,
- c) a hulladéklerakó-gáz gyűjtési és kezelési rendszerének kialakítása és működtetése,
- d) a csurgalékvíz kezelési rendszerének kialakítása és működtetése,
- e) az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakítása és működtetése,
- f) a hulladéktest formálása, felszíni rétegeinek tömörítése, rézsúk kialakítása, tájba illesztés, a terület további használatának figyelembevételével,
- g) a további felhasználásra nem tervezett berendezések és építmények elbontása, az általuk elfoglalt terület tájba illesztése,
- h) a fenntartási és állagmegóvási munkák elvégzése az utógondozás teljes időszakában,
- i) az utógondozás befejezése,
- j) a jelentéskészítési kötelezettség teljesítése.

A fentieket értelemszerűen kell alkalmazni a lerakott hulladék összetételétől, a hulladéklerakó meglévő műszaki létesítményeinek kiépítettségétől, továbbá attól függően, hogy a lezárás és az utógondozás a hulladéklerakó egészére vagy annak egy részére vonatkozik.

A felső záró-réteg rendszer kialakítása értelemszerűen tartalmazza a hulladéklerakó oldalirányú záró-réteg rendszerét is, ahol az szükséges.

1.1. A lezárásra és utógondozásra vonatkozó terv tartalmi követelményei

A hulladéklerakó lezárására és utógondozására vonatkozó folyamatot az üzemeltetőnek az erre jogosult tervezővel kell megterveztetnie. A lezárásra és utógondozásra vonatkozó tervdokumentációnak tartalmaznia kell:

- a) a hulladéklerakó lezárásának ütemezését (átmeneti és/vagy végleges lezárás),
- b) a felső záró-réteg rendszer szerkezetét, kialakításának módját [az esési irányokat szintvonalas helyszínrajzon (1:500) és keresztszelvényeken (1:100; 1:50) kell bemutatni],
- c) az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakításának, üzemeltetésének és karbantartásának leírását,
- d) a hulladéklerakó-gáz kezelésének leírását,
- e) a csurgalékvíz kezelésének leírását,
- f) a hulladéktest formálását, felszíni rétegeinek tömörítését, a rézsúk kialakítását, a tájba illesztés leírását,
- g) a további felhasználásra nem tervezett berendezések és építmények elbontásával, valamint az általuk elfoglalt terület tájba illesztésével kapcsolatos tervet,
- h) a fenntartási és állagmegóvási munkák végzésének tartalmát, módját és ütemezését,

- i)* az utógondozás befejezésének módját és időpontját,
- j)* az adatszolgáltatás adattartalmát és módját.

A fentieket értelemszerűen kell alkalmazni a lerakott hulladék összetételétől, a hulladéklerakó meglévő műszaki létesítményeinek kiépítettségétől, továbbá attól függően, hogy a lezárás és az utógondozás a hulladéklerakó egészére vagy annak egy részére (pl. egy vagy több medencére) vonatkozik.

A felső záró-réteg rendszer kialakítása értelemszerűen tartalmazza a hulladéklerakó oldalirányú záró-réteg rendszerét is, ahol az szükséges.

1.2. A felső záró-réteg rendszer kialakításával kapcsolatos követelmények

A felső záró-réteg rendszer kiépítésének tervezésekor figyelembe kell venni:

- a)* a lerakott hulladék tulajdonságait, különösen a biohulladék mennyiségét,
- b)* a hulladéklerakó üzemeltetésének feltételeit (pl. az alkalmazott tömörítés mértékét),
- c)* a hulladéklerakó geometriai jellemzőit (dombépítés, rézsűk mértéke, a hulladéktest magassága stb.),
- d)* a telephely közelében található, a záró-réteg rendszer kialakításához felhasználható természetes anyagok beszerzési lehetőségét (talaj, kavics, agyag),
- e)* a záró-réteg rendszer kiépítésének költségeit.

A hulladéklerakót mindaddig átmeneti felső záró-réteg rendszerrel szükséges lezárni, amíg a hulladéktest biológiailag lebomló szerves összetevőinek biológiai stabilizálódása gyakorlatilag be nem következik.

Nem kell átmeneti felső záró-réteg rendszert alkalmazni a B3 alkategóriájú hulladéklerakón, ha a lerakásra kerülő hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmát mechanikai-biológiai előkezeléssel csökkentették és a hulladék stabilizálódott, nem várható a lerakó süllyedése.

C kategóriájú, illetve B1b alkategóriájú hulladéklerakó esetében, a tervező javaslatának figyelembevételével, a Felügyelőség dönt az átmeneti felső záró-réteg kialakításának szükségességéről.

A kategóriájú hulladéklerakó esetében átmeneti felső záró-réteg rendszert nem kell kiépíteni.

A végleges felső záró-réteg rendszer azt követően építhető ki, hogy a stabilizálódási folyamat a hulladéktestben gyakorlatilag befejeződött. A stabilizálódási folyamat befejeződését a hulladéklerakó-gáz mennyiségének csökkenése, a csurgalékvíz mennyiségének és összetételének változása, illetőleg a hulladéklerakó felszínének konszolidációja jelzi.

1.2.1. Az átmeneti felső záró-réteg rendszer felépítése és funkciója

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer legfontosabb feladata az, hogy a végleges felső záró-réteg rendszer kiépítése érdekében tegye lehetővé elegendő vízmennyiségnek a hulladéktestbe való bejutását, ezáltal meggyorsítva a lerakott hulladékban lévő szerves összetevők biológiai lebomlását és a hulladéktest stabilizálódását. Alkalmazása azért is indokolt, mert a biohulladék lebomlása következtében a hulladéktestben roszakadás, a felszínén jelentős süllyedések várhatóak, ami a végleges felső záró-réteg rendszer egyenlőtlen süllyedéséhez, repedezéséhez vezetne, és ez a szigetelőképeség romlását okozná.

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer részei:

- a)* kiegyenlítő réteg

Funkciója: a hulladéktest felszínének felső és oldalirányú kiegyenlítése, módosítása, valamint a hulladéktest alkalmassá tétele a következő rétegek elhelyezésére.

Anyaga: osztályozott, aprószemcsés hulladék, stabilizált biohulladék, salak, pernye.

- b)* szigetelőréteg

Funkciója: a csapadék túlzott mértékű bejutásának akadályozása. Kialakítása és anyaga függ a lerakott hulladék összetételétől, állapotától (pl. a biológiai lebomlás mértékétől).

Anyaga: ásványi szigetelés, geomembrán vagy bentonitszőnyeg.

- c)* fedőréteg

Funkciója: a szigetelőréteg védelme, illetőleg a növényzet megtelepedését (telepítését) lehetővé tevő feltételek biztosítása.

Anyaga: 30 cm vastagságban stabilizált biohulladék és 30 cm vastagságban talaj vagy komposzt.

1.2.2. A végleges felső záró-réteg rendszer felépítése és funkciója

A végleges felső záró-réteg rendszer legfőbb rendeltetése a csapadékvíz hulladéktestbe való bejutásának megakadályozása, a csurgalékvíz képződésének (és kezelésének), továbbá a környezetbe való potenciális kijutásának megelőzése.

A végleges felső záró-réteg rendszer részei:

- a)* kiegyenlítő réteg

Funkciója: a hulladéktest felső és oldalirányú kiegyenlítése, módosítása, beleértve az átmeneti felső záró-réteg rendszerrel történt lezárás során kialakult süllyedések megszüntetését is, valamint a hulladéktest alkalmassá tétele a következő rétegek elhelyezésére.

Anyaga: kis mésztartalmú, homogén, nem kötött, jó gázvezető képességű talaj, kohósalak vagy hulladékégető salakja.

b) gázvezető réteg (ha szükséges)

Funkciója: a hulladék egyes összetevőinek biológiai bomlása során keletkező hulladéklerakó-gáz gyűjtőrendszerbe történő elvezetése.

Anyaga: kis mésztartalmú, egyenletes szemcseeloszlású, jó gázvezető-képességű anyag, amely az adott esésviszonyok mellett kellő állékonyságú.

c) szigetelőréteg

Funkciója: a víz hulladéktestbe való bejutásának megakadályozása (hidraulikus gát).

A réteg többféle (természetes és mesterségesen előállított) anyag egymás fölé rétegezésével készíthető. Az alkalmazott megoldásnak egyenértékűnek kell lennie az előírt 2×25 cm vastagságú, adott szivárgási tényezőjű (B1b és B3 kategóriájú lerakóknál $k = 5 \times 10^{-9}$ m/s, C kategóriájú lerakóknál pedig $k = 10^{-9}$ m/s) megoldással. Az egyenértékűség feltétele a hidraulikai egyenértékűség.

d) szivárgó- és szűrőréteg

Funkciója: a fedőrétegen esetleg átszivárgó víz szigetelőréteg fölötti tartózkodási idejének csökkentése, illetve a záró-rétegből való mielőbbi hatékony elvezetése.

Anyaga: mosott kavics, a rézsűkön osztályozatlan homokos kavics vagy kőzúzalék, geodrén, geokompozit, illetőleg geotextília, amely csak a szűrőréteg anyaga lehet.

e) fedőréteg

Funkciója: a csurgalékvíz minimalizálása, az alatta lévő rétegek védelme, a növényzet telepítéséhez szükséges, megfelelő környezet biztosítása.

A réteg többféle anyag egymás fölé rétegezésével készíthető. A szivárgó- és szűrőréteggel érintkező (20–30 cm vastagságú) gyökérszűrő réteg erősen kötött vagy erősen kötőmelékes tömör anyag, célszerűen osztályozott építési-bontási hulladék. Ezt követi az (50–70 cm vastagságú) általaj réteg, amely készülhet kis humusztartalmú talajból vagy stabilizált biohulladékból. A fedőréteg legfelső része a (mintegy 30 cm vastagságú) humuszréteg, amely a növények táplálását szolgálja, és talajból vagy komposztból készülhet. A természetes anyagú szigetelőréteg felett a szivárgó-szűrő réteg és a fedőréteg összvastagsága legalább 1,5 m legyen.

f) vegetációs réteg

Funkciója: a víznek az alsóbb rétegekbe való bejutásának akadályozása, illetőleg az erózióval szembeni védelem.

Anyaga: nem mélygyökérszerű, kis tápanyagigényű, szárazság- és forróságtűrő növények, amelyek megfelelnek az ökológiai környezetnek is.

1.3. A hulladéklerakó-gáz gyűjtési és kezelési rendszerének kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

A hulladéklerakóban ártalmatlanított, biológiailag lebomló szerves anyagot tartalmazó hulladékból képződő hulladéklerakó-gáz összegyűjtésére alkalmazott aktív gázgyűjtő rendszer a hulladéklerakóban (medencében) hálózatosan elhelyezett kutakból, illetőleg perforált csövekből áll, amelyeket egy fővezetéken keresztül kompresszor szív meg. A hulladéklerakó-gáz – ellenőrzést és a szükséges tisztítást követően – a hulladéklerakó engedélyében meghatározott módon hasznosítható, kivételes esetben elfáklázható.

Aktív hulladéklerakó-gáz gyűjtő rendszert B3 alkategóriájú hulladéklerakón kell kiépíteni, kivéve, ha a lerakásra kerülő hulladék biológiailag lebomló szervesanyag-tartalmát mechanikai-biológiai előkezeléssel csökkentették.

Hulladéklerakó-gáz gyűjtő rendszert nem kell kiépíteni A kategóriájú hulladéklerakó esetében, egyéb hulladéklerakónál a tervező javaslatának figyelembevételével, a Felügyelőség dönt a hulladéklerakó-gáz gyűjtő rendszer kialakításának szükségességéről.

1.4. A csurgalékvíz kezelési rendszerének kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

A hulladéklerakóban (medencében) lerakott hulladéktesten átszivárgó csapadékvíz és a hulladéktestben képződő folyadék (együtt csurgalékvíz) a hulladék összetételétől függően különböző oldott és szuszpendált anyagokat tartalmaz, ezért azt össze kell gyűjteni és dréncsőveken keresztül a hulladéklerakó üzemeltetési technológiájától függően kialakított gyűjtőaknába vagy -medencébe kell vezetni.

A rendszer kiépítése és üzemeltetése során biztosítani kell a dréncsővek megfelelő lejtését, továbbá a gyűjtőakna, gyűjtőmedence vízzáróságát. Az összegyűjtött csurgalékvíz tisztítás után kerülhet a befogadóba, ennek hiányában tengegyen elszállítva szennyvíztisztítóba, a hulladéklerakó engedélyében meghatározottak szerint.

1.5. Az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

A hulladéklerakón már meglévő és az utógondozási időszakban is szükséges monitoring rendszer elemeinek, valamint a hiányzó és az új elemeknek a kiépítésével és működtetésével biztosítani kell

a) a végleges felső záró-réteg rendszer folyamatos ellenőrzését, a geomembrán meghibásodásainak (lyukak, repedések stb. keletkezésének) kimutatását. A monitoring lehetőség szerint adjon információt a teljes felső záró-réteg rendszer mechanikai épségéről;

- b) a technológiai létesítmények (pl. medencék, műtárgyak) műszaki állapotának rendszeres ellenőrzését;
- c) a felszín alatti víz (megfigyelő-kutakban történő) rendszeres ellenőrzését;
- d) a hulladéklerakó-gáz gyűjtési és kezelési berendezései működésének, valamint a légszennyező anyagok emissziójának a gázgyűjtő rendszer kimeneti pontján történő rendszeres ellenőrzését;
- e) a csurgalékvíz-kezelés berendezései működésének rendszeres ellenőrzését (vízszintellenőrzés, összetétel-vizsgálat);
- f) a hulladéktest mozgásának időszakos ellenőrzését.

Az ellenőrzések elvégzésének módját és gyakoriságát e rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

1.6. A hulladéktest formálásával, felszíni rétegeinek tömörítésével, rézsűk kialakításával, a tájba illesztéssel kapcsolatos követelmények

A felső záró-réteg rendszer kialakítását megelőzően a hulladéktestet (a terület tervezett felhasználási módjának és a tervezett lezárási és utógondozási folyamat ismeretében) formázni szükséges, illetőleg alkalmassá kell tenni a lezáró rétegek fogadására. A hulladéklerakó rézsűinek kialakítása és az ehhez felhasznált anyagok kiválasztása különös gondosrágot igényel annak érdekében, hogy a szigetelő funkció és az állékonyság is biztosított legyen.

A munkálatokat a tájba illesztés követelményeinek figyelembevételével kell elvégezni. Gondoskodni kell arról, hogy a hulladéktest formázásával olyan tájképi megjelenése legyen a hulladéklerakó létesítménynek, amely egyidejűleg szolgálja a terület tervezett használatát és az adott táj elemeitől nem idegen megjelenést.

A követelmények alapvetően megegyeznek a felső záró-réteg rendszer kialakításának követelményeivel.

1.7. A további felhasználásra nem tervezett létesítmények, berendezések és eszközök elbontásával kapcsolatos követelmények

A hulladéklerakó meglévő, de a lezárási és utógondozási tevékenységekhez nem szükséges infrastruktúráját (létesítményeket, berendezéseket és eszközöket) a Felügyelőség engedélyével le lehet bontani. Az így felszabaduló területet is be kell vonni a lezárási és utógondozás feladatkörébe.

1.8. A fenntartási és állagmegóvási munkák végzésével, valamint az utógondozás befejezésével kapcsolatos követelmények

A lezárási és utógondozási időszakban biztosítani kell a szükséges infrastruktúra (létesítmények, berendezések és eszközök) működőképességét, használatát, a bezárt hulladéklerakó őrzését, a terület rendjét és tisztaságát. A hulladéklerakó területén gondoskodni kell a tervnek megfelelő növényborítottságról, annak szükség szerinti pótlásáról, locsolásáról, kaszálásáról stb.

Az utógondozási időszak elteltével az ahhoz szükséges infrastruktúrát – a Felügyelőség engedélyével – fel lehet számolni.

2. Meglévő hulladéklerakó lezárásával, utógondozásával, rekultivációjával kapcsolatos követelmények

Az e rendelet hatálybalépése előtt létesített és a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatot követően az e rendeletben előírt műszaki védelemnek megfelelően kialakított hulladéklerakó lezárásával és utógondozásával kapcsolatos követelmények megegyeznek az ezen melléklet 1. pontjában részletezett követelményekkel.

Annál a meglévő hulladéklerakónál, amelyet nem lehet vagy az üzemeltető/tulajdonos nem kíván úgy kialakítani, hogy megfeleljen az e rendeletben a műszaki védelemre vonatkozóan meghatározott előírásoknak, függetlenül attól, hogy a hulladéklerakó e rendelet hatálybalépésekor üzemel vagy korábban bezárásra került, de a rekultivációja nem történt meg, a bezárást követően a rekultivációra vonatkozó előírások szerint kell eljárni.

A rekultivációra vonatkozó követelményeket kell alkalmazni a szigetelés nélkül létesített hulladéklerakó, illetve hulladék elhelyezésére használt terület esetében is.

2.1. Meglévő, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó rekultivációjával kapcsolatos követelmények, ha a hulladéklerakó létesítésénél alkalmaztak mesterséges szigetelést

A rekultiváció a következő főbb részfolyamatokból tevődik össze:

- a) a rekultivációra vonatkozó tervdokumentáció elkészítése és engedélyeztetése,
- b) a hulladéklerakó felső záró-réteg rendszerének átmeneti és/vagy végleges kialakítása,
- c) a hulladéklerakó-gáz gyűjtési és kezelési rendszerének kialakítása és működtetése,
- d) a csurgalékvíz kezelési rendszerének kialakítása és működtetése,
- e) az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakítása és működtetése,
- f) a hulladéktest formálása, felszíni rétegeinek tömörítése, rézsűk kialakítása, tájba illesztés, a terület további használatának figyelembevételével,

g) a további felhasználásra nem tervezett berendezések és építmények elbontása, az általuk elfoglalt terület tájba illesztése,

h) a fenntartási és állagmegóvási munkák elvégzése az utógondozás teljes időszakában,

i) az utógondozás befejezése,

j) a jelentéskészítési kötelezettség teljesítése.

A fentieket értelemszerűen kell alkalmazni a lerakott hulladék összetételétől, a hulladéklerakó meglévő műszaki létesítményeinek kiépítettségétől, továbbá attól függően, hogy a rekultiváció a hulladéklerakó egészére vagy annak egy részére vonatkozik.

A felső záró-réteg rendszer kialakítása értelemszerűen tartalmazza a hulladéklerakó oldalirányú záró-réteg rendszerét is, ahol az szükséges.

2.1.1. A rekultivációra vonatkozó terv tartalmi követelményei

A hulladéklerakó rekultivációjára vonatkozó folyamatot az üzemeltetőnek a külön jogszabály szerint erre jogosult tervezővel kell megterveztetnie. A rekultivációra vonatkozó tervdokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a hulladéklerakó lezárásának ütemezését (átmeneti és/vagy végleges lezárás),

b) a felső záró-réteg rendszer szerkezetét, kialakításának módját [az esési irányokat szintvonalas helyszínrajzon (1:500) és keresztzelvényeken (1:100; 1:50) kell bemutatni],

c) az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakításának, üzemeltetésének és karbantartásának leírását,

d) a hulladéklerakó-gáz kezelésének leírását,

e) a csurgalékvíz kezelésének leírását,

f) a hulladéktest formálását, felszíni rétegeinek tömörítését, a rézsúk kialakítását, a tájba illesztés leírását,

g) a további felhasználásra nem tervezett berendezések és építmények elbontásával, valamint az általuk elfoglalt terület tájba illesztésével kapcsolatos tervet,

h) a fenntartási és állagmegóvási munkák végzésének tartalmát, módját és ütemezését,

i) az utógondozás befejezésének módját és időpontját,

j) az adatszolgáltatás adattartalmát és módját.

A fentieket értelemszerűen kell alkalmazni a lerakott hulladék összetételétől, a hulladéklerakó meglévő műszaki létesítményeinek kiépítettségétől, továbbá attól függően, hogy a lezárás és az utógondozás a hulladéklerakó egészére vagy annak egy részére (pl. egy vagy több medencére) vonatkozik.

A felső záró-réteg rendszer kialakítása értelemszerűen tartalmazza a hulladéklerakó oldalirányú záró-réteg rendszerét is, ahol az szükséges.

2.1.2. A felső záró-réteg rendszer kialakításával kapcsolatos követelmények

A hulladéklerakót átmeneti felső záró-réteg rendszerrel szükséges lezárni a hulladéktest biológiailag lebomló szerves összetevőinek biológiai stabilizálódásáig, de legfeljebb 10 évig.

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer alkalmazásának szükségességéről, a tervező javaslatának figyelembevételével, a Felügyelőség dönt.

A végleges felső záró-réteg rendszer azt követően építhető ki, hogy a stabilizálódási folyamat a hulladéktestben gyakorlatilag befejeződött. A stabilizálódási folyamat befejeződését a hulladéklerakó-gáz mennyiségének csökkenése, a csurgalékvíz mennyiségének és összetételének változása, illetőleg a hulladéklerakó felszínének megállapodása (a süllyedés megáll) jelzi.

2.1.2.1. Az átmeneti felső záró-réteg rendszer felépítése és funkciója

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer legfontosabb feladata az, hogy a végleges felső záró-réteg rendszer kiépítése érdekében tegye lehetővé elegendő vízmennyiségnek a hulladéktestbe való bejutását, ezáltal elősegítve a lerakott hulladékban lévő szerves összetevők biológiai lebomlását és a hulladéktest stabilizálódását. Alkalmazása azért is indokolt, mert a biohulladék lebomlása következtében a hulladéktestben roskadás, a felszínén jelentős süllyedések várhatóak, ami a végleges felső záró-réteg rendszer egyenlőtlen süllyedéséhez, repedezéséhez vezetne, és ez a szigetelőképeség romlását okozná.

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer részei:

a) kiegyenlítő réteg

Funkciója: a hulladéktest felszínének felső és oldalirányú kiegyenlítése, módosítása, valamint a hulladéktest alkalmassá tétele a következő rétegek elhelyezésére.

Anyaga: 30 cm vastagságban kőmentes talaj vagy kezelt (aprított-osztályozott) inert hulladék vagy 50 cm vastagságú, tömörített, külön jogszabályban⁹ meghatározott maradék hulladék vagy stabilizált biohulladék.

⁹ A biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről szóló 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet.

b) fedőréteg

Funkciója: a növényzet megtelepedését (telepítését), a növények táplálását szolgálja.

Anyaga: 30 cm humuszban gazdag talaj vagy komposzt. (A helyi adottságok figyelembevételével egyedileg tervezendő.)

c) füvesítés

A fedőréteg felszínét a szél és a csapadék általi erózió megakadályozására füvesíteni kell.

2.1.2.2. A végleges felső záró-réteg rendszer felépítése és funkciója

A végleges záró-réteg rendszer kialakítását megelőzően a hulladéklerakó felületén spontán módon kialakult fás szárú (bokrok, fák) vegetációt el kell távolítani, amennyiben az zavarja a végleges záró-réteg rendszer kialakítását.

a) kiegyenlítő réteg

Alkalmazására a korábban kialakított kiegyenlítő réteg pótlása, javítása és a rézsük igazítása érdekében akkor van szükség, ha a hulladéktest felszíne megváltozott, süllyedések, roskadások jelentek meg.

Anyaga: homogén, nem kötött, jó gázvezető-képességű, kis mésztartalmú talaj vagy kohósalak, hulladékégető salakja. A kiegyenlítő réteg kialakítható stabilizált biohulladékból is, a külön jogszabályban¹⁰ meghatározottak figyelembevételével.

b) szigetelő réteg

Funkciója: a csapadék hulladéktestbe való bejutásának, a csurgalékvíz keletkezésének megakadályozása.

Anyaga: természetes anyagú szigetelőréteg esetén agyag (30 cm vastagságban), mesterséges szigetelőréteg esetén geomembrán szigetelőlemez.

c) szivárgó réteg

Funkciója: a szivárgó réteg csökkenti a csapadék érintkezését az alatta lévő kis vízáteresztő-képességű réteggel.

Anyaga: kavics, a rézsükön osztályozatlan homokos kavics, kőzúzalék vagy geodrén.

d) fedőréteg (rekultivációs réteg)

Funkciója: a csurgalékvíz minimalizálása, az alatta lévő rétegek védelme, a növényzet telepítéséhez szükséges, megfelelő környezet biztosítása.

A réteg többféle anyag egymás fölé rétegezésével készíthető. A fedőrétegnek a szivárgó réteggel érintkező 20 cm vastagságú alsó része erősen kötött vagy erősen kötőmelékes tömör anyag, célszerűen osztályozott építési-bontási hulladék. A fedőréteg felső része 30 cm vastagságú humuszréteg, amely a növények táplálását szolgálja. A humusz helyettesíthető komposzttal.

e) vegetációs réteg

Funkciója: a víznek az alsóbb rétegekbe való bejutásának akadályozása, illetőleg az erózióval szembeni védelem.

Anyaga: nem mélygyökerzetű, kis tápanyagigényű, szárazság- és forróságtűrő növények, amelyek megfelelnek az ökológiai környezetnek is.

2.1.3. A hulladéklerakó-gáz gyűjtési és kezelési rendszerének kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.3. pontban részletezett követelményekkel.

2.1.4. A csurgalékvíz kezelési rendszerének kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.4. pontban részletezett követelményekkel.

2.1.5. Az utógondozási időszakban szükséges monitoring rendszer kialakításával és működtetésével kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.5. pontban részletezett követelményekkel.

2.1.6. A hulladéktest formálásával, felszíni rétegeinek tömörítésével, rézsük kialakításával, a tájba illesztéssel kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.6. pontban részletezett követelményekkel.

2.1.7. A további felhasználásra nem tervezett létesítmények, berendezések és eszközök elbontásával kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.7. pontban részletezett követelményekkel.

2.1.8. A fenntartási és állagmegóvási munkák végzésével, valamint az utógondozás befejezésével kapcsolatos követelmények

E követelmények megegyeznek az 1.8. pontban részletezett követelményekkel.

2.2. Meglévő, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló, mesterséges szigetelés nélkül létesült hulladéklerakó vagy hulladéklerakás céljára használt terület rekultivációjával kapcsolatos követelmények

¹⁰ A biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről szóló 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet.

Meglévő, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló, mesterséges szigetelés nélkül létesült hulladéklerakó vagy hulladéklerakás céljára használt terület (együtt: lerakó) esetében indokolt lehet költség-haszon elemzés elkészítésével megvizsgálni, hogy a lerakó felszámolása vagy rekultivációja valósuljon-e meg.

Azon lerakó esetében, ahol a külön jogszabály¹¹ szerinti szennyező anyagot tartalmazó hulladék – az első vízáadó öszzlet mindenkor maximális nyugalmi vízszintjének figyelembevételével – érintkezik a felszín alatti vízzel, fenn áll a közvetlen bevezetés a felszín alatti vízbe, csak a lerakó felszámolására kerülhet sor.

A lerakó felszámolásánál e melléklet 3. pontjában meghatározott követelményeket kell teljesíteni.

Ha a lerakó rekultivációjára kerül sor, akkor a 2.1. pontban meghatározott követelményeket kell teljesíteni, a 2.2.1. és a 2.2.2. pontban meghatározott eltérésekkel.

2.2.1. A 2001. január 1-jén üzemelő lerakó rekultivációja

2.2.1.1. Ha a lerakó 2001. január 1-jén még üzemelt és a lerakott hulladék mennyisége meghaladja a 10 000 m³-t, a rekultivációt 2 ütemben kell elvégezni a 2.1. pontban leírtak szerint, az alábbi eltérésekkel.

Az átmeneti felső záró-réteg rendszer kialakítását követően, a Felügyelőség jóváhagyásával a gázkutak, csurgalékvíz kezelés és a monitoring rendszer működtetése leállítható, ha a rekultivációnak ebben a szakaszában környezetszennyezést nem észleltek. A feleslegessé vált berendezések elbonthatók a 2.1.7. pont szerint. A végleges záró-réteg rendszer kialakítását követően a 2.1.8. pontban meghatározott feladatok végzését a lerakó területének más célra történő hasznosításáig kell végezni.

2.2.1.2. Amennyiben a lerakóban 10 000 m³-nél kevesebb a lerakott hulladék mennyisége, a rekultivációt a végleges záró-réteg rendszer kialakításával, 1 ütemben kell elvégezni. Ez esetben értelemszerűen elmarad a 2.1.3–2.1.8. pontok szerinti feladatok végzése.

2.2.2. A 2001. január 1-jén már nem üzemelő lerakó rekultivációja

Ha a lerakó 2001. január 1-jén már nem üzemelt, tehát bezárásra került, de a rekultivációja nem történt meg, a rekultivációt a végleges záró-réteg rendszer kialakításával, 1 ütemben kell elvégezni a 2.1. pontban leírtak szerint, a következő eltérésekkel.

A rekultivációra vonatkozó terv elkészítésekor figyelembe kell venni az alábbiakat is:

- a végleges felső záró-réteg rendszer kialakítását zavaró növényzet (bokrok, fák) eltávolításának szükségességét,
- a lerakó felszínén a szükséges mértékű kiegyenlítő réteg kiépítését,
- a szigetelő réteg kialakításánál a csapadékvíz levezetésének segítését.

Ez esetben értelemszerűen elmarad a 2.1.3–2.1.8. pontok szerinti feladatok végzése.

Ha a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a lerakó nem jelent potenciális veszélyt a földtani közegre, a felszín alatti vagy a felszíni vízre, a levegőre, a Felügyelőség jogosult az 1.2.1., 1.2.2., 2.1.2.1. és 2.1.2.2. pontban előírt követelmények mérséklésére.

3. A lerakó felszámolása

3.1. Meglévő, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló, mesterséges szigetelés nélkül létesült hulladéklerakó vagy hulladéklerakás céljára használt terület (együtt: lerakó) felszámolása a következő műveletsort jelenti:

- a teljes lerakott hulladék mennyiség felszedése,
- a felszedett hulladék osztályozása az erre alkalmas berendezésen történő átrostálással,
- a felszedett, ártalmatlanítandó hulladék-összetevők – tulajdonságaiknak megfelelő – kategóriájú hulladéklerakóban, égetőben történő ártalmatlanítása, illetve hasznosítása,
- tereprendezés, tájba illesztés az inert és a lebomlott, stabilizálódott szerves összetevők felhasználásával.

3.2. A lerakó felszámolását az üzemeltetőnek vagy a terület tulajdonosának a külön jogszabály szerint erre jogosult tervezővel kell megterveztetnie. A lerakó felszámolására vonatkozó tervnek tartalmaznia kell:

- a felszedésre kerülő teljes hulladékmennyiség várható térfogatát vagy tömegét és jellemző összetételét,
- a hulladék felszedésére és kezelésére alkalmazott eljárások leírását,
- a tereprendezés és tájba illesztés terveit, a tereprendezésnél felhasznált anyagok bemutatásával, a felszíni rétegek tömörítésének, a felszín kialakításának tervrajzát [az esési irányokat szintvonalas helyszínrajzon (1:500) és keresztmetszvényeken (1:100; 1:50) kell bemutatni],
- az esetleg szükséges (humuszban gazdag) talajréteg mennyiségi meghatározását, a felső réteg kialakításának módját, a telepítésre kerülő növényzetre vonatkozó ültetési tervet, ha a terület hasznosítási célja ezt igényli,
- az egyéb, ártalmatlanítandó hulladék befogadására vonatkozó nyilatkozatot a hulladékot átvevő hulladéklerakó üzemeltetőjétől,
- a felszámolt lerakó területére vonatkozóan az új hasznosítási cél bemutatását.

¹¹ A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet.

Ha a teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat szerint a lerakó szennyezi a földtani közeget (talajt) és a felszín alatti vizet, akkor a külön jogszabály¹² szerinti kármentesítést kell elvégezni, amely a felszámolás részét képezi.

A lerakó felszámolását követően az engedélyes a Felügyelőség számára adatszolgáltatást készít, amelyben szerepel az összes felszedett és kezelt hulladék mennyisége, valamint az ártalmatlanítás, esetleg hasznosítás érdekében hulladékkezelőnek átadott, elszállított mennyiség.

5. számú melléklet a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelethez

Mintavétel és vizsgálati módszerek

1. Mintavételhez és hatósági célokra szolgáló vizsgálatok elvégzéséhez csak akkreditált laboratóriumok jogosultak.

a) MSZ EN ISO/IEC 17025: Vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei
Hulladékvizsgálatokat – hatósági célokra – a gazdálkodó szervezetek, illetve a hulladékkezelők (ártalmatlanítók, hasznosítók) is elvégezhetnek, ha az általuk szükséges vizsgálatkörhöz akkreditációt szereztek.

2. A mintavételhez és a hulladékvizsgálatokhoz a vonatkozó nemzeti szabványok szolgálnak referenciaként, illetve ha az adott vizsgálatra nincs nemzeti szabvány, a CEN – (Comité Européen de Normalisation) – Európai Szabványügyi Bizottság szabványtervezete, amennyiben az elérte a prEN (előszabvány) szintet.

2.1. Mintavétel:

a) prEN 14899: hulladékok jellemzése – Hulladék mintavétel: Keret a mintavételi terv készítéséhez és alkalmazásához (Characterisation of waste – Sampling of waste materials: framework for the preparation and application of a sampling plan) és a hozzá kapcsolódó 5 Műszaki jelentés (Technical Report).

2.2. A hulladékok általános tulajdonságai:

- a) MSZ 21420–28: Hulladékok jellemzése. Települési szilárd hulladékok vizsgálata. Mintavétel
b) MSZ 21420–29: Hulladékok jellemzése. Települési szilárd hulladékok vizsgálata. A minta előkészítése, az anyagi összetétel meghatározása anyagfajtákra történő válogatás útján
c) MSZ EN 13137: Hulladékok jellemzése. A teljes szerves széntartalom (TOC) meghatározása
d) prEN 14346: A szárazanyag-tartalom számítása a szárítási maradék, illetve a víztartalom meghatározása alapján.

2.3. Kioldási vizsgálatok:

a) CEN/TS 14405: Hulladékok jellemzése – Kioldási vizsgálati módszerek – Fölfelé történő átfolyásos vizsgálatok – speciális körülmények között (Characterisation of waste – Leaching behaviour tests – Up-flow percolation test – under specified conditions)

b) MSZ EN 12457/2–4: Hulladékok jellemzése – Kioldás. Megfelelőségi kioldási vizsgálatok granulált hulladékok és iszapok esetében

ba) L/S 10 l/kg; részecskeméret <4 mm

bb) L/S 10 l/kg; részecskeméret <10 mm

2.4. Nyers hulladékok feltárása:

a) MSZ EN 13617: Hulladékok jellemzése – Királyvízben feltárt összetevők koncentrációjának meghatározása (a szilárd hulladék részleges feltárása az összetevő-elemek meghatározása előtt, a szilikát-mátrix roncsolása nélkül).

b) MSZ EN 13656: Hulladékok jellemzése – Mikrohullámú kezeléssel végzett feltárás, HF-, HNO₃- és HCl-keverékkel, és ezt követően az összetevő-elemek koncentrációjának meghatározása (a szilárd hulladék teljes feltárása az elemek meghatározása előtt).

2.5. Elemzés:

a) MSZ EN 12506: Hulladékok jellemzése – Az eluátumok elemzése: a pH, az As, a Ba, a Cd, a Co, a Cr és a Cr(VI), a Ca, a Mo, a Ni, az NO₂, a Pb, az S összes mennyisége, a szulfát-ionok, a V és a Zn koncentrációjának meghatározása [a szilárd hulladékok, illetve eluátumaik szervesetlen összetevői koncentrációjának meghatározása (makro-, mikro- és nyomelemek)].

b) MSZ EN 13370: Hulladékok jellemzése – Eluátumok elemzése. Az ammónia-N, az AOX, a vezetőképesség, a koncentrációjának meghatározása [a szilárd hulladékok, illetve eluátumaik szervesetlen Hg, a fenol-index, a TOC, a könnyen felszabaduló CN-ek, a fluorid-ionok összetevőinek (anionjainak) meghatározása].

c) prEN 14039: A C₁₀–C₄₀ szénatom-számú szénhidrogének koncentrációjának meghatározása gázkromatográfiával.

¹² A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet.

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter
21/2006. (IV. 5.) KvVM
rendelete**

**egyes védett természeti területek természetvédelmi
kezelőjének megállapításáról**

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének *a*) pontjában, valamint 85. §-ának *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján – 36. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a következőket rendelem el:

1. §

Az egyes természeti területek védetté nyilvánításáról és tájvédelmi körzetek létesítéséről szóló 3/1989. (II. 22.) KVM rendelet 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A védett természeti terület természetvédelmi kezelését a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság látja el.”

2. §

Az egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról szóló 7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet 10. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A védett természeti terület természetvédelmi kezelését a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság látja el.”

3. §

A Dávodi Földvári tó Természetvédelmi Terület létesítéséről szóló 19/2000. (VII. 24.) KöM rendelet 3. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„3. § A védett természeti terület természetvédelmi kezelését a Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság látja el.”

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Persányi Miklós s. k.,
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

III. rész HATÁROZATOK

A Kormány határozatai

**A Kormány
1034/2006. (IV. 5.) Korm.
határozata**

**dr. Dudás Ferenc újjáépítési kormány megbízottá
történő kinevezéséről**

1. A Kormány a 2006. évi tavaszi rendkívüli árvizek által okozott károk miatt szükséges újjáépítéssel összefüggő kormányzati feladatok koordinációjának ellátására *dr. Dudás Ferencet* – a Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárát – újjáépítési kormány megbízottá nevezi ki.

2. A kormány megbízott felügyeletét a Kormány nevében a belügyminiszter, mint a Kormányzati Koordinációs Bizottság elnöke látja el. A kormány megbízott működésének feltételeiről a Belügyminisztérium gondoskodik.

3. A Kormány felhívja az érintett minisztereket, hogy együttműködésükkel segítsék elő a kormány megbízott feladatok eredményes teljesítését.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány
1035/2006. (IV. 5.) Korm.
határozata**

államtitkári juttatások biztosításáról

A Kormány

a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 52. §-ának (2) bekezdése alapján

Komlós Attila, a Határon Túli Magyarok Hivatala elnöke részére

– 2006. január 15-i hatállyal, e megbízatása időtartamára –

az államtitkári illetményt és az államtitkári juttatások teljes körét biztosítja.

Budapest, 2006. március 29.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 23/2006. (IV. 5.) ME határozata

a Magyar Köztársaság Kormánya és az Apostoli Szentszék által 1997. június 20-án aláírt Megállapodás egyes kérdései végrehajtásának áttekintésére létrejövő bizottságba delegált kormányzati képviselő felmentéséről és megbízásáról

Az 1119/2003. (XII. 10.) Korm. határozat 2. pontjában foglalt jogkörömben a Magyar Köztársaság Kormánya és az Apostoli Szentszék által 1997. június 20-án aláírt Megállapodás egyes kérdései végrehajtásának áttekintésére létrejövő bizottságban

Robák Ferenc, a Külügyminisztérium fősztályvezetője, kormányzati képviselet ellátására vonatkozó megbízását visszavonom, és

Horváthné dr. Fekszí Mártát, a Külügyminisztérium közigazgatási államtitkárát

a kormányzat képviseletének ellátásával megbízom.

Budapest, 2006. március 23.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 24/2006. (IV. 5.) ME határozata

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjának megbízásáról

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény 2. § (3) bekezdés a) pontja alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter javaslatára

dr. Balogh Tamást, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium fősztályvezetőjét

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagsági teendőinek ellátásával

– 2006. március 20-i hatállyal, háromévi időtartamra – megbízom.

Budapest, 2006. március 22.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök 25/2006. (IV. 5.) ME határozata

főiskolai rektor megbízásáról

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 101. § (3) bekezdésében foglalt jogkörömben – az oktatási miniszternek a fenntartóval egyetértésben tett előterjesztésére –

a Budapesti Kortárs Tánc Főiskolán

dr. Angelus Iván főiskolai tanárt – a 2006. március 1-jétől 2010. február 28-ig terjedő időtartamra –

a rektori teendők ellátásával megbízom.

Budapest, 2006. március 22.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**A Miniszterelnök
26/2006. (IV. 5.) ME
határozata**

főiskolai tanár kinevezéséről

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 101. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt jogkörömben – az oktatási miniszter előterjesztésére –

Solymosi Tamást a Magyar Táncművészeti Főiskolán főiskolai tanárrá – 2006. április 1. napjával –

kinevezem.

Budapest, 2006. március 29.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

**IRÁNYMUTATÁSOK,
IV. rész JOGEGYSÉGI
HATÁROZATOK**

**A Magyar Köztársaság
Legfelsőbb Bírósága
jogegységi határozatai**

**A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
jogegységi határozata**

1/2006. BJE szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának büntető jogegységi tanácsa a Budapesten, 2006. március 20. napján megtartott ülésen a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének a jogegységi indítványára meghozta a következő

jogegységi határozatot:

1. Csalás bűncselekményét valósítja meg az, aki adóalanyiség nélkül, vagy adóalanyként, de valóságos gazdasági tevékenység nélkül kiállított bizonylatok alapján igényel vissza általános forgalmi adót. A jogi minősítést meg-

határozó kár a visszaigényelt, s visszautalt, illetőleg egyéb módon elszámolt általános forgalmi adó összege.

2. Az adócsalás büntettét követi el az általános forgalmi adó alanya, ha – akár az általa felszámított fizetendő adóra nézve, akár más adóalany által előzetesen felszámított levonható adó összegének a feltüntetése körében – fiktív bizonylatok alapján valótlan adatokat közöl az adóhatósággal, amennyiben cselekményének az eredménye a törvényes mértékű adófizetési kötelezettség keretei között marad. A jogi minősítés alapjául szolgáló elkövetési érték az adócsökkentés összege.

3. Abban az esetben, ha az adóalany fiktív bizonylatok felhasználásával történő adóelszámolása a törvény szabályai szerint fizetendő általános forgalmi adó összegének csökkentésén túlmenően jogszerűtlen adó-visszatérítési igényt is eredményez, – függetlenül a visszatérítés módjától – az elkövető terhére az előző 2. pont szerint megállapítandó adócsalás bűncselekményével valóságos alaki halmazatban a visszaigényelt adó összegére, mint kárra megvalósult csalás bűncselekményét is meg kell állapítani.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény (Bszi.) 31. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjában, illetőleg az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 440. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott jogkörében, a Bszi. 29. §-ának (1) bekezdés *a*) pontja, illetve a Be. 439. §-a (1) bekezdés *a*) pontja alapján az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta az alábbi elvi jogalkalmazási kérdésekben:

Az indítványozó a büntető ítélkezési gyakorlatot nem látta egységesnek az adócsalás (Btk. 310. §) és a csalás (Btk. 318. §) bűncselekményének az elhatárolását illetően, különösen azokban az esetekben, amikor az általános forgalmi adóval kapcsolatban fiktív számlákat használnak fel.

Egységesnek találta az ítélkezési gyakorlatot abban, hogy az általános forgalmi adónak valóságos gazdasági tevékenységet nem tükröző, fiktív okmányok alapján történő visszaigénylése – mert a kifizetéssel az adóhatóság vagyona csökken – nem az adócsalás, hanem a csalás bűncselekményét (vagy annak kísérletét) valósítja meg. Ugyanígy minősítik a bíróságok a fiktív okmány alapján történő adó-visszaigénylést, ha az más adónemben jelentkező adótartozásra átvétel formájában valósul meg.

Nem egységes viszont az ítélkezési gyakorlat azokban az esetekben, amikor a tényleges gazdasági tevékenységet folytató elkövető az általános forgalmi adó befizetési köte-

lezettségének mérséklése érdekében (beszámítás) használ fel fiktív okmányokat.

Az ítélkezési gyakorlat eltérései az alábbi állásfoglalásokban, illetve eseti döntésekben tükröződnek:

A Baranya Megyei Bíróság, a Bács-Kiskun Megyei Bíróság és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság büntető kollégiumának elemzése szerint ezek a cselekmények csalás büntetettének, nem pedig adócsalásnak minősülnek (Baranya Megyei Bíróság büntető kollégiumának 2002. május 24-i állásfoglalása). Abban az esetben ugyanis, ha az elkövetők az általános forgalmi adó időszaki bevallásával jogszerűen nyilatkoznak a fizetendő forgalmi adó összegéről, ugyanakkor az általános forgalmi adó visszaigénylésére úgy kerül sor, hogy annak törvényi feltételei nem állnak fenn, mert gazdasági esemény a visszaigénylést nem előzte meg, függetlenül attól, hogy a visszaigényelt összeg kitalálásra vagy beszámításra került, az államot kár éri. Ezért a cselekmény helyesen csalásnak minősül. Ennek értelmében az, hogy a vád tárgyává tett magatartással összefüggő valótlan jogügyleten túl a terhelt folytat-e valós gazdasági tevékenységet nem eredményezheti ugyanannak a cselekménynek eltérő megítélését.

Ettől eltérő gyakorlatról tanúskodnak a következő határozatok:

A Zala Megyei Bíróság a Bf. 666/2002/27. számú ítéletében az elsőfokú bíróság által alkalmazott csalás és adócsalás minősítése tekintetében az elhatárolásnál a Btk. 137. §-ának 5. pontjában meghatározott kár-fogalomból indul ki. Az ítélet szerint a fiktív számlák elszámolásával, amikor az állami adóbevételekből ténylegesen kifizetés történik – ideértve a más adónembe átvezetést is – károkozás is bekövetkezik, ezért ebben a körben csalás megállapításának van helye.

Ellenben a fiktív számlák olyan elszámolásakor, amikor az elkövető a fizetendő adóját csökkenti, de tényleges kitalálásra nem kerül sor, a már befolyt állami adóbevételek értéksökkenés nem következik be. Az elkövetőnek a valótlan adatközléssel megvalósított ez a megtévesztő magatartása, az adóbevételekben nem értéksökkenést, azaz kárt okoz, hanem az adóbevétel elmaradását eredményezi.

A Komárom-Esztergom Megyei Bíróság az 5.V.Bf. 681/2000/8. számú határozatában lényegileg ugyancsak azt fejtette ki, hogy az adó összegének csökkentése, azaz az adóhatóság megtévesztésével kár okozása helyesen az adócsalás törvényi tényállását meríti ki, míg a forgalmi adó jogtalan visszaigénylése a csalás bűncselekményét valósítja meg.

Az Egri Városi Bíróság a 3.B.246/2001/12. számú ítéletében, illetőleg a Heves Megyei Bíróság a Bf.447/2002/6. számú végzésében a terhelt által adóbeszámítás mellett alkalmazott adócsökkentésre irányuló cselekményét adócsalás büntetettének, a forgalmi adó jogosulatlan visszaigénylését pedig, vagyis a kifizetésre irányuló cselekményt csalás büntetettének minősítette.

Az Egri Városi Bíróság a 9.B.800/2000/2. számú, illetve a Heves Megyei Bíróság a Bf.23/2001/4. számú ítélettel

elbírált ügyben hasonló elkövetési magatartások mellett bűnhalmazatot állapított meg, utalva arra a bírói gyakorlatra, hogy az, aki a befizetett forgalmi adót az adóhatóságtól fiktív bizonylatok felhasználásával visszaigényli, csalást követ el, mert a megtévesztő magatartás nem az adókötelezettség mértékének helytelen megállapítása és csökkentése érdekében történt, hanem a már befizetett adó egészben vagy részbeni jogtalan visszaigénylésére irányult. Az a magatartás viszont, amikor az elkövető az adó befizetési kötelezettségét fiktív számlákkal csökkenti és ezzel az állami adóbevételt megrövidíti, adócsalásnak minősül.

Ugyanezt a jogi álláspontot foglalta el a Tolna Megyei Bíróság Bf.107/2003/4. számú ítéletében és a Miskolci Városi Bíróság a 28.B.4359/2000/40. számú, illetve másodfokon a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság a 3.Bf.1084/2003/14. számú ítéletében.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 3.Bf.813/2002/3. számú ítéletében – egyetértve az elsőfokú bíróság jogi értékelésével – rámutatott arra, hogy a terhelt 4 rb. cselekményéből egy esetben jogtalanul igényelt vissza forgalmi adót és ezzel a csalás bűncselekményét valósította meg. Három esetben azonban valótlan tartalmú számlák felhasználásával nyújtott be adóbevallást és ennek révén az általános forgalmi adó fizetési kötelezettségét csökkentette, így e cselekményei 3 rb. adócsalás vétségét valósítják meg. Ezt az elvi álláspontot képviselte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.Bf.820/2003/8. számú ítélete is.

Az indítványozó az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatalát tartotta szükségesnek. A jogi álláspontját a következőkben összegezte:

Az adócsalást a Btk. 310. §-ának (1) bekezdése szerint az követi el, aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tény, adatot a hatóság elől elhallgat és ezzel, vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti. A csalás bűncselekményét pedig az valósítja meg, aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. A két bűncselekmény egymáshoz való viszonyát vizsgálva tehát megállapítható, hogy az adócsalás a csaláshoz képest speciális bűncselekmény: Az adócsalást csak az követheti el, akit adófizetési kötelezettség terhel, a csalás elkövetője pedig bárki lehet.

A 2003. évi XCII. törvény 6. §-ából, valamint az 1992. évi LXXIV. törvény 2. § és 4. §-ából megállapítható, hogy az ÁFA adónemben annak a természetes vagy jogi személynek keletkezik adófizetési kötelezettsége, aki (amely) saját nevében gazdasági tevékenységet végez.

Mindezekből következően az adócsalást ÁFA adónemben az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős ténynek, adatnak a hatóság előtti valótlan előadása révén csak adóalany követheti el. Az adóalannyá válást pedig a valóságos gazdasági tevékenység eredményezi. Amikor az ÁFA adóalanya a valóságos gazdasági tevékenység-

ge után fizetendő adó csökkentése érdekében, vagy azért, hogy ne kelljen adót fizetnie, az adókötelezettsége megállapításához hamis adatokat közöl az adóhatósággal, annak megtévesztése céljából, az adócsalás bűncselekményét követi el.

Az elkövető ezt a cselekményét a közte és az adóhatóság között létrejött és fennálló adójogviszony keretében valósítja meg. Az elkövetőt ÁFA adóalanyaként terheli kötelezettség, és ebből a minőségéből származnak a törvényben meghatározott jogosultságai. A két bűncselekmény elhatárolásánál ilyen esetekben ez a meghatározó. Ha tehát az adóalany elkövető e minőségében tanúsít olyan megtévesztő magatartást, amely az adóbevétel csökkentését eredményezheti, magatartása a csaláshoz (Btk. 318. §) képest speciális bűncselekménynek, adócsalásnak (Btk. 310. §) minősül.

Az olyan esetekben viszont, amikor az adóalany elkövető a gazdasági tevékenység nélküli jogosulatlan követelése egy részének beszámítását kéri az adóhatóságtól, más részének pedig – amely a fizetési kötelezettségét meghaladja – a kiutalását kéri, az előzőekben részletezettekre figyelemmel felmerülhet a csalás és adócsalás halmazatának megállapítása. Miután ilyen esetben az elkövető egyazon cselekménye két bűncselekmény tényállását is kimeríti, alaki halmazatról lehet szó. A specialitás elvét érvényesítve azonban az egész cselekmény adócsalásként történő értékelésére kerülhet sor a halmazat mellőzésével.

Más esetekben, különösen, amikor a gazdasági tevékenység nélküli számlák felhasználása „tisztán” elkülöníthető, tehát egyeseket a már befizetett ÁFA jogtalan visszaigénylésére, másokat pedig a fizetési kötelezettség csökkentésére használják fel, az adócsalás és a csalás halmazatban történő megállapítása nem kizárt.

A kifejtetteknek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese azt indítványozta, hogy a Legfelsőbb Bíróság büntető jogegységi tanácsa a jogegységi eljárás alapján hozott határozatában mondja ki:

1. helytálló az az ítélkezési gyakorlat, mely szerint csalás és nem adócsalás bűncselekményének minősül az általános forgalmi adó valóságos gazdasági tevékenységet nem tükröző fiktív okmányok alapján visszaigénylése;

2. ugyanígy minősül az a cselekmény is, amikor a fiktív okmányok alapján történő visszaigénylés más adónemben jelentkező adótartozásra átvezetés formájában valósul meg;

3. az általános forgalmi adó alanya a valóságos gazdasági tevékenység után fizetendő adó csökkentése érdekében, vagy hogy egyáltalán ne kelljen fizetnie (beszámítás) az adókötelezettség megállapításához az adóhatósággal annak megtévesztése céljából hamis adatokat közöl (fiktív számlákat nyújt be), az adócsalás büntettét valósítja meg;

4. csalás és adócsalás halmazatban történő megállapítására kerülhet sor az olyan esetekben, amikor az elkövető a már befizetett forgalmi adót igényli vissza fiktív bizonylat alapján, majd pedig más cselekményével az adóhatóságot valótlán adatok közlésével megtévesztve az adófizetési kötelezettségét csökkenti;

5. alaki halmazat esetén a specialitás elve érvényesül.

A legfőbb ügyész a jogegységi indítványra tett nyilatkozatában (BF.211/2006/3.) arra mutatott rá, hogy az adócsalás és a csalás elhatárolása szempontjából a bűncselekmény eredményeként bekövetkezett kárnak, illetve adóbevétel-csökkenésnek van jelentősége. Minden olyan, az adóval összefüggő megtévesztő magatartás, amely az adóalany által befizetendő összeg csökkentésére irányul, adócsalásnak minősül; amennyiben viszont a megtévesztés következtében jogosulatlan visszaigénylésre is sor kerül, azaz az államháztartás alrendszerében károkozás is megvalósul, a cselekmény csalásnak is minősül. Mindezekre figyelemmel a legfőbb ügyész egyetértett a jogegységi indítvány javaslatai közül a fenti 1., 2., 3. és 4. pontokban kifejtett állásponttal.

A javaslatok 5. pontját illetően azonban arra mutatott rá, hogy amennyiben az elkövető egyetlen adóbevallásában olyan összegű fiktív számlákat használ fel, amelynek összege meghaladja a tényleges tevékenységéből származó befizetési kötelezettségét, és a különbözetet visszaigényli, az ezzel megvalósított adócsalás és a csalás bűncselekményének az alaki bűnhalmazata valós.

II.

A Legfelsőbb Bíróság jogegységi tanácsa a jogegységi indítványnak az alábbiak szerint adott helyt:

Az indítványban felvetett elvi jogalkalmazási kérdésekben az ítélkezési gyakorlat egységét és – részben – az ítélkezési gyakorlat továbbfejlesztését célozva jogegységi határozat hozatala szükséges. A helyes jogi álláspont és a törvényes ítélkezés egységét biztosító iránymutatás kialakításához a csalás és az adócsalás bűncselekményének a dogmatikai elhatárolása, valamint az általános forgalmi adóra vonatkozó jogi szabályozás vázlatos áttekintése mellőzhetetlen.

E két bűncselekmény elhatárolásának a lényege a következő:

A csalás tettese bárki lehet, az adócsalást tettesként csak speciális alany, olyan személy követheti el, akit adókötelezettség terhel, mégpedig ezzel kapcsolatban. Az adócsalás fogalmilag adójogviszony fennállását feltételezi, az adócsalás elkövetője tehát csak olyan személy lehet, aki e jogviszony alanya.

Az adócsalás a csaláshoz képest annyiban is eltérő, hogy az elkövetési magatartása, az adóhatóság megtévesztése az adókötelezettséggel kapcsolatos, és az adóbevétel csökkenését eredményezi. Ez a megtévesztő magatartás a csaláshoz hasonlóan lehet aktív (valótlán adatok, tények közlése), de lehet mulasztás is (jelentős tények elhallgatása). Az adókötelezettség pedig – az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 9. §-ának (1) bekezdése szerint – felőleli az adóalany adó-megállapítási, adóbevallási,

adófizetési, a bizonylatok kiállítására és megőrzésére vonatkozó, továbbá a könyvvezetési, és adatszolgáltatási kötelezettségét is.

Az adócsalás tettesének a szándéka arra irányul, hogy az adókötelezettség – pl. az adóösszeg megállapítása, az adófizetés – szempontjából jelentős tények tudatos elhallgatásával, vagy valótlan közlésével az adóhatóságot megtévesse, s ennek a megtévesztésnek az eredményeként adót egyáltalán ne fizessen, vagy a jogszabályban előírtnál kevesebb adót fizessen, s ez által az állami adóbevétel tényleges csökkenését idézze elő.

Mindez nem jelenti azt, hogy az adóalanynak az adózással kapcsolatos mindenfajta megtévesztő magatartása kizárólag adócsalásként legyen értékelendő, és az adójogviszony alanya tekintetében egyáltalán ne jöhetne szóba vagyon elleni bűncselekmény, csalás megállapítása. Amennyiben ugyanis az adóalany által megvalósított, egyébként az adócsalás törvényi tényállásába illeszkedő jogtalan haszonszerzést célzó magatartás nem a központi, vagy az önkormányzati költségvetést, illetőleg a társadalombiztosítást vagy az állami pénzalapokat (a továbbiakban: költségvetést) megillető bevétel csökkenéséhez vezet, azaz költségvetési oldalon nem jövedelem-kiesést eredményez, hanem ebben a vagyonban büntetőjogi értelemben vett kárként (Btk. 137. § 5. pont) jelentkező értékcsökkenést idéz elő, a cselekmény csalást valósít meg.

A csalás és adócsalás elhatárolása szempontjából tehát az adóalanyságon kívül az elkövetési magatartással okozott eredménynek van érdemi jelentősége. Amennyiben a sértett adóhatóság, ezen keresztül a költségvetés már hozzájutott egy bizonyos adóbevételhez, és az elkövető – függetlenül attól, hogy adóalany, vagy sem – a megtévesztő magatartásával eléri a sértettnél azt az intézkedést, amelynek hatására az adóbevételben, mint reálisan létező vagyontömegben, pénzben kifejezhető értékcsökkenés következik be, a cselekmény eredményeként a károkozást kell megállapítani, ehhez képest (egyéb tényállási elemek mellett) a cselekmény csalás. Merőben más a helyzet az adóbevétel csökkentése esetében, amely fogalmilag az „elmaradt haszonnak” felel meg. Ekkor a sértett adóhatóság (illetve a költségvetés) éppen a megtévesztő magatartás következményeként effektíve nem jut hozzá ahhoz a pénzben kifejezhető vagyonrészhez, amely a törvény szerint jogszerűen megilletné, s amely csak, mint követelés (váromány) része a vagyónának. Nem elfogadható, és a Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlatával is ellentétes (pl. BH.1998/416.; 1998/523.) lenne a kárnak az olyan értelmezése, amely a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenésként fogná fel a megtévesztés folytán meg nem fizetett és be sem hajtott jogszerű követelést.

Az általános forgalmi adóról szóló, többször módosított 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: ÁFA-tv.) 3. §-a szerint az adóalany által belföldön teljesített termék-értékesítés, szolgáltatás-nyújtás, valamint termék-

import után kell általános forgalmi adót (a továbbiakban: ÁFA) fizetni (tárgyi hatály). Az adó alanya – az ÁFA-tv. 4. §-ának (1) bekezdése, valamint 5. §-ának (1) bekezdése értelmében – az a természetes személy, jogi személy, vagy jogi személyiség nélküli szervezet, aki (amely) saját neve alatt jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat, perelhet és bevétel elérése érdekében rendszeresen vagy üzletszerűen saját nevében végez gazdasági tevékenységet, tekintet nélkül annak céljára és eredményére (személyi hatály).

Az ÁFA, közgazdasági tartalmát tekintve ún. hozzáadott érték típusú közvetett adó. A lényegét jelenti, hogy a tárgyi hatálya körébe tartozó tevékenységek egymásra következő fázisaiban az adóalanyt mindig csak az áruhoz, vagy szolgáltatáshoz hozzáadott – a nettó ár növekménye által meghatározott mértékű – értékre jutó ÁFA terheli. Más szóval az adóalanynak csak a beszerzési és az eladási ár különbözetére eső ÁFA-t kell megfizetnie. Mint-hogy az adó alapja termék-értékesítésnél és szolgáltatás-nyújtásnál a teljesítés ellenértéke [ÁFA-tv. 22. § (1) bek.], ez a közgazdasági tartalom az adóalany adólevonási jogának gyakorlásával valósulhat meg. Az adóalany az általa történt értékesítés során felszámítja és beszedi az ÁFA-t. Az ÁFA-tv. 32. §-ának (1) bekezdése értelmében az adóalanyt megilleti az a jog, hogy az általa fizetendő adó összegéből levonja azt az adóösszeget, amelyet a részére teljesített termék-értékesítés és szolgáltatás-nyújtás során egy másik adóalany rá áthárított (előzetesen felszámított adó), feltéve, hogy az adóalany adófizetésre kötelezett, s nyilvántartásait az egyszeres vagy kettős könyvvitel szabályai szerint vezeti. Az adólevonási jog – az ÁFA-tv. 37. §-a szerint – kizárólag az előzetesen felszámított adó összegét hitelesen igazoló dokumentum (pl. számla, egyszerűsített számla stb.) birtokában gyakorolható.

Az adólevonás most ismertetett intézménye teszi elkerülhetővé egyfelől az adóhalmozódást (a termék egyes értékre eső többszöri adóztatást), másfelől azt eredményezi, hogy az adóteher egésze a végső felhasználóra – a fogyasztóra – hárul, mégpedig azáltal, hogy a rá áthárított ÁFA-t nem tudja másra áthárítani. A végső felhasználó ebben a viszonylatban csak adófizető, és nem adóalany, aki a számlában a nettó vételárra vetítve az előzetesen felszámított valamennyi ÁFA-t kifizeti az adóalany részére.

Az adóalany adófizetési kötelezettsége az adólevonási jog gyakorlásával az ÁFA-tv. 48. §-a szerint realizálódik. E szerint a fizetendő adó az adó-megállapítási időszakban keletkezett adófizetési kötelezettség összesített összege; az adóalany a fizetendő adót csökkentheti az adó-megállapítási időszakban levonható előzetesen felszámított adó összesített összegével; s az így meghatározott különbözet jelenti az elszámolandó adót. Az adóalanyt terhelő adófizetési kötelezettség, egyszersmind az adóhatóságot a törvény szerint megillető adóbevétel ekként az elszámolandó adóhoz igazodik. Ha az elszámolandó adó előjele az előző

számítás eredményeként pozitív – tehát az adó-megállapítási időszakban keletkezett összes előzetesen felszámított adó összege nagyobb az ugyanezen időszakban levonható előzetesen felszámított adó összegénél – a különbözetet köteles az adóalany az adóhatóságnak megfizetni [ÁFA-tv. 48. § (2) bek.]. Amennyiben viszont az elszámolandó adó előjele a fenti számítás eredményeként negatív, az adóalany az elszámolandó adót – elsősorban az elévülési időn belül göngyölítetten a soron következő adó-megállapítási időszakban, mint fizetendő adót csökkentő tételt – beszámíthatja, illetve kivételesen a törvényben aprólékos részletességgel meghatározott feltételek fennállása esetén az adóbevallás benyújtásával egyidejűleg kérheti az adóhatóságtól az adó visszatérítését [adó-visszaigénylés; ÁFA-tv. 48. § (3) bek.].

Az előző vázlatos áttekintést figyelembe véve az ÁFA-val kapcsolatos bűncselekményt megvalósító magatartások törvényes minősítése a következők szerint történhet:

1. Helyes az az egységes ítélkezési gyakorlat (BH.1993/218.; 1993/660.), amely a tettesi elkövetőnek adóalanyiság, azaz rendszeres vagy üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása nélkül, az adóhatóság erre vonatkozó megtévesztésével történő ÁFA-visszaigénylését nem adócsalásként, hanem csalás bűncselekményeként bírálja el. A jogtalan haszonszerzést célzó tettesi magatartás ugyanis ebben az esetben az ÁFA-ra vonatkozó adó-jogviszonyon kívül esik, nem valóságos forgalomhoz kapcsolódik, tehát ÁFA adónemben adókötelezettséget sem eredményezhet. Fogalmilag kizárt ezért, hogy az adókötelezettséggel kapcsolatban történt megtévesztő magatartás okozatos következményeként az adóbevétel csökkenjék, ezáltal az adócsalás törvényi tényállása megvalósuljon. Az ÁFA visszaigénylése ebben az esetben a csalás büntetőnek kísérlete. Ha viszont az elkövető részére az adóhatóság a visszaigényelt ÁFA-t kiutalja, vagy azt az igénylőnek a más adónemben fennálló, és az adóhatóság által nyilvántartott adótartozására elszámolják, a költségvetésben a büntetőjogi értelemben vett kár bekövetkezik, s a cselekményt a kár nagyságához igazodó befejezett csalásként kell minősíteni.

2. Azokban az esetekben, amikor az adóalany a valós gazdasági tevékenységével összefüggő adóbevételt az által csökkentí, hogy az eladási áraiban felszámított és beszédett ÁFA-t valamely részében az időszakos adóbevallásában eltitkolva, elhallgatva tesz eleget az adófizetési kötelezettségének, ezzel a magatartásával adócsalást követ el. Az elkövetési érték az eltitkolt és be nem fizetett előzetesen felszámított adó összegének felel meg.

Adócsalás – és nem csalás – valósul meg abban az esetben is, ha az ÁFA adóalánya annak érdekében, hogy ne kelljen ebben az adónemben adót fizetnie, vagy a törvény szerint fizetendő ÁFA-jának csökkentése végett az időszaki

adóbevallásban az előzetesen felszámított adó levonásával kapcsolatban gazdasági esemény nélkül kiállított, azaz tartalmilag hamis bizonylatok (pl. fiktív számlák) alapján valótlanul közöl az adóhatósággal a bizonylatok valós tartalma esetén adólevonásra lehetőséget nyújtó adatokat, s ezzel – az önadózás révén – eléri, hogy a befizetendő ÁFA-ja a törvény szerint számított adókötelezettség összegénél kisebb legyen. Ennek a megtévesztő magatartásnak ugyanis az adóbevétel effektív csökkentése az eredménye, amely kizárja a cselekmény csalásként történő minősítését.

Az ettől a megoldástól eltérő jogértelmezés (EBH. 2004/1108. sz., illetőleg BH. 2005/94. sz., és LB.Bf.IV.1228/2000/5. sz. közzé nem tett határozat) abból indul ki, hogy az adólevonási jog gyakorlása tulajdonképpen az adó-visszaigénylés technikailag egyszerűsített formája, a fiktív számlák alapján való adó-visszaigénylés ezért a költségvetést károsítja, tehát csalás. Kétségtelen, erre az érvelésre – látszólag – alapot nyújt az a körülmény, hogy az adó-levonási jogot formálisan lehetővé tevő fiktív számlákban feltüntetett előzetesen felszámított adóösszegnek egy másik adóalany részéről az adóhatóság számára történő befizetése, vagy elszámolása [ÁFA-tv. 32. § (1) bek.] ilyenkor nem történhetett meg, tehát a fiktív számlák alapján levont összeg előzőleg nem vált a költségvetés részévé. Ez azonban a jogegységi tanács megítélése szerint nem elegendő ok arra, hogy a fiktív számlákon alapuló adólevonással elkészített adóbevallás esetén a levonás összegét a költségvetésben okozott kárnak tekinthesük. Az adóbevétel törvényes mértéke ugyanis – az előzőekben kifejtettek szerint – az „elszámolandó adó” fogalmának felel meg, amely nem más, mint a fizetendő adó és a levonható adó különbözete [ÁFA-tv. 48. § (1) bek.], s az adóalany az elszámolandó adót köteles az adóhatóságnak megfizetni [ÁFA-tv. 48. § (2) bek.]. A fiktív számlák alapján való elszámolásnak pedig az a célja, az elkövető szándéka is arra irányul, hogy a törvényes mértékű adóbevételt a fiktív számlákban valótlanul feltüntetett adótartalomnak megfelelően csökkentse.

A fiktív bizonylatok útján ÁFA adónemben bűncselekményt elkövető személy a fizetendő adója csökkentése érdekében rendszerint a más adónemekben (pl. társasági adó, személyi jövedelemadó) fennálló adókötelezettségének megállapításával kapcsolatban is feltünteteti a fiktív bizonylatokban nettó számla-értékként valótlanul szereplő összeget, mint költséget növelő tételt. Szilárd az ítélkezési gyakorlat az e bűncselekmény adócsalásként való megítélését illetően. Nincs elvi indok már ezért sem a lényegileg ugyanezzel a technikával, de ÁFA adónemben megvalósított adórövidítés eltérő, csalás bűncselekményeként történő megítélésére.

3. Abban az esetben, amikor az adóalany az adójogviszony fennállása mellett, fiktív bizonylatok alapján az

adóhatóságot megtévesztve olyan mértékű előzetesen felszámított adólevonási jogot állít szembe az általa beszédett fizetendő adóval, amelynek eredményeként az ÁFA fizetési kötelezettsége nem egyszerűen megszűnik, hanem visszatérítési igénye, illetőleg ezzel egyenértékűen az ÁFA-tv. 48. § (3) bekezdés a) pontja szerinti beszámítási igénye támad, úgy a visszaigényelt adóösszeg erejéig a költségvetésben károkozás történik. Ez a kár a visszaigényelt összeg kiutalásával, illetőleg a soron következő adó-megállapítási időszakban történő beszámítással következik be.

Az adóalanyoknak ez a cselekménye tehát az 1. pontban kifejtettek szerint vagyoni elleni bűncselekményként, csalásként értékelendő, amely alaki halmazatban áll azzal az adócsalással, amely az ÁFA fizetési kötelezettség megszüntetését eredményező cselekmény miatt – az előző 2. pontban írtak szerint – állapítandó meg.

Az alaki halmazatban álló cselekmények eltérő jogi tárgyakat (az adóbevételekhez fűződő érdeket, illetőleg a vagyoni viszonyokat) sértenek, továbbá az adócsalás, valamint csalás törvényi tényállását tekintve – a tényállás szerinti eredmény különbözősége folytán – a speciális törvényi tényállás elsőbbségének elve sem érvényesülhet, az alaki halmazat ezért valóságos. A tettes az ÁFA adónemben fennálló adókötelezettségének megszűnése erejéig az eltiltott adóösszeg, mint elkövetési érték szerint minősülő adócsalást, továbbá a fiktív bizonylatok felhasználásával visszaigényelt vagy beszámított adóösszegre nézve csalást valósít meg.

4. Csalás és az adócsalás halmazatban történő megállapítására kerül sor akkor is, amikor az elkövető fiktív bizonylat alapján a már befizetett forgalmi adót visszaigényli, majd pedig más cselekményével az adóhatóságot valótlan adatok közlésével megtévesztve az adófizetési kötelezettségét csökkenti. Ebben az esetben a cselekmények közötti anyagi halmazat létesül.

Az előzőekben kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság büntető jogegységi tanácsa a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása és továbbfejlesztése érdekében (Bsz. 27. §) a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és döntését a Bsz. 32. §-ának (4) bekezdése alapján közzéteszi.

Budapest, 2006. március 20.

Dr. Kónya István s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Belegi József s. k.,
előadó bíró

Dr. Akác József s. k.,
bíró

Dr. Édes Tamás s. k.,
bíró

Dr. Schäfer Annamária s. k.,
bíró

VI. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Hajléktalanokért Közalapítvány Alapító Okirata*

(egységes szerkezetben)

A Magyar Köztársaság Kormánya és az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 74/G. §-ának (3) bekezdése alapján közfeladat ellátásának folyamatos biztosítása céljából határozatlan időtartamra

közalapítványt

hoz létre.

I. A Közalapítvány neve

Hajléktalanokért Közalapítvány (a továbbiakban: Közalapítvány).

II. A Közalapítvány székhelye

1106 Budapest, Jászberényi út 47/A

III. Alapítók

A Magyar Köztársaság Kormánya 1055 Budapest, Kosuth Lajos tér 1–3., valamint

az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) 1051 Budapest, Arany János u. 6–8.

Az Alapítókat megillető jogosultságokat a Kormány (a továbbiakban: Alapító) gyakorolja.

Az Alapító képviselőjét az ifjúsági, családügyi, szociális és esélyegyenlőségi miniszter (a továbbiakban: miniszter) látja el, és e minőségében gyakorolja – az Alapító Okirat módosításának kivételével – az Alapítót megillető jogokat és kötelezettségeket, ideértve az éves beszámoló és a közhasznúsági jelentés értékelését is. A Kuratórium és a Felügyelő Bizottság tagjait a miniszter felkérése és előterjesztése alapján a Kormány jelöli ki.

* A Fővárosi Bíróság a 16.Pk.67.954/1992/25. számú végzésével az Alapító Okiratra vonatkozó változás bejegyzését elrendelte.

IV. A Közalapítvány célja

A hajlékkal, lakhatási megoldással nem rendelkező magyar állampolgárok szociális problémáinak enyhítése, illetőleg életvitelük segítését, szociális gondozását végző szervezetek támogatása.

A támogatás adható:

- a hajléktalanokat ellátó, szállást biztosító intézmények (éjjeli menedékhely, átmeneti szállás stb.) létesítésére és fenntartására;
- a hajléktalanok társadalmi beilleszkedését célzó szakmai programok, modellkísérletek, az egyedi segítségnyújtás megvalósítására;
- a hajlék nélküliek élethelyzetének javítását elősegítő szolgálatok (Szociális Információs Szolgálat, Népkonyha, utcai gondozóhálózat, egyéb létesítmény) megszervezéséhez és intézmények működtetéséhez.

V. A Közalapítvány tevékenysége

A közalapítványi célokkal összefüggően, azok széles körű megvalósulása érdekében a Közalapítvány az alábbi tevékenységeket végzi:

- a hajléktalan emberek szociális és egészségügyi ellátását végző intézmények és szolgálatok működtetése, hajléktalan személyek különböző gondozási formákban történő ellátása, területi ellátási kötelezettség nélküli háziorsói rendelő működtetése;
- rehabilitációs intézmény működtetése, az intézményes ellátásban nem részesülők foglalkoztatásának szervezése;
- hazai és külföldi szakmai tanácskozások, tapasztalatcserék támogatása és szervezése, szakmai kiadványok készítése és kiadása. Képzés, továbbképzés szervezése a szociális területen intézményi ellátásban dolgozók részére;
- új típusú modellek, programok szervezése, indítása és működtetése a hajléktalanok társadalmi integrációja érdekében, különös tekintettel a lakhatást biztosító megoldásokra;
- a hajléktalan-ellátás fejlesztését célzó pályázatok, szakmai programok előkészítésében, bonyolításában, monitorozásában való részvétel;
- foglalkoztatási programok szervezése és bonyolítása a hátrányos helyzetű személyek, különösen a hajléktalanok részére;
- az európai uniós források feltárása, hazai és nemzetközi pályázatok készítése és koordinációja, azok lebonyolítása, illetve a felhasználás ellenőrzése, monitorozása;
- a hajléktalan személyek ellátásának országos módszertani feladatai elvégzése, segítségnyújtás a regionális hatáskörű módszertani intézmények kialakításában és szakmai feladataik ellátásában, ezek módszertani tevékenységének koordinálása, a hajléktalan személyek ellátásához, a hajléktalanság helyzetéhez kapcsolódó országos felmérések és társadalomtudományi kutatások készítése;
- jog- és érdekvédelmi feladatok ellátása.

VI. A Közalapítvány jellege

1. A Közalapítvány jogi személy.

2. A Közalapítvány a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Khtv.) 5. §-ában megjelölt kiemelkedően közhasznú tevékenységet folytató szervezet, mivel – egyebek mellett – az Alkotmány 17. §-ában és 70/E. §-ában, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 2. §-ában, 71/B. §-ában, 74/A. §-ában, 78. §-ában, 84. §-ában, valamint 94/E. §-ában meghatározott közfeladatot lát el.

3. A Közalapítvány a Khtv. 26. §-a c) pontjában meghatározott közhasznú tevékenységek közül az alábbiakat folytatja:

- „2. szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása”,
- „4. nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés”,
- „11. hátrányos helyzetű társadalmi csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése”,
- „12. emberi és állampolgári jogok védelme”,
- „17. rehabilitációs foglalkoztatás”,
- „18. munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és kapcsolódó szolgáltatások”.

4.1. A Közalapítvány nyílt, ahhoz bármely belföldi és külföldi természetes és jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet pénzbeli vagy természetbeni adománnyal, vagyonrendeléssel csatlakozhat, ha a Közalapítvány célját elfogadja és annak megvalósítását kívánja előmozdítani.

4.2. A csatlakozás elfogadásáról 1 millió Ft értékhatárig a Kuratórium elnöke, azt meghaladóan a Kuratórium dönt.

VII. A Közalapítvány kezelő szerve és képviselője

1. A Közalapítvány vagyonának kezelője és legfőbb döntéshozó szerve a Kuratórium, amely 5 főből áll. A Kuratórium tagjait az Alapító kéri fel írásban, hét évre.

2. A Kuratórium elnökét az Alapító kéri fel e tisztség ellátására a Kuratórium tagjai közül. A Kuratórium elnökül nem jelölhető ki köztisztviselő.

3.1. A Kuratórium elnöke:

- Gyuris Tamás

3.2. A Kuratórium tagjai:

- Vecsei Miklós
- Ulicska László
- Szemerédy Zsolt
- Lőrincz Norbert

4.1. A kuratóriumi tagság megszűnik:

- a) a tag halálával,
- b) a tag lemondásával,

c) a Kuratórium kijelölésének az Alapító által – a Ptk. 74/C. §-ának (6) bekezdésében foglaltak szerint – történő visszavonásával,

d) a Közalapítvány megszűnésével,

e) a VII/1. pontban foglalt időtartam lejártával,

f) a tag megbízásának a VIII/8. pontban foglaltak szerinti visszavonásával, tekintettel az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 11/A. §-ának (4) bekezdésében foglaltakra.

4.2. A Kuratórium visszahívására az Alapító jogosult.

5.1. A Közalapítvány képviselőjére a Kuratórium elnöke, akadályoztatása esetén az általa általános helyettesítési jogkörrel megbízott kuratóriumi tag jogosult. A képviseletre szóló megbízás csak írásos formában adható.

5.2. A Kuratórium – a képviselet módjának és terjedelmének egyidejű, írásban történő meghatározásával – jogosult a Közalapítvány alkalmazottját felhatalmazni a Közalapítvány képviselőjére.

5.3. A Közalapítvány bankszámlája feletti rendelkezési jogot az elnök – akadályoztatása esetén az általános helyettesítési jogkörrel megbízott kuratóriumi tag – és a Közalapítvány Kuratóriuma által erre felhatalmazott kuratóriumi tag együttesen gyakorolja.

6.1. A Kuratórium tagjai kuratóriumi tevékenységükért díjazásban nem részesülhetnek.

6.2. A Kuratórium tagjainak a kuratóriumi üléseken való részvételükkel kapcsolatban közvetlenül felmerülő, számlával igazolt költségeit a Közalapítvány megtéríti.

6.3. A Kuratórium megtéríti tagjainak a Kuratórium által meghatározott feladat ellátásával kapcsolatban felmerülő, számlával igazolt és indokolt dologi kiadásait.

VIII. A Kuratórium működése és jogköre

1. A Kuratórium működésének szabályai:

1.1. A Kuratórium szükség szerint, de évente legalább két alkalommal – félév végén és év végén – ülészik, a Kuratórium ülései nyilvánosak.

1.2. A Kuratórium üléseit az elnök hívja össze.

1.3. A Kuratórium üléseinek időpontját, helyét és napirendjét a Kuratórium elnöke határozza meg, erről a Kuratórium tagjait a kijelölt időpont előtt legalább 15 nappal írásban értesíti.

1.4. Rendkívüli kuratóriumi ülést kell összehívni, ha bármelyik kuratóriumi tag azt írásban a napirend megjelölésével kezdeményezi.

A Kuratórium elnöke köteles a Kuratórium rendkívüli ülését – az előterjesztett indítványnak megfelelően – az indítvány benyújtásától számított 30 napon belüli időpontra összehívni.

1.5. A Kuratórium határozatképes, ha a tagok több mint fele jelen van. A Kuratórium döntéseit általában nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazat-egyenlőség esetén a javaslatot elvetettnek kell tekinteni.

1.6. Minősített többség – többségi és még egy szavazat – szükséges

a) a Közalapítvány éves pénzügyi tervének, Szervezeti és Működési Szabályzatának (a továbbiakban: SZMSZ),

b) a Kuratórium feladat- és munkatervének,

c) az éves beszámoló, valamint a közhasznúsági jelentés elfogadásához.

Az SZMSZ egyéb kérdések eldöntéséhez is előírhatja a minősített többséget.

2.1. Az ülést az elnök, akadályoztatása esetén az általános helyettesítési jogkörrel megbízott kuratóriumi tag vezeti.

2.2. A Kuratórium üléseiről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet a levezető elnök és egy felkért kuratóriumi tag aláírásával hitelesít.

2.3. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a Kuratórium döntéseit és legfontosabb megállapításait.

3. Határozatok és nyilvánosság:

3.1. A Kuratórium gondoskodik döntéseinek a határozatok tárában történő nyilvántartásáról. Ebben fel kell tüntetni a döntések tartalmát, időpontját, hatályát, a támogatók és ellenzők számarányát, nyílt szavazás esetén szemlélyét.

3.2. A Kuratórium elnöke gondoskodik a Kuratórium döntéseinek az érintettekkel való közléséről írásban, igazolható módon. A Kuratórium döntéseit a Közalapítvány székhelyén elhelyezett hirdetőtáblán hozza nyilvánosságra. A Közalapítvány működésével kapcsolatban keletkezett iratokba bárki betekinhet, a Közalapítvány székhelyén előre egyeztetett időpontban.

3.3. A Közalapítvány működésének, szolgáltatásai igénybevételeinek módjáról, valamint beszámolói közléséről időszaki kiadványaiban és internetes honlapján tájékoztatja a nyilvánosságot.

4. A Kuratórium minden év február 28-áig köteles az Alapítónak írásban beszámolni a Közalapítvány előző évi működéséről, június 30-áig pedig vagyoni helyzetéről és gazdálkodásának legfontosabb adatairól, mellékelve a közhasznúsági jelentést is.

5. A határozathozatalban nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pont], élettársa (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján:

– kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
– bármilyen más előnyben részesül, illetve a megköten-dő jogügyletben egyébként érdekelt.

Nem minősül előnynek a Közalapítvány cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás.

6. A Kuratórium kizárólagos hatás- és jogköre:

a) döntéshozatal a Közalapítványhoz csatlakozók pénzbeli és egyéb adományainak elfogadásáról, 1 millió Ft-os összeghatár felett;

b) döntéshozatal a Közalapítvány éves tevékenységi és pénzügyi tervéről;

c) döntéshozatal az éves tevékenységről és gazdálkodásról készült beszámolókról;

d) döntéshozatal vállalkozás alapításáról, vagy abban való tagi részvételről;

e) a Közalapítvány SZMSZ-ének, valamint Vagyonkezelési és Befektetési Szabályzatának elfogadása;

f) az éves beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági jelentés elfogadása, amelynek tartalmaznia kell a következőket:

- a számviteli beszámolót,
- a költségvetési támogatás felhasználását,
- a vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást,
- a cél szerinti juttatások kimutatását,
- a központi költségvetési szervtől, az elkülönített állami pénzalaptól, a helyi önkormányzattól, a kisebbségi települési önkormányzattól, a települési önkormányzatok társulásától és mindezek szerveitől kapott támogatás mértékét,

– a Közalapítvány Kuratóriuma elnökének és tagjának, valamint a Felügyelő Bizottság elnökének és tagjának nyújtott juttatások értékét, illetve összegét,

– a közhasznú tevékenységről szóló rövid tartalmi beszámolót.

7. A Kuratórium elnökének hatás- és jogköre:

a) döntést hoz a Közalapítványhoz csatlakozók pénzbeli és egyéb adományainak elfogadásáról, 1 millió Ft-os összeghatárig,

b) gondoskodik a Kuratórium határozatainak végrehajtásáról, irányítja és vezeti a Közalapítvány tevékenységét a Kuratórium ülései között,

c) előkészíti, összehívja és vezeti a Kuratórium üléseit,

d) egy személyben képviseli a Kuratóriumot harmadik személyek előtt.

8. A Közalapítvány támogatási pénzeszköz juttatásáról dönteni jogosult tisztségviselői a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelően két évente vagy nyilatkozatot tesznek, melynek elmulasztása esetén megbízásuk az Áht. 11/A. §-ának (4) bekezdése alapján visszavonásra kerül.

IX. A Közalapítvány vagyona

1. A Közalapítvány induló vagyona az alapításhoz felajánlott Hajléktalanokért Alapítvány teljes vagyona, melynek részletezését és értékét az Alapító Okirat melléklete tartalmazza.

Az induló vagyomból a Közalapítvány törzsvagyonát képezi az Alapító Okirat mellékletében megjelölt ingatlan. A törzsvagyon nem idegeníthető el és nem terhelhető meg.

2. A Közalapítvány bevételei:

a) központi költségvetési támogatás,

b) természetes vagy jogi személyek önkéntes befizetései,

c) a személyi jövedelemadóból a Közalapítvány részére a törvényben meghatározottak szerint felajánlott rész,

d) a Közalapítvány vállalkozási tevékenységéből befolyt összeg,

e) a közalapítványi vagyon hozadéka,

f) pályázati bevételek,

g) az Egészségbiztosítási Alapból átvett pénzeszközök,

h) egyéb bevételek.

3. A vagyonfelhasználás módja:

3.1. A Közalapítvány céljával és közhasznú tevékenységével összefüggésben vagyonát különösen az alábbi módokon használja fel:

– hajléktalan személyek egészségügyi és szociális ellátását végző intézményeket működtet, ezekben kérelemre, illetőleg személyes megkeresés alapján szolgáltatást nyújt;

– különös méltánylást érdemlő, a megváltozott életkörülményekből fakadóan azonnali intézkedést követelő esetekben kérelemre, és a működtetett intézmény vezetőjének döntése alapján természetbeni vagy pénzbeli támogatást nyújthat;

– pályázat útján támogatja a hajléktalan személyek ellátásának fejlesztésére irányuló programokat, kutatásokat, fejlesztéseket, illetőleg e körben maga is szervez, indít és működtet új típusú modelleket, programokat;

– a hajléktalan személyek részére térítésmentes jog- és érdekvédelmi tevékenységet végez, illetve viseli az ebből fakadó költségeket.

3.2. A vagyonfelhasználás részletes szabályait a Kuratórium által elfogadott Vagyonkezelési Szabályzat tartalmazza.

X. A Közalapítvány gazdálkodása

1. A közalapítványi célokra az induló vagyon – a törzsvagyon kivételével –, továbbá a közalapítványi vagyon hozadéka, valamint a csatlakozók vagyoni hozzájárulásai és azok hozadékai használhatók fel.

2. A Közalapítvány éves pénzügyi terv alapján gazdálkodik, amely a Közalapítvány bevételeit és kiadásait tartalmazza azonos főösszeggel. A Közalapítvány kezelő szervének és felügyelő szervének költsége, valamint az egyéb közvetett költségek nem haladhatják meg az éves tervezett összkiadás 8%-át.

3. A Közalapítvány a hatályos számviteli szabályok alapján beszámolót készít, amelyet az okleveles könyvvizsgáló hitelesít és a Felügyelő Bizottság véleményez.

4.1. A Közalapítvány éves gazdálkodásának és tevékenységének legfontosabb adatait két országos terjesztésű napilap – a Népszabadság és a Magyar Nemzet – útján, valamint internetes honlapján hozza nyilvánosságra.

4.2. A Közalapítvány éves közhasznúsági jelentéseibe bárki betekinthat, illetőleg abból, saját költségére másolatot készíthet.

5. A Közalapítvány vállalkozási tevékenységet közhasznú céljainak megvalósítása érdekében, azokat nem veszélyeztetve végezhet. Gazdálkodása során elért eredményét nem oszthatja fel, hanem visszaforgatja az Alapító Okiratban írt céljai megvalósítására.

A Közalapítvány vállalkozási tevékenységre éves bevételének legfeljebb 10%-át fordíthatja, és a vállalkozási tevékenységből származó eredményt a Közalapítvány céljaira kell fordítania.

6. A Közalapítvány befektetési tevékenységet csak az állami garanciavállalással kibocsátott értékpapírok vonatkozásában folytathat. A befektetési tevékenység részletes szabályait a Kuratórium által elfogadott Befektetési Szabályzat tartalmazza.

7. A mindenkori költségvetési törvényben a Minisztérium fejezeti költségvetésében a Közalapítvány céljaira fordítható összeg felhasználásának részletes feltételeit a Minisztérium és a Közalapítvány között megkötendő és évente felülvizsgálendő szerződés tartalmazza.

8. A Közalapítvány köteles pályázatot kiírni, ha az általa nyújtott cél szerinti juttatás az évi 1 millió forintot meghaladja, kivéve, ha törvény vagy kormányrendelet a Közalapítvány közfeladatára tekintettel más eljárási rendet állapít meg. Nem tartoznak e kötelezettség körébe a nyugellátás jellegű ellátások és a természetes személyek részére nem ösztöndíj jelleggel nyújtott olyan természetbeni ellátások, amelyek értéke nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének tízszeresét.

9. A Közalapítvány a pályázati támogatásban részesüléssel szerződést köt, mely tartalmazza

- a támogatás célját,
- az elszámolás tartalmát, határidejét,
- az elszámoláshoz szükséges bizonylatokat,
- a pályázati támogatás felhasználásával kapcsolatos ellenőrzés módját,
- a szerződés megszegésének jogkövetkezményeit.

10. A Közalapítvány csak olyan gazdálkodó szervezetben vehet részt, amelyben legalább többségi irányítást biztosító befolyással rendelkezik és amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulása mértékét. A Közalapítvány által létrehozott gazdálkodó szervezet további gazdálkodó szervezetet nem alapíthat és gazdálkodó szervezetben részesedést nem szerezhethet.

XI. A Közalapítvány Titkársága

1. A Kuratórium munkájának előkészítésére, szervezésére és döntései végrehajtásának adminisztratív és operatív segítésére titkárságvezető irányítása alatt működő Titkárságot létesíthet. Létesítése esetén a Titkárság működési költségeit a Közalapítvány fedezi.

2. Létesítés esetén a Titkárság és a titkárságvezető további feladatait az SZMSZ tartalmazza.

3. Létesítés esetén a titkárságvezetőt a Kuratórium döntése alapján a Kuratórium elnöke nevezi ki. A titkárságvezető felett a munkáltatói jogokat a Kuratórium elnöke gyakorolja. Az egyéb alkalmazottak felett – a Kuratórium elnökének ellenjegyzése mellett – a titkárságvezető gyakorolja a munkáltatói jogokat.

XII. A Felügyelő Bizottság

1. Az Alapító a Közalapítvány ellenőrzésére háromtagú Felügyelő Bizottságot hoz létre.

2. Nem lehet a Felügyelő Bizottság tagja az a személy, aki

- a) a Kuratórium elnöke vagy tagja,
- b) a Közalapítvánnyal a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik,
- c) a Közalapítvány cél szerinti juttatásából részesül – kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatást –, illetve
- d) az a)–c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

3. A Felügyelő Bizottság tagjainak megbízatása határozatlan időre szól.

4. A Felügyelő Bizottság tagjának megbízatása megszűnik:

- a tag halálával,
- felkérésének visszavonásával,
- lemondással,
- a Közalapítvány megszűnésével.

5. A Felügyelő Bizottság tagjait tevékenységükért tiszteletdíj illeti meg, amelynek havi összege a mindenkori minimálbér 30%-a.

6. A Felügyelő Bizottság ügyrendjének, működésének szabályait maga határozza meg azzal, hogy a Felügyelő Bizottság működésére a Kuratórium működési szabályait kell megfelelően alkalmaznia.

7. A Felügyelő Bizottság első ülésén tagjai közül elnököt választ.

7.1. A Felügyelő Bizottság ellenőrzi a Közalapítvány működését, gazdálkodását. Vizsgálatait szükség szerint tartja, amelynek keretében a Kuratórium elnökétől, illetve a Közalapítvány bármely alkalmazottjától felvilágosítást, jelentést kérhet, a Közalapítvány könyveit, iratait, pénzügyeit, értékpapír-állományát, befektetéseit, vállalkozásait bármikor megvizsgálhatja, illetőleg indokolt esetben a Közalapítvány költségén szakértővel megvizsgáltathatja. Tagjai tanácskozási joggal részt vehetnek a Kuratórium ülésein.

7.2. A Felügyelő Bizottság – az okleveles könyvvizsgálói jelentés figyelembevételével – megvizsgálja a Köz-

alapítvány pénzügyi tervét, beszámolóját, mérlegét és vagyonkimutatását. A Felügyelő Bizottság köteles vizsgálatairól a Kuratóriumot és az Alapítót írásban tájékoztatni, indokolt esetben kezdeményezheti a Kuratórium ülésének soron kívüli összehívását.

7.3. A Felügyelő Bizottság köteles az intézkedésre jogosult Kuratóriumot tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

– a Közalapítvány működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult Kuratórium döntését teszi szükségessé;

– a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

7.4. Amennyiben a Kuratórium ülésének összehívása a 7.3. pont alatti kezdeményezés ellenére elmarad, úgy a Felügyelő Bizottság jogosult annak összehívására. A Kuratórium összehívására 30 napon belül kell sort keríteni.

7.5. Ha a Kuratórium a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a Felügyelő Bizottság köteles haladéktalanul értesíteni a Közalapítvány törvényességi felügyeletét ellátó szervet (ügyészség).

8. A Felügyelő Bizottság tagjai:

- Karosi György
- dr. Radoszav Miklós
- Győri-Dani Lajos

XIII. Egyéb rendelkezések

1.1. Nem lehet a Közalapítvány Kuratóriumának és Felügyelő Bizottságának elnöke és tagja az a személy, aki

olyan más, két éven belül megszűnt közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozásait nem egyenlítette ki.

1.2. A Kuratórium tagja, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezettel is betölt.

2. A Közalapítvány közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt, pártoktól támogatást nem kap, országgyűlési vagy önkormányzati képviselőjelölt nem állít és nem támogat.

3. A Közalapítvány Alapító Okiratát hivatalos lapban közzé kell tenni.

4. A Közalapítvány megszűnése esetén a Közalapítvány vagyona a hitelezők kielégítése után az Alapítót illeti meg és az Alapító köteles azt a megszűnt Közalapítvány céljához hasonló célra fordítani, valamint erről a nyilvánosságot megfelelően tájékoztatni.

5. Az Alapító Okiratban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, valamint a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény rendelkezései az irányadóak.

Budapest, 2005. december 7.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel.: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában vagy a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275), illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2006. évi éves előfizetési díj: 90 216 Ft. Egy példány ára: 207 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +184 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

06.1063 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert vezérigazgató-helyettes.

